

Przewodnik Po Tatrach Słowackich

SZLAKI TURYSTYCZNE

tatromaniak.pl
serwis miłośników tatr

Słowo wstępu

Mimo że Tatry Słowackie zajmują o wiele większą powierzchnię niż Tatry Polskie, ruch turystyczny na ich obszarze jest znacznie mniejszy, a stopień ich znajomości wśród polskich turystów bardzo zróżnicowany. Jedni odwiedzają słowackie szlaki regularnie ze względu właśnie na mniejszy tłok i piękne trasy, dla innych stanowią one nadal „czarną magię”. Mamy nadzieję, że niniejszy przewodnik posłuży jednym i drugim.

Dla zachowania pewnego porządku, opisy szlaków pogrupowano w oparciu o podział Tatr Słowackich na dwie główne jednostki: Tatry Zachodnie oraz Tatry Wysokie i Bielskie. Wśród nich wyróżniono natomiast mniejsze „rejony”: Okolice Zuberca, Rejon Doliny Jałowieckiej, Rejon Doliny Žarskiej, Rejon Otargańców, Okolice Podbańskiej (Tatry Zachodnie) oraz Okolice Krywania i Koprowego Szczytu, Okolice Szczyrbskiego Jeziora, Okolice Starego Smokowca, Okolice Tatrzańskiej Łomnicy, Tatry Bielskie i Północna część Tatr Wysokich.

Przy każdym szlaku, poza jego opisem, znalazły się informacje dotyczące głównych punktów na trasie (wraz z wysokościami n.p.m.), koloru szlaku, czasu przejścia i trudności w rosnącej skali 1-5. Zwłaszcza dwie ostatnie wartości są kwestią subiektywną, w rzeczywistości zależną od takich czynników jak: warunki pogodowe, tempo marszu turysty, jego kondycja, doświadczenie i umiejętność radzenia sobie z trudnościami terenowymi.

Przewodnik ten nie może służyć jako jedyne źródło przygotowań do tatrzańskich wycieczek. Przy planowaniu tras wędrówek warto przestudiować mapę turystyczną regionu, zapoznać się przynajmniej z kilkoma opisami szlaków (zawsze w mniejszym lub większym stopniu są one poddane subiektywnej ocenie autora), a także licznie publikowanymi w Internecie zdjęciami i filmami z interesujących nas miejsc.

Mamy nadzieję, że zawarte w przewodniku treści okażą się ciekawe i pomocne. Życzymy miłej lektury i wielu pozytywnych wrażeń podczas wycieczek.

Przy okazji zachęcamy również do zapoznania się z e-bookiem [„Przewodnik po Tatrach Polskich. Szlaki turystyczne”](#), w którym znajdziecie dokładne opisy szlaków w polskiej części Tatr.

Do zobaczenia na szlaku!

Krzysztof Baraniak
www.tatromaniak.pl

Tatry Słowackie – podstawowe informacje

Tatry Słowackie stanowią przeważającą część, bo aż 78% (ok. 610 km²) całego pasma Tatr. Pod względem **topograficznym** dzielą się na Zachodnie i Wschodnie, do których zaliczamy z kolei Tatry Wysokie i Bielskie. Te ostatnie położone są wyłącznie na terytorium naszych południowych sąsiadów. Granicę między słowackimi Tatrami Zachodnimi a Wschodnimi stanowi Dolina Cicha Liptowska, natomiast Wysokie od Bielskich oddziela Przełęcz pod Kopą.

Znaczna część Tatr Słowackich objęta jest ochroną poprzez **Tatranský národný park** (w skrócie TANAP), stanowiący odpowiednik naszego Tatrzańskiego Parku Narodowego. Został on utworzony w 1949 roku i stanowi najstarszy park narodowy na Słowacji.

Warto zaznaczyć, że zgodnie z regulaminem TANAP, **w okresie od 1 listopada do 15 czerwca szlaki turystyczne w Tatrach Słowackich biegnące powyżej schronisk są zamknięte**. Zakaz ruchu turystycznego nie obejmuje szlaku na Sławkowski Szczyt i odcinka wysokogórskiej Magistrali Tatrzańskiej między Popradzkim Stawem i Doliną Wielicką - pod warunkiem, że trasy te są wolne od śniegu. Zgodnie z regulaminem TANAP-u, zimą i wczesną wiosną można wejść szlakiem do Chat: Przy Popradzkim Stawie, Zbójnickiej, Teryho, Przy Zielonym Stawie, Plesnivec i do hotelu górskiego Śląski Dom. Chata pod Rysami jest zamknięta. Zamknięcia szlaków podyktowane są w teorii ochroną przyrody, lecz nie od dziś budzą olbrzymie kontrowersje wśród tatrzańskich turystów.

Kolejną istotną kwestią, o której warto pamiętać planując wycieczkę w Tatry Słowackie jest **odpłatność za akcję ratunkowe** przeprowadzane przez Horską záchrannú službu (słowacki odpowiednik TOPR). Wybierając się na szlaki do naszych południowych sąsiadów należy zatem posiadać wykupione ubezpieczenie, które może uchronić nas przed poważnymi obciążeniami finansowymi w przypadku jakiegokolwiek nieszczęścia.

Zdecydowana większość szlaków turystycznych w Tatrach Słowackich bierze początek po południowej stronie pasma. **Dojazd** do nich wymusza zatem objechanie gór od strony zachodniej lub wschodniej. Najwygodniej w Tatry Słowackie dojechać rzecz jasna samochodem, przekraczając granicę w Chyżnem, Chochołowie, Jurgowie lub na Łysej Polanie. Z Zakopanego na Słowację kursują także busy, jednak ich rozkład jazdy ogranicza nieco długość planowanej wycieczki. Wygodną formą komunikacji u naszych sąsiadów jest natomiast „elektryczka”, czyli kolejka kursująca pomiędzy podtatrzańskimi osadami.

Do najpopularniejszych celów wycieczek turystycznych w Tatry Słowackie zaliczyć można rejon Szczyrbskiego Jeziora, Dolinę Małej Zimnej Wody czy Dolinę Staroleśną, Dolinę Wielicką. Dużym zainteresowaniem cieszą się wyprawy na Rysy, Krywań – świętą górę

Słowaków oraz wjazdy kolejką na Łomnicę. Na najwyższy szczyt Tatr, słowacki Gerlach (2655 m n.p.m.) nie prowadzi żaden znakowany szlak turystyczny. Można na niego wejść samemu (przy odpowiednich umiejętnościach taternickich) lub z wynajętym przewodnikiem.

Spis treści

(kliknij na dany szlak, aby przejść do jego opisu)

TATRY ZACHODNIE	8
1. Okolice Zuberca	9
1.1. Na Bobrowiecką Przełęcz z Orawic.....	9
1.2. Na Bobrowiecką Przełęcz przez Dolinę Juraniową.....	10
1.3. Na Grzesia przez Przełęcz pod Osobitą.....	11
1.4. Na Grzesia przez Dolinę Łataną.....	13
1.5. Na Rakoń przez Dolinę Łataną.....	14
1.6. Grześ-Rakoń-Wołowiec.....	15
1.7. Z Bufetu Rohackiego na Rakoń (przez Zabrat)	16
1.8. Z Bufetu Rohackiego na Smutną Przełęcz.....	17
1.9. Do Rohackich Stawów	18
1.10. Na Banikowską Przełęcz	19
1.11. Na Brestową ze Zwierówki.....	20
1.12. Na Brestową z Zuberca (przez Palenicę).....	21
1.13. Na Siwy Wierch z Zuberca (przez Palenicę).....	22
1.14. Na Siwy Wierch przez Rzędowe Skały	23

1.15. Grań Rohaczy (od Wołowca do Smutnej Przełęczy).....	25
1.16. Granią przez Trzy Kopy i Banówkę.....	26
1.17. Granią od Banikowskiej Przełęczy do Brestowej.....	28
2. Rejon Doliny Jałowieckiej	30
2.1. Na Siwy Wierch przez Ostrą	30
2.2. Na przełęcz Palenica przez Dolinę Jałowiecką.....	32
2.3. Na Salatyna przez Dolinę Głęboką.....	33
2.4. Na Banikowską Przełęcz przez Dolinę Parzychwost.....	34
3. Rejon Doliny Żarskiej.....	36
3.1. Na Baraniec i Żarską Przełęcz.....	36
3.2. Do Schroniska Żarskiego	38
3.3. Na Banówkę (ze Schroniska Żarskiego).....	39
3.4. Na Smutną Przełęcz (ze Schroniska Żarskiego).....	40
3.5. Na Żarską Przełęcz i Rohacz Płaczliwy (ze Schroniska Żarskiego)	41
4. Rejon Otargańców	43
4.1. Na Baraniec przez Klinowate	43
4.2. Na Żarską Przełęcz i Rohacz Płaczliwy (przez Dolinę Jamnicką).....	44
4.3. Na Jamnicką Przełęcz i Wołowiec.....	46

4.4. Na Jarząbczy Wierch przez Dolinę Jamnicką	47
4.5. Na Jarząbczy Wierch przez Otargańce	48
4.6. Na Kończysty Wierch przez Dolinę Raczkową	50
4.7. Na Starorobociański Wierch przez Dolinę Raczkową	51
4.8. Na Bystrą przez Dolinę Raczkową	53
4.9. Granią od Wołowca do Kończystego Wierchu	54
4.10. Granią od Kończystego Wierchu do Błyszczu	55
5. Okolice Podbańskiej	57
5.1. Na Bystrą przez Dolinę Bystrą	57
5.2. Na Bystrą przez Dolinę Kamienistą	58
5.3. Na Kasprowy Wierch przez Dolinę Cichą	59
5.4. Na Zawory i Gładką Przełęcz przez Dolinę Cichą	61
TATRY WYSOKIE	63
6. Okolice Krywania i Koprowego Szczytu	64
6.1. Na Krywań z Trzech Źródeł	64
6.2. Na Krywań przez Pawłowy Grzbiet	66
6.3. Na Koprowy Wierch przez Dolinę Koprową	67
6.4. Na Zawory i Gładką Przełęcz przez Dolinę Koprową	69

6.5. Do Doliny Ciemnosmreczyńskiej.....	71
7. Rejon Szczyrbskiego Jeziora.....	73
7.1. Na Krywań przez Pawłowy Grzbiet.....	73
7.2. Na Bystrą Ławkę przez Dolinę Furkotną.....	75
7.3. Na Bystrą Ławkę przez Dolinę Młynicką.....	77
7.4. Na Skrajne Solisko.....	78
7.5. Dojście nad Popradzki Staw	79
7.6. Na Rysy znad Popradzkiego Stawu.....	80
7.7. Na Koprowy Wierch znad Popradzkiego Stawu.....	82
7.8. Na Przełęcz pod Osterwą i dalej Magistralą Tatrzańską na Hrebienok	83
8. Okolice Starego Smokowca	85
8.1. Dojście nad Wielicki Staw	85
8.2. Na Polski Grzebień i Małą Wysoką (znad Wielickiego Stawu)	87
8.3. Na Hrebienok i do Wodospadów Zimnej Wody	88
8.4. Na Sławkowski Szczyt	89
8.5. Na Rohatkę przez Dolinę Staroleśną	91
8.6. Na Czerwoną Ławkę przez Dolinę Pięciu Stawów Spiskich.....	93
8.7. Na Lodową Przełęcz przez Dolinę Pięciu Stawów Spiskich	95

8.8. Od Hrebienoka do Łomnickiego Stawu (Magistrala Tatrzańska)	96
9. Okolice Tatrzańskiej Łomnicy	98
9.1. Nad Łomnicki Staw	98
9.2. Dojście do Zielonego Stawu Kieżmarskiego.....	99
9.3. Na Jagnięcy Szczyt znad Zielonego Stawu Kieżmarskiego	100
9.4. Do Doliny Białych Stawów.....	102
9.5. Od Łomnickiego Stawu do Wielkiego Białego Stawu (Magistrala Tatrzańska)....	103
10. Tatry Bielskie i północna część Tatr Wysokich	105
10.1. Na Przełęcz pod Kopą przez Dolinę Czarną Rakuską	105
10.2. Na Szeroką Przełęcz Bielską i Przełęcz pod Kopą ze Zdziaru.....	107
10.3. Na Przełęcz pod Kopą przez Dolinę Zadnich Koperszadów.....	108
10.4. Na Lodową Przełęcz przez Dolinę Jaworową.....	109
10.5. Na Polski Grzebień i Małą Wysoką przez Dolinę Białej Wody	111
10.6. Na Rohatkę przez Dolinę Białej Wody.....	113

TATRY ZACHODNIE

1. Okolice Zuberca

Rejon położony tuż za polsko-słowacką granicą. Dojazd z Zakopanego do Zuberca zajmuje około godziny. Jego okolice charakteryzują się dość dobrze rozwiniętą siatką szlaków turystycznych o różnych stopniach trudności – od szlaków typowo spacerowych aż po trudne, eksponowane odcinki dla najbardziej doświadczonych. Do tej drugiej kategorii zaliczyć można przede wszystkim grań pomiędzy Rohaczami a Banówką, nazywaną często „Orlą Percią Tatr Zachodnich”. Ostre urwiska skalne w jej otoczeniu przypominają bardziej krajobraz odpowiedni dla Tatr Wysokich. Niezależnie od trudności wybranej trasy, cały opisywany rejon określić można jako niezwykle atrakcyjny widokowo i z pewnością warty odwiedzenia.

Wycieczki z Orawic

Orawice to miejscowość leżąca nieopodal polskiej granicy, znana głównie z gorących źródeł. Wychodzą z niej szlaki wiodące na Bobrowiecką Przełęcz – jeden dnem Doliny Bobrowieckiej, drugi zaś przez malownicze wąwozy w Dolinie Juraniowej. Oba łączą się w okolicach Umarłej Przełęczy.

1.1. Na Bobrowiecką Przełęcz z Orawic

TRASA:	Orawice (790 m n.p.m.) - Bobrowiecka Przełęcz (1356 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	★ ★ ★ ★ ★

Słowniczek:

Orawice – Oravice

Dolina Bobrowiecka - Bobrovecká dolina, Bobrovská dolina

Bobrowiecka Przełęcz - Bobrovecké sedlo

Od głównej szosy w Orawicach w lewo odchodzi niebieski szlak, prowadzący asfaltową drogą na południe. Wśród łąk, przyjemnym spacerem dochodzimy do dwóch rozdroży z trasami biegnącymi z Doliny Juraniowej – najpierw żółtą (krótki odcinek łącznikowy), później czerwoną (po ok. godzinie od startu).

Z czasem nawierzchnia zmienia się na szutrową. Wędrujemy w głąb Doliny Bobrowieckiej, niestety widoki znacząco ograniczają otaczające nas zalesione zbocza. Ostatni etap podejścia na przełęcz wiedzie przez las i jest już bardziej męczący. Z Bobrowieckiej Przełęczy doskonale widzimy szczyt Bobrowca, na który dawniej prowadził szlak turystyczny (obecnie zamknięty). Możemy kontynuować wycieczkę na Grzesia (40 min) lub zejść na polską stronę do Doliny Chochołowskiej.

1.2. Na Bobrowiecką Przełęcz przez Dolinę Juraniową

TRASA:	Orawice (790 m n.p.m.) - Dolina Juraniowa - Umarła Przełęcz (988 m n.p.m.) - Bobrowiecka Dolina – Bobrowiecka Przełęcz (1356 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Orawice – Oravice

Dolina Juraniowa - Juráňova dolina

Juraniowa Cieśniawa - Tiesňavy

Juraniowy Potok - Juráňov potok

Dolina Bobrowiecka - Bobrovecká dolina, Bobrovská dolina

Bobrowiecka Przełęcz - Bobrovecké sedlo

Podobnie jak w przypadku poprzedniej trasy, wycieczkę zaczynamy w Orawicach. Wchodzimy na czerwony szlak, prowadzący zamkniętą dla ruchu samochodowego asfaltową drogą przez Dolinę Cichą Orawską. Po około 45 minutach odbija on w prawo, biegnąc dalej przez rozległą Szatanową Polanę. Mijamy rozdroże z żółtym szlakiem łącznikowym z Doliną Bobrowiecką i trzymając się czerwonych znaków idziemy prosto w kierunku Doliny Juraniowej.

Ma ona charakter malowniczego skalnego wąwozu zwanego Juraniową Cieśnią. Dno doliny jest wąskie, rozszerza się ku górze w kształt litery „V”. Wędrujemy pośród dolomitowych skałek, w towarzystwie płynącego dołem Juraniowego Potoku, przez mostki i drabinki.

Za wąwozem szlak odbija w prawo, podchodząc lasem na siodło Umarłej Przełęczy. Z niej w 15 minut docieramy natomiast do Doliny Bobrowieckiej. Skręcamy w lewo i dalej podążamy za niebieskimi znakami.

Prowadzą one najpierw jej dnem, następnie zaś mocno w górę przez las na Bobrowiecką Przełęcz. Ostatni etap podejścia jest stosunkowo męczący. Z przełęczy doskonale widzimy szczyt Bobrowca, na który dawniej prowadził szlak turystyczny (obecnie zamknięty). Możemy kontynuować wycieczkę na Grzesia (40 min) lub zejść na polską stronę do Doliny Chochołowskiej.

Na Grzesia, Rakoń i Wołowiec

Piękna widokowo grań pomiędzy Grzesiem a Wołowcem to popularny cel wycieczek z Polany Chochołowskiej. Można się na nią dostać również od strony słowackiej, na jeden z trzech sposobów. Wszystkie trasy biorą początek na parkingu w Zwierówce, czyli osiedlu miejscowości Zuberzec, położonym niecałe 70 km od Zakopanego. Na Grzesia dostać się można zielonym szlakiem przez Przełęcz pod Osobitą lub przez Dolinę Łataną, z której wejść można również bezpośrednio na Rakoń. Poniżej opis wszystkich możliwych wariantów.

1.3. Na Grzesia przez Przełęcz pod Osobitą

TRASA:	Zwierówka (1000 m n.p.m.) - Przełęcz pod Osobitą (1521 m n.p.m.) - Grześ (1653 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz.	TRUDNOŚĆ:	★ ★ ★ ★ ★

Słowniczek:*Zwierówka – Zverovka**Przełęcz pod Osobitą - sedlo pod Osobitou**Grześ - Lúčna*

Wędrówkę rozpoczynamy przy schronisku na Zwierówce, pełniącym właściwie funkcję hotelu górskiego. Podążamy za zielonymi znakami. Po kilku minutach naszym oczom ukazuje się niewielki Stawek pod Zwierówką, będący najniższym zbiornikiem wodnym w całych Tatrach (983 m n.p.m.). Wkrótce docieramy do polany Jaworzynka, na której naszą uwagę powinny zwrócić dwie ambony myśliwskie. Za polaną szlak się wznosi, prowadząc dalej przez Jaworowy Żleb. Idziemy dość mozolnie ku górze przez las, niekiedy mijając płynący żlebem potoczek. Po około 2 godzinach od startu w Zwierówce osiągamy Przełęcz pod Osobitą. Dawniej można było z niej wejść na szczyt Osobitej (1687 m n.p.m.), lecz od 1989 roku odcinek ten jest zamknięty dla ruchu turystycznego.

Za przełęczą skręcamy się w prawo, podchodząc na rozległy grzbiet, którym wędrować będziemy w kierunku Grzesia. Trasa raz wznosi się ku górze, raz natomiast opada w dół, przez co spacer nie jest na tym etapie szczególnie męczący. Docieramy na prześwit w lesie reglowym, z którego roztacza się piękny widok na trzy przełęcze leżące w tej perspektywie „w jednej linii”: Bobrowiecką, Iwaniacką i Tomanową. Z drugiej zaś strony miejscami podziwiać możemy grań Tatr Zachodnich, od Wołowca, poprzez Rohacze, Banówkę, aż po okolice Salatyna. Dalej idziemy wśród kosodrzewiny, mijając niewielkie spiętrzenie zwane Rogiem, a następnie schodząc na malowniczą polankę, z której grzbietem w ok. 20 minut dochodzimy na Grzesia.

Grześ jest szczytem zwornikowym, łączącym grań biegnącą od Osobitej z tą odchodzącą w kierunku Wołowca. Od 1992 r. stoi nad nim drewniany krzyż, upamiętniający konspiracyjne spotkania polskich i słowackich opozycjonistów. Z Grzesia zejść możemy żółtym szlakiem na Polanę Chochołowską lub kontynuować wędrówkę granią w kierunku Wołowca.

1.4. Na Grzesia przez Dolinę Łataną

TRASA:	Zwierówka (1000 m n.p.m.) - Pod Parszywe (1290 m n.p.m.) - Grześ (1653 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Zwierówka – Zverovka

Dolina Łatana - Látaná dolina

Grześ - Lúčna

Podobnie jak w poprzednim przypadku, nasza trasa rozpoczyna się w Zwierówce, tym razem nieopodal głównego skrzyżowania i przystanku autobusowego. Pierwszy etap wycieczki to wędrówka szeroką, asfaltową drogą zamkniętą dla ruchu samochodowego. Po lewej stronie mijamy niewielki cmentarz partyzancki, na którym spoczywają ofiary bitwy stoczonej w 1944 r. w Dolinie Zuberskiej.

Droga wznosi się łagodnie, dzięki czemu nie odczuwamy tu szczególnych trudów spaceru. Raz z lewej, raz z prawej towarzyszy nam Łatany Potok. Po około 3 kilometrach przekraczamy jego koryto, skręcając w prawo w kierunku lasu, który w tej części doliny jest jednak mocno przerzedzony.

Niebawem docieramy do rozdroża szlaków na upłazie Pod Parszywe. Znaki żółte wiodą dalej na przełęcz Zabrat i szczyt Rakonia, my zaś odbijamy w lewo, na zielony szlak na Grzesia. Ścieżka zaczyna się coraz bardziej wznosić, z czasem cichną także wody potoku. Zmienia się krajobraz. Najpierw wędrujemy lasem, by po pewnym czasie wyjść na polanę zwaną Długą Łaką, z której roztacza się ciekawy widok na masyw Osobitej. Widać już także cel naszej wycieczki. Dalej idziemy odsłoniętym terenem, miejscami pośród krzewów kosówki, aż po sam szczyt Grzesia. Osiągamy go po około godzinie od rozgałęzienia szlaków.

1.5. Na Rakoń przez Dolinę Łataną

TRASA:	Zwierówka (1000 m n.p.m.) - Pod Parszywe (1290 m n.p.m.) - Zabrat (1656 m n.p.m.) - Rakoń (1879 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz.	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Zwierówka – Zverovka

Dolina Łatana - Látaná dolina

Przełęcz Zabrat - sedlo Zábrat'

Rakoń - Rákoň

Pierwszy odcinek wędrówki od Zwierówki do rozwidlenia szlaków na upłazie Pod Parszywe opisano powyżej. W lewo odbija tu znakowana na zielono trasa na Grzesia, my trzymamy się żółtego szlaku. Ścieżka stopniowo wznosi się, podchodzimy lasem na skraj kotła polodowcowego zwanego Parszywe. Wędrujemy dalej wśród traw i kosodrzewiny, najpierw na grzbiet opadający z Zadniego Zabratu, następnie zaś na samą przełęcz Zabrat. Znajduje się tu skrzyżowanie szlaków z zielonym biegnącym od strony Doliny Rohackiej.

Z przełęczy na Rakoń idziemy już szerokim grzbietem bez żadnych trudności. Szczyt osiągamy po około 30 minutach od Zabratu i 3 godzinach od początku wycieczki w Zwierówce. Na Rakoniu odsłaniają się widoki na stronę polską, obejmujące m.in. Kominiarski Wierch, Bystrą, Starorobociański Wierch czy Jarząbczy Wierch. Na wyciągnięcie ręki wydaje się pobliski masyw Wołowca. Na Słowacji pięknie prezentują się Rohackie Stawki i grań od Rohaczy po Salatyński Wierch.

1.6. Grześ-Rakoń-Wołowiec

TRASA:	Grześ (1653 m n.p.m.) - Łucznińska Przełęcz (1602 m n.p.m.) - Rakoń (1879 m n.p.m.) - Zawracie (1863 m n.p.m.) - Wołowiec (2064 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	1 godz. 45 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Grześ - Lúčna

Łucznińska Przełęcz - Lúčne sedlo, Lúčianské sedlo

Długi Uplaz - Dlhý úplaz

Rakoń - Rákoň

Wołowiec - Volovec

Piękna widokowo, biegnąca wzdłuż granicy grań stanowiąca dalszy wariant wędrówki dla opisanych powyżej tras, z punktem docelowym w postaci szczytu Wołowca.

Za Grzesiem ścieżka prowadzi najpierw w dół, a następnie delikatnie w górę wzdłuż Długiego Uplazu. Wędrujemy szerokim, pięknym widokowo grzbietem. Z czasem zanika kosodrzewina, na Rakoń (1879 m n.p.m.) podchodzimy porośniętymi trawą zboczami. Droga granią od Grzesia zajmuje mniej więcej godzinę. Z Rakonia warto spojrzeć na stronę słowacką, gdzie imponująco prezentują się skaliste ściany Rohaczy, wyróżniające się na tle łagodnych z reguły szczytów Tatr Zachodnich.

Przed sobą widzimy masyw Wołowca, na który zmierzamy. Schodzimy najpierw na pobliską przełęcz Zawracie (z lewej dołącza zielony szlak), a następnie pniemy się ostro w górę. Ścieżka jest szeroka i raczej łatwa, jednak kruche podłoże nakazuje zachować ostrożność. Po 25 minutach dość mozolnego podejścia osiągamy wierzchołek Wołowca (2062 m n.p.m.), skąd roztacza się wspaniała panorama we wszystkich kierunkach.

Dolina Rohacka

Dolina Rohacka jest najczęściej odwiedzaną przez turystów doliną słowackich Tatr Zachodnich. Bierze początek w okolicach Zwierówki, a jej górne odnogi sięgają grani od Wołowca po Brestową. W dolnej części doliny znajduje się popularne schronisko

Bufet Rohacki, do którego dotrzeć można płaską, asfaltową drogą. To z tego rejonu wychodzą popularne trasy na Rohacze, Banówkę czy do Rohackich Stawów.

1.7. Z Bufetu Rohackiego na Rakoń (przez Zabrat)

TRASA:	parking w Dolinie Rohackiej - Bufet Rohacki (1380 m n.p.m.) – Zabrat (1656 m n.p.m) – Rakoń (1879 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony zielony żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	1 godz. 45 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Bufet Rohacki - bývalá Ťatliakova chata

Dolina Rohacka - Roháčska dolina

Przełęcz Zabrat - sedlo Zábrat'

Rakoń - Rákoň

Wycieczkę rozpoczynamy na parkingu oddalonym 1,5 km od schroniska na Zwierówce, gdzie zostawić można samochód. Doliną Rohacką do Rohackiego Bufetu prowadzi asfaltowa droga zamknięta dla ruchu pojazdów (poza uprzywilejowanymi).

W odróżnieniu od swojej odpowiedniczki z okolic Morskiego Oka, jest ona jednak dostępna dla rowerzystów. Przejście znakowanego na czerwono odcinka z parkingu do bufetu zajmuje ok. 50 minut.

Z rozległego placu wchodzimy na odchodzący w kierunku północnym zielony szlak, wiodący początkowo lasem, następnie zaś wśród kosodrzewiny i łąk. Podejście stromymi zakosami jest nieco męczące, jednak obfituje w przepiękne widoki na okolice Rohaczy. Przełęcz Zabrat osiągamy po 45 minutach od Rohackiego Bufetu. Z przeciwnej strony dołącza tu żółty szlak z Doliny Łatanej (opisany powyżej).

Z przełęczy na Rakoń idziemy szerokim grzbietem bez żadnych trudności. Po ok. 30 minutach jesteśmy na szczycie, z którego podziwiać możemy wspaniałą panoramę obejmującą m.in. Kominiarski Wierch, Bystrą, Starorobociański Wierch, Jarząbczy Wierch, Wołowiec oraz słowacką grań od Rohaczy po Salatyński Wierch.

Z Rakonia wejść możemy jeszcze na pobliski Wołowiec (30 min., nieznaczne trudności terenowe).

1.8. Z Bufetu Rohackiego na Smutną Przełęcz

TRASA:	parking w Dolinie Rohackiej - Bufet Rohacki (1380 m n.p.m.) – Smutna Przełęcz (1963 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Bufet Rohacki - bývalá Ťatliakova chata

Dolina Rohacka - Roháčska dolina

Dolina Smutna - Smutná dolina

Smutna Przełęcz - Smutné sedlo

Podobnie jak w przypadku poprzedniej trasy, wędrówkę rozpoczynamy na parkingu samochodowym w Dolinie Rohackiej, z którego w 50 minut dochodzimy asfaltową drogą do Bufetu Rohackiego.

Wchodzimy tu na niebieski szlak prowadzący dnem Doliny Smutnej. Początkowo idziemy wygodną ścieżką, mijając niewielkie Ťatliakowe Jeziorko. Po lewej stronie

podziwiać możemy imponujący masyw Wołowca. Z czasem wchodzimy w teren piargowy, a surowy krajobraz doliny bardziej przypomina Tatry Wysokie niż Zachodnie, w których przecież jesteśmy. Przed nami górują skalne, urwiste ściany Rohaczy, a całe otoczenie kotła polodowcowego w dolinie sprawia dość posępne wrażenie. Końcowy etap podejścia prowadzi kilkoma zakosami i po nieco ponad 2 godzinach od placu przed Bufetem Rohackim osiągamy siodło Smutnej Przełęczy.

Z tego miejsca zejść możemy na przeciwną stronę do schroniska w Dolinie Źarskiej lub kontynuować wycieczkę dość wymagającą granią zwaną „Orlą Percią Tatr Słowackich”. W lewo wiedzie ona przez Rohacze w kierunku Wołowca, w prawo zaś przez Trzy Kopy na Banówkę (opis w dalszej części).

1.9. Do Rohackich Stawów

TRASA:	parking w Dolinie Rohackiej – Adamcula (1189 m n.p.m.) – Wyżni Staw Rohacki (1718 m n.p.m.) - Bufet Rohacki (1380 m n.p.m.) - parking w Dolinie Rohackiej				
KOLOR:	czerwony niebieski zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz.	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Dolina Rohacka - Roháčska dolina

Adamcula - Adamcula, Skorušová polianka

Rohackie Stawy - Roháčske plesá

Wyżni Staw Rohacki - Štvrté Roháčske pleso, Horné Roháčske pleso

Mały Staw Rohacki - Druhé Roháčske pleso

Pośredni Staw Rohacki - Tretie Roháčske pleso

Niżni Staw Rohacki - Veľké Roháčske pleso, Prvé Roháčske pleso, Dolné Roháčske pleso

Rohackie Stawy to cztery pięknie położone jeziora w górnej części Doliny Rohackiej. Poprowadzono w ich okolicy dobrze zagospodarowany szlak turystyczny i ścieżkę dydaktyczną, umożliwiającą lepsze poznanie przyrody tego rejonu.

Od parkingu w Dolinie Rohackiej kierujemy się początkowo asfaltową drogą w kierunku Bufetu Rohackiego. Nie dochodzimy jednak do niego, gdyż na polanie Adamcula odbijamy w prawo na niebieski szlak, przekraczając koryto Rohackiego

Potoku. Trasa prowadzi leśną ścieżką, stopniowo wznosząc się coraz mocniej ku górze. Po drodze mijamy imponujące Rohackie Wodospady – Niżni i Wyżni. Ten drugi oddalony jest o 2-3 minuty od głównej ścieżki, można pod niego bez trudu podejść.

Po blisko godzinnej, dość mozolnej wędrówce przez docieramy do rozdroża szlaków. Żółty odchodzi w prawo do Doliny Spalanej, my zaś trzymamy się niebieskich znaków. Po kilku minutach, na kolejnym skrzyżowaniu skręcamy jednak w lewo na szlak zielony, obchodzący z prawej strony grzbiet Przedniego Zielonego. Niebawem docieramy do najwyższego położonego, pierwszego z jezior – Wyżniego Stawu Rohackiego. Po jego przeciwnej stronie ciekawie prezentuje się masyw Wołowca.

Następnie ścieżka biegnie w dół, po około kwadransie doprowadzając nas do

Pośrednich Stawów Rohackich, z czego jeden nazywany jest właśnie Pośrednim, natomiast drugi Małym Stawem. Cała okolica jest niezwykle malownicza. Po kolejnych kilkunastu minutach schodzimy na najniższej położony taras, wypełniony przez największe jezioro w Tatrach Zachodnich – Niżni Staw Rohacki (2,2 ha powierzchni). Po jego wschodniej stronie, powyżej ścieżki, znajduje się jeszcze jeden maleńki stawek.

Obchodzimy zbiornik wzdłuż północnego brzegu, nadal podążając za zielonymi znakami. Niebawem docieramy do skrzyżowania z niebieskim szlakiem biegnącym przez Dolinę Smutną. Skręcając w prawo dojść można nim na Smutną Przełęcz, my natomiast kierujemy się w lewo, w dół doliny. Wędrując wygodną ścieżką u podnóży Wołowca widzimy na wprost charakterystyczne „zygzaki” na podejściu na Zabrat. W około pół godziny od rozdroża dochodzimy do Rohackiego Bufetu, mniej więcej tyle samo dzieli nas jeszcze od parkingu, na którym rozpoczęliśmy wycieczkę.

1.10. Na Banikowską Przełęcz

TRASA:	parking w Dolinie Rohackiej – Adamcula (1189 m n.p.m.) – Banikowska Przełęcz (2040 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony niebieski żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Dolina Rohacka - Roháčska dolina

Adamcula - Adamcula, Skorušová polianka

Dolina Spalona - Spálená dolina

Banikowska Przełęcz - Baníkovské sedlo

Drugi poza szlakiem na Smutną Przełęcz wariant dotarcia z Doliny Rohackiej na główną grań Tatr Zachodnich.

Od parkingu w Dolinie Rohackiej kierujemy się początkowo asfaltową drogą w kierunku Bufetu Rohackiego. Nie dochodzimy jednak do niego, gdyż na polanie Adamcula odbijamy w prawo na niebieski szlak, przekraczając koryto Rohackiego Potoku. Trasa prowadzi leśną ścieżką, stopniowo wznosząc się coraz mocniej ku górze. Po drodze mijamy imponujące Rohackie Wodospady – Niżni i Wyżni. Ten drugi

oddalony jest o 2-3 minuty od głównej ścieżki, można pod niego bez trudu podejść.

Po blisko godzinnej, dość mozolnej wędrówce przez docieramy do rozdroża szlaków. Skręcamy tu w prawo na żółty szlak (niebieski biegnie dalej w kierunku Rohackich Stawów), który doprowadzi nas na samą przełęcz.

Droga wiedzie przez Dolinę Spaloną, stanowiącą boczne odgałęzienie Doliny Rohackiej. Słynny autor przewodników Józef Nyka nazywa ją jednym z najpiękniejszych zakątków Tatr Zachodnich. Idziemy pod górę najpierw wśród kosodrzewiny, następnie przez rozległe piarżyska. Otoczenie doliny jest surowe i kamieniste, przez co także tutaj możemy się poczuć niczym w Tatrach Wysokich. Po prawej stronie nad doliną górują zbocza Spalonej i Pachoła, po lewej zaś Hrubiej Kopy i Banówki. Końcówka szlaku wiedzie ostro pod górę przez zagłębienie terenu, w którym przez długi okres zalegać może śnieg. Na Banikowską Przełęcz docieramy po nieco ponad 3 godzinach od polany Adamculi.

Z tego miejsca można zejść na przeciwną stronę do Doliny Jałowieckiej lub kontynuować wycieczkę granią obu kierunkach. Zarówno odcinek do Wołowca, jak i do Salatyna wymaga jednak większego obycia górskiego niż nasza dotychczasowa trasa (opis w dalszej części).

1.11. Na Brestową ze Zwierówki

TRASA:	Zwierówka (1000 m n.p.m.) - Brestowa (1934 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Zwierówka – Zverovka

Skrajny Salatyn - Predný Salatín

Brestowa - Brestová

Wycieczkę rozpoczynamy na Zwierówce, przy asfaltowej drodze, obok pomnika bohaterów słowackiego powstania narodowego. Za znakami niebieskimi dochodzimy do parkingu pod wyciągiem narciarskim, w pobliżu którego szlak odbija

zdecydowanie w prawo. Trasa wiedzie najpierw łąką, później skrajem lasu wzdłuż Spaleńskiego Żlebu. Po około 30 minutach mijamy biegnącą w poprzek bitą drogę i stopniowo wchodzimy w piętro kosodrzewiny.

Podejście doprowadza nas na porośnięty trawami grzbiet Skrajnego Salatyna. Możemy przysiąść na ławeczce i podziwiać wspaniałe widoki na grań od Wołowca po Hrubą Kopę. W dole dobrze widać cały przekrój Doliny Rohackiej. Wędrujemy dalej łagodnym, odsłoniętym grzbietem aż na grań, miejscami dość wąską, jednak nie przejawiającą żadnych większych trudności. Schodzimy jeszcze na przełęcz, za którą czeka nas ostatni, bardziej stromy odcinek na szczycie.

Z Brestowej kontynuować można wycieczkę granią w kierunku Banikowskiej Przełęczy, zejść przez Palenicę do Zuberca lub wrócić tą samą drogą.

1.12. Na Brestową z Zuberca (przez Palenicę)

TRASA:	Zuberec (760 m n.p.m.) - Palenica Jałowiecka (1570 m n.p.m.) - Brestowa (1934 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz. 45 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Wielki Ostry Gróń - Veľký Ostrý grúň

Palenica Jałowiecka - Pálenica

Siwy Wierch - Sivý vrch

Zuberski Wierch - Zuberec

Brestowa Kopa (Mała Brestowa) - Malá Brestová

Brestowa - Brestová

Wejście na Brestową możliwe jest również z samego Zuberca. Trasa jest ładna widokowo, ale długa, a ze względu na dużą różnicę wysokości względnych także dość męcząca.

Podążając asfaltową drogą w kierunku Zwierówki dochodzimy do skrzyżowania, przy którym stoi pomnik. Skręcamy tu w prawo na żółty szlak. Wędrujemy szutrową

ścieżką wśród łąk, na wprost siebie widząc cel wycieczki – przełęcz Palenicę i masyw Brestowej.

Po około 45 minutach osiągamy miejsce, w którym stoi tablica TANAP-u. Szlak skręca tu w las, biegnąc dalej stromo ku górze, po dość błotnistym podłożu. Podchodzimy pod grzbiet Wielkiego Ostrego Gronia, mijając jego dwie skaliste kulminacje, a następnie szczyt zwany Kozińcem. Niebawem docieramy na malowniczą, choć zarastającą polanę w górnym piętrze Doliny pod Klinem. Stąd w 25 minut ścieżką wśród kosówek szlak doprowadza nas na szerokie siodło przełęczy Palenica. Żółty szlak, którym szliśmy schodzi w dół Doliny Jałowieckiej. My zaś skręcamy w lewo, podążając dalej za czerwonymi znakami (w prawo trasa prowadzi na dobrze widoczny z przełęczy Siwy Wierch).

Trasa wiedzie odsłoniętym terenem ku górze, na grzbiet Zuberskiego Wierchu. Cały czas podziwiać możemy piękną panoramę słowackich Tatr Zachodnich. Szlak doprowadza nas najpierw na Brestową Kopę, na której stoi stalowy krzyż, a następnie już na samą Brestową (od przełęczy ok. 1 godzina).

Ze szczytu kontynuować można wycieczkę granią w kierunku Banikowskiej Przełęczy, zejść do Zwierówki lub wrócić tą samą drogą.

1.13. Na Siwy Wierch z Zuberca (przez Palenicę)

TRASA:	Zuberec (760 m n.p.m.) - Palenica Jałowiecka (1570 m n.p.m.) - Siwy Wierch (1805 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Wielki Ostry Groń - Veľký Ostrý grúň

Palenica Jałowiecka - Pálenica

Siwy Wierch - Sivý vrch

Podążając asfaltową drogą w kierunku Zwierówki dochodzimy do skrzyżowania, przy którym stoi pomnik. Skręcamy tu w prawo na żółty szlak. Wędrujemy szutrową ścieżką wśród łąk, na wprost siebie widząc cel wycieczki – przełęcz Palenicę i masyw Brestowej.

Po około 45 minutach osiągamy miejsce, w którym stoi tablica TANAP-u. Szlak skręca tu w las, biegnąc dalej stromo ku górze, po dość błotnistym podłożu. Podchodzimy pod grzbiet Wielkiego Ostrego Gronia, mijając jego dwie skaliste kulminacje, a następnie szczyt zwany Kozińcem. Niebawem docieramy na malowniczą, choć zarastającą polanę w górnym piętrze Doliny pod Klinem. Stąd w 25 minut ścieżką wśród kosówek szlak doprowadza nas na szerokie siodło przełęczy Palenica. Żółty szlak, którym szliśmy schodzi w dół Doliny Jałowieckiej. My zaś skręcamy w prawo podążając dalej za czerwonymi znakami (w lewo trasa prowadzi na grzbiet Zuberskiego Wierchu i dalej na Brestową).

Za przełęczą wędrujemy wśród krzewów kosodrzewiny stosunkowo łagodnym grzbietem. W kopule szczytowej, do której docieramy po około 30 minutach, szlak zmienia swój charakter. Podejście jest dość strome, prowadzi po skałach wapiennych i dolomitach, z których zbudowany jest Siwy Wierch. Trudności nie są duże, jednak konieczne jest zachowanie większej ostrożności niż przy łagodniejszym wejściu chociażby na sąsiednią Brestową. Miejscami towarzyszy nam także umiarkowana ekspozycja terenu. Po około godzinie od Palenicy meldujemy się na szczycie.

Z Siwego Wierchu zejść możemy do Wyżniej Huciańskiej Przełęczy (trudniej) lub zielonym szlakiem w kierunku Rozdroża pod Tokarnią u wylotu Doliny Jałowieckiej.

1.14. Na Siwy Wierch przez Rzędowe Skały

TRASA:	Wyżnia Huciańska Przełęcz (950 m n.p.m.) - Biała Skała (1378 m n.p.m.) - Siwy Wierch (1805 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz.	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Wyżnia Huciańska Przełęcz - Vyšné Hutianske sedlo

Biała Skała - Biela Skala

Biała Przełęcz - Biele sedlo

Rzędowe Skały - Radové skaly

Siwy Wierch - Sivý vrch

Wycieczkę zaczynamy Wyżnią Huciańską Przełęczą, na samym krańcu Tatr Zachodnich. Leży ona przy drodze biegnącej z Zuberca do Liptowskiego Mikulasza, bez trudu można tu zatem dojechać samochodem lub autobusem.

Wchodzimy na czerwony szlak, którym podążać będziemy aż do Siwego Wierchu. Pierwsza jego część prowadzi przez las, zdecydowanie pod górę, nie należy zatem do najprzyjemniejszych. Krajobraz zmienia się, gdy wychodzimy na grzbiet w okolicy Białej Skały. W lewo odbija ścieżka na położoną między jej dwoma kulminacjami przełęcz Białe Wrótko, z której po skałach można wejść na wyższy wierzchołek.

Szlak wiedzie dalej do Białej Przełęczy, a następnie ku wznosi się wśród kosówek. Przed nami najciekawszy i najbardziej malowniczy etap wycieczki. Wędrujemy wśród formacji skalnych, których próżno szukać w innych częściach Tatr (krajobraz przypomina bardziej Jurę Krakowsko-Częstochowską). Dolomitowy grzbiet prowadzi nas przez labirynt Rzędowych Skał, wymodelowanych przez procesy krasowe i wietrzenie. Miejscami we wspinaczce potrzebna jest pomoc rąk, dodatkowo podłoże jest dość kruche, warto więc zachować koncentrację. Dwa trudniejsze miejsca ubezpieczone zostały łańcuchami i klamrą. Drugie z nich znajduje się tuż pod szczytem Siwego Wierchu, który jest ostatnim od zachodu wybitniejszym szczytem na głównej grani Tatr.

Z Siwego Wierchu zejść możemy na kilka sposobów. Pierwszy wariant to trasa do przełęczy Palenica i dalej do Zuberca (znaki czerwone), drugi to zielony szlak w kierunku Rozdroża pod Tokarnią u wylotu Doliny Jałowieckiej. Trzecim jest oczywiście powrót tą samą drogą.

Odcinki graniowe

1.15. Grań Rohaczy (od Wołowca do Smutnej Przełęczy)

TRASA:	Wołowiec (2064 m n.p.m.) - Jamnicka Przełęcz (1908 m n.p.m.) - Rohacz Ostry (2088 m n.p.m.) - Rohacka Przełęcz (1955 m n.p.m.) - Rohacz Płaczliwy (2125 m n.p.m.) - Smutna Przełęcz (1963 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. 45 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★★

Słowniczek:

Wołowiec - Volovec

Jamnicka Przełęcz - Jamnícke sedlo

Rohacz Ostry - Ostrý Roháč

Rohacka Przełęcz - Roháčske sedlo

Rohacz Płaczliwy - Plačlivé, Plačlivô, Plačlivý Roháč

Smutna Przełęcz - Smutné sedlo

Bardzo trudny szlak graniowy, zwany często „Orlą Percią Tatr Zachodnich”. Wycieczka wymagająca zarówno pod kątem technicznym, jak i kondycyjnym. Samo dojście do Wołowca zajmuje co najmniej 3 godziny. Od strony polskiej najszybciej dostać się na niego z Polany Chochołowskiej, od słowackiej zaś z Rohackiego Bufetu w Dolinie Rohackiej.

Z Wołowca szeroką ścieżką schodzimy na Jamnicką Przełęcz, na którą wejść można także od południowej strony Tatr z Doliny Jamnickiej (pięknie widoczne Jamnickie Stawy). Ten odcinek nie zapowiada jeszcze dalszych trudności. Wznoszące się przed nami skalne urwiska Rohacza Ostrego muszą jednak robić wrażenie.

Za przełęczą teren wznosi się początkowo łatwą ścieżką, którą podchodzimy pod grań. Wkrótce doprowadza nas ona do pierwszych łańcuchów, pomagających pokonać płyty skalne. Docieramy do słynnego „Rohackiego Konia”, bodaj najbardziej

przepaścistego miejsca na trasie. Ma on postać wąskiego grzbietu o długości około 10 metrów. Trzymając się zawieszonego po lewej stronie łańcucha szukamy dogodnych przestrzeni do stawiania kolejnych kroków na stromych, choć dobrze

urzeźbionych skałach. Trudności techniczne w tym miejscu nie są może nadzwyczajne, na psychikę wpływa jednak znaczna ekspozycja.

Po przejściu Rohackiego Konia schodzimy w kierunku szczyrbiny oddzielającej dwie kulminacje Rohacza Ostrego. Grań doprowadza nas pod komin skalny, którego przejście ułatwia długi łańcuch. Asekurując się, docieramy na szczyt. Dobrze widać z niego dalszy etap wycieczki.

Zejsście z Rohacza Ostrego wiedzie po głazach, dość niewygodnym terenem. Przy najtrudniejszym miejscu zamontowano kolejny łańcuch. Po pokonaniu tego kilkumetrowego kominka możemy nieco odetchnąć – wszystkie większe trudności na trasie mamy za sobą. Schodzimy na Rohacką Przełęcz, z której na szczyt Rohacza Płaczliwego prowadzi łatwa, choć dość krucha ścieżka. Po drodze, z lewej strony dołącza żółty szlak z Żarskiej Przełęczy.

Rohacz Płaczliwy to rewelacyjny punkt widokowy. Niesamowicie prezentuje się stąd zwłaszcza ostra grań od Rohacza Ostrego, jak i sam jego wierzchołek. Na horyzoncie widać Tatry Wysokie z charakterystycznym spiętrzeniem Świnicy. Zejsście ze szczytu nie powinno przysporzyć nam problemów, choć oczywiście cały czas zachować należy dużą ostrożność. W kilkanaście minut docieramy na siodło Smutnej Przełęczy.

Z tego miejsca kontynuować możemy wędrówkę granią (opis poniżej) lub zejść niebieskim szlakiem – w lewo do Doliny Żarskiej, w prawo do Doliny Rohackiej.

1.16. Granią przez Trzy Kopy i Banówkę

TRASA:	Smutna Przełęcz (1963 m n.p.m.) - Przednia Kopa (2136 m n.p.m.) - Drobna Kopa (2090 m n.p.m.) - Szeroka Kopa (2090 m n.p.m.) - Hrubą Kopa (2166 m n.p.m.) - Przełęcz nad Zawratami (2050 m n.p.m.) - Banówka (2178 m n.p.m.) - Banikowska Przełęcz (2040 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★★

Słowniczek:

Smutna Przełęcz - Smutné sedlo

Przednia Kopa - Prvá kopa

Drobna Kopa - Druhá kopa

Szeroka Kopa - Tretia kopa

Hruba Kopa - Hrubá kopa

Banówka - Baníkov

Banikowska Przełęcz - Baníkovské sedlo

Odcinek graniowy dorównujący trudnością trasie z Wołowca na Rohacze.

Zaczynamy na Smutnej Przełęczy, na którą dotrzeć możemy z Doliny Smutnej (górne odgałęzienie Doliny Rohackiej) lub Doliny Żarskiej. Dość łatwą ścieżką podchodzimy na pierwszy z wierzchołków Trzech Kop, zwany Przednią Kopą. Dojście na szczyt zajmuje nam ok. 20 minut. Stąd pięknie prezentują się urwiste ściany Rohaczy, a w dole malowniczo położone Rohackie Stawy.

Wędrujemy dalej granią na kolejne kulminacje – Drobnią Kopę i Szeroką Kopę, po drodze pokonując przedzielające je szczyrbiny. Właśnie zejścia na nie dostarczyć mogą najwięcej problemów. Prowadzą miejscami dość stromo w dół, po łańcuchach, charakterem szlaku przypominając polską Orlą Perc. Na szczęście nie towarzyszy nam tak duża ekspozycja terenu jak chociażby na Rohaczach.

Za Trzema Kopami trasa staje się łatwiejsza. Biegnie w górę pokrytymi trawą zboczami Hrubej Kopy, najpierw prosto, pod szczytem zaś kilkoma zakosami. Z tyłu ciekawie prezentuje się grań do Wołowca, po prawo od niej nad okolicą góruje potężny maszyn Barańca. Również zejście z Hrubej Kopy na Przełęcz pod Zawratami nie zawiera trudności.

Czekają nas one na kolejnym odcinku, bodaj najbardziej wymagającym podczas całej wycieczki. Szlak biegnie ostro w górę po skałach, do których przytwierdzono ciąg łańcuchów. Grań Banówki jest długa i postrzępiona, przechodzimy przez kolejne uskoki, niejednokrotnie przy znacznej ekspozycji. Zwłaszcza przy mokrym podłożu zachować należy maksymalną ostrożność. Sam wierzchołek wybija się nieznacznie ponad grań. Warto zauważyć jednak, że Banówka jest najwyższym szczytem Tatr Zachodnich leżącym na ich głównej grani.

Z lewej strony dołącza tu szlak zielony, którym zejść można do Doliny Żarskiej. Czerwone znaki sprowadzają nas natomiast już znacznie łatwiejszym niż dotychczas terenem do Banikowskiej Przełęczy. Meldujemy się na niej po około 30 minutach od szczytu. W prawo odbija żółty szlak do Doliny Spalonej.

1.17. Granią od Banikowskiej Przełęczy do Brestowej

TRASA:	Banikowska Przełęcz (2040 m n.p.m.) - Pachoł (2167 m n.p.m.) - Spalona Przełęcz (2055 m n.p.m.) - Spalona (2083 m n.p.m.) - Zadnia Salatyńska Przełęcz (1907 m n.p.m.) - Mały Salatyn (2046 m n.p.m.) - Pośrednia Salatyńska Przełęcz (2012 m n.p.m.) - Salatyn (2048 m n.p.m.) - Skrajna Salatyńska Przełęcz (1870 m n.p.m.) - Brestowa (1934 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Banikowska Przełęcz - Baníkovské sedlo

Pachoł

Spalona Przełęcz - Spálené sedlo

Spalona – Spálená

Zadnia Salatyńska Przełęcz - Sedlo u Zvonu, sedlo Skriniarok

Mały Salatyn - Malý Salatín

Salatyn, Salatyński Wierch - Salatín, Salatínsky vrch

Skrajna Salatyńska Przełęcz - Salatínske sedlo, sedlo Parichvost

Brestová

Najłatwiejszy, choć najdłuższy odcinek grani ciągnącej się od Wołowca po Brestową. Początkowo łatwą ścieżką podchodzimy na szczyt Pachoła, stanowiący najwyższy punkt na trasie. Ładnie widać stąd dalszą część trasy – grani Skrzyniarek, Salatyna i Brestową.

Z Pachoła schodzimy już innym, skalnym terenem. W najtrudniejszym miejscu pomagamy sobie rozwieszonym łańcuchem, w kilkanaście minut schodząc na Spaloną Przełęcz. Dalej szlak biegnie dość wąską granią w kierunku szczytu Spalonej. Składa się on z trzech mało wybitnych kulminacji. Przed głównym wierzchołkiem rozciąga się rozległe wypłaszczenie porośnięte sitem skuciną – rośliną znaną nam chociażby z Czerwonych Wierchów.

Przed nami chyba najbardziej emocjonujący etap wędrówki. Ze Spalonej schodzimy skalistą granią Skrzyniarek, na której napotkamy szereg mniejszych lub większych turniczek. W niektórych miejscach konieczne będzie użycie rąk, w najbardziej

wymagających miejscu znów pomocny okazuje się łańcuch. Wędrujemy w pobliżu przepaści przy znacznej ekspozycji, warto więc zachować tu szczególną ostrożność. Po około 30 minutach od szczytu dochodzimy do najniższej położonego punktu na trasie – Zadniej Salatyńskiej Przełęczy, zwanej również Przełęczą pod Dzwonem (od nazwy jednej z okolicznych turni). Możemy nieco odetchnąć, dalsza droga nie zawiera już szczególny trudności.

Łatwą ścieżką idziemy na Małego Salatyna, pierwszy z sześciu szczytów grupy Salatynów. Znajduje się tu rozdroże szlaków, w lewo odbija zielona trasa do Doliny Głębokiej. My trzymamy się czerwonych znaków, przechodząc przez szerokie siodło Pośredniej Salatyńskiej Przełęczy na Salatyński Wierch, zwany również po prostu Salatynem. Warto dodać, że jest to ostatni od zachodu tatrzański dwutysięcznik.

Dobrze widzimy kolejny, ostatni już etap wędrówki graniowej. Szlak obniża się na Skrajną Salatyńską Przełęcz, a następnie wznosi dość ostro zboczami Brestowej. Nie napotkamy tu żadnych trudności technicznych, jednak momentami idziemy dość blisko prawej krawędzi. Na szczycie meldujemy się po około godzinie (licząc od Salatyna), mogąc podziwiać piękną, rozległą panoramę na wszystkie strony.

Z Brestowej zejść można w kierunku przełęczy Palenica i dalej do Zuberca lub niebieskim szlakiem do Zwierówki (opisy powyżej).

2. Rejon Doliny Jałowieckiej

Rejon położony na południowo-zachodnim skraju Tatr, w niedalekiej okolicy miejscowości Liptowski Mikuláš. Wycieczki szczytowe są dość długie i męczące – dojście na grań w większości przypadków wymusza przejście najpierw Doliny Jałowieckiej, a następnie jednej z jej górnych odnóg: Doliny Bobrowieckiej, Głębokiej lub Parzychwost, niestety często przy ograniczonych walorach widokowych. Biegające nimi szlaki charakteryzują się jednak niewielkim ruchem turystycznym, dzięki czemu znaleźć tu można prawdziwą ciszę i spokój.

2.1. Na Siwy Wierch przez Ostrą

TRASA:	Wariant 1: Bobrowiecki Wapiennik (748 m n.p.m.) - Rozdroże pod Babkami (1243 m n.p.m.) - Babki (1566 m n.p.m.) – Przedwrocie (1585 m n.p.m.) - Ostra (1764 m n.p.m.) – Mała Ostra (1703 m n.p.m.) - Siwa Przehyba (1651 m n.p.m.) – Siwy Wierch (1805 m n.p.m.)				
	Wariant 2: Bobrowiecki Wapiennik (748 m n.p.m.) - Rozdroże pod Babkami (1243 m n.p.m.) - Chata Czerwieniec (1420 m n.p.m.) - Przedwrocie (1585 m n.p.m.) - Ostra (1764 m n.p.m.) – Mała Ostra (1703 m n.p.m.) - Siwa Przehyba (1651 m n.p.m.) – Siwy Wierch (1805 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz. 30 min lub 3 godz. 40 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Bobrowiecki Wapiennik - Bobrovecka vapenica

Rozdroże pod Babkami - Rázcestie pod Babkou

Rozdroże pod Tokarnią - Rázcestie na Tokárinách

Babki – Babky

Chata Czerwieniec - chata pod Náružím, chata Červenec, chata Bobrovec

Przedwrocie - Predúvratie, Pred Úvrate

Ostra - Ostrá, Ostré
 Mała Ostra - Malá Ostrá
 Siwa Przehyba - Priehyba
 Siwy Wierch - Sivý vrch

Wycieczka na Siwy Wierch to jedyna trasa w rejonie nie prowadząca przez Dolinę Jałowiecką i jej górne odnogi. Zawiera kilka możliwych wariantów, które łączą się ostatecznie na przełęczy Przedwrocie pod szczytem Ostrej.

Wycieczkę zaczynamy w Bobrowieckim Wapienniku, położonym za wsią Jałowiec. Można tu dojechać samochodem lub autobusem. Niebieski szlak prowadzi początkowo asfaltową drogą przez rozległą łąkę, z widocznymi na wprost wapiennymi skałami Sokoła. Po pewnym czasie skręca do lasu, a teren stopniowo się wznosi. Mijamy rozdroże z zielonym szlakiem biegnącym od Rozdroża pod Tokarnią u wlotu Doliny Jałowieckiej (to inny wariant rozpoczęcia wyprawy, choć dłuższy i bardziej męczący). Od tego miejsca trasy biegną wspólnie, w kilka minut doprowadzając nas do Rozdroża pod Babkami. Tu szlaki rozdzielają się – zielony wiedzie prosto przez masyw Babek, niebieski zaś odbija w prawo do schroniska Chata Czerwieniec.

Wybierając pierwszy wariant, przez około 30 minut wędrujemy w górę przez las. Następnie wychodzimy trawiaste zbocza pod szczytem, a po kolejnych kilkunastu minutach meldujemy się na pięknym widokowo wierzchołku. Mimo niewielkiej wysokości, Babki oferują efektowną panoramę obejmującą m.in. Salatyną, Pachoła czy Banówkę. Ze szczytu schodzimy malowniczą ścieżką wśród skałek i traw na szeroką przełęcz Przedwrocie.

Jak wspomniano, inną opcją dojścia do niej jest niebieski szlak omijający Babki. Wybierając go, z Rozdroża pod Babkami skręcamy w prawo. Trasa prowadzi najpierw przez las, po około 30 minutach wyprowadzając nas na polanę Czerwieniec, dziś już częściowo zarośniętą. Mijamy ją i wkrótce docieramy do niewielkiego schroniska Chata Czerwieniec. Dalej teren wznosi się wśród świerków, a wyżej kosówek i traw na siodło przełęczy Przedwrocie (ze schroniska ok. 30 min).

Od strony północnej nad przełęczą góruje zielony masyw Ostrej. Mamy do wyboru trasę biegnącą przez jej wierzchołek lub obejście go ścieżką trawersującą wschodnie zbocza. Oba warianty łączą się pod szczytem Małej Ostrej. Dochodzimy na przełęcz Siwa Przehyba, skąd dobrze widać już ostatni etap wycieczki. Na Siwy Wierch szlak prowadzi początkowo wśród kosodrzewiny, wyżej zaś pomiędzy wapiennymi skałkami, charakterystycznymi dla tego szczytu. Podejście nie jest długie, choć na końcu wiedzie dość zdecydowanie pod górę (bez większych trudności).

Z Siwego Wierchu zejść możemy na kilka sposobów. Pierwszy to nieco trudniejsza, lecz niezwykle interesująca trasa przez Rzędowe Skałki do Wyżniej Huciańskiej

Przełęczy (opis powyżej). Drugim jest również czerwony szlak odchodzący w przeciwnym kierunku – ku przełęczy Palenica, skąd żółtym zejdziemy do Zuberca. Ostatnia opcja jest oczywiście powrót tą samą drogą.

2.2. Na przełęcz Palenica przez Dolinę Jałowiecką

TRASA:	Bobrowiecki Wapiennik (748 m n.p.m.) - Rozdroże pod Tokarnią (784 m n.p.m.) - Rozdroże pod Łyścem (1010 m n.p.m.) - Palenica (1570 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz. 40 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Bobrowiecki Wapiennik - Bobrovecka vapenica
 Rozdroże pod Tokarnią - Rázcestie na Tokárinách
 Dolina Jałowiecka - Jalovecká dolina, Jalovská dolina
 Dolina Parzychwost - dolina Parichvost
 Dolina Bobrowiecka - Bobrovecká dolina
 Łysiec - Lysec
 Palenica, Palenica Jałowiecka - Pálenica

Podobnie jak w przypadku poprzedniej trasy, wycieczkę rozpoczynamy w Bobrowieckim Wapienniku. Przy parkingu samochodowym w kierunku północnym biegnie niebieski szlak, my natomiast kierujemy się na odchodzącą w prawo drogę. Idziemy przez rozległą łąkę, dochodząc po kilkunastu minutach do żółtego szlaku, na który skręcamy w lewo. Idąc przez las, niebawem docieramy do Rozdroża pod Tokarnią, gdzie w lewo odbija zielona trasa wiodąca dalej na Siwy Wierch. Ma tu początek również Magistrała Tatrzańska, znakowany na czerwono najdłuższy szlak w Tatrach (72 km), prowadzący aż do Wielkiego Białego Stawu w Dolinie Kieżmarskiej. My cały czas trzymamy się znaków żółtych.

Ścieżka biegnie przez las dnem Doliny Jałowieckiej. Wędrujemy wzdłuż Jałowieckiego Potoku, cała trasa jest zatem dość malownicza i przypominać może nieco chociażby

polską Dolinę Roztoki. W nieco ponad godzinę od Rozdroża pod Tokarnią docieramy do kolejnego rozwidlenia szlaków u podnóża szczytu Łysiec. W prawo odchodzi niebieski do Doliny Parzychwost i zielony do Doliny Głębokiej. Nasz żółty skręca w lewo ku Dolinie Bobrowieckiej.

Nazywana jest ona także Doliną Bobrowiecką Liptowską, dla odróżnienia od swojej imienniczki leżącej po przeciwnej stronie grzbietu Tatr, na Orawie (Dolina Bobrowiecka Orawska). Dno doliny jest dość wąskie, otaczają ją strome zbocza Ostrej (od zachodu) i Łysca. Po około godzinie od skrzyżowania szlaków wychodzimy z lasu na Bobrowiecką Polanę. Odślaniają się widoki, wkrótce naszym oczom ukazuje się masyw Brestowej, a po lewo Siwego Wierchu. Dalsze podejście prowadzi wśród traw i krzewów kosodrzewiny. Teren wznosi się dość łagodnie, nie jest ono zatem wyjątkowo męczące. Tuż pod przełęczą Palenica ścieżka skręca ostro w lewo, osiągając po kilku minutach jej szerokie siodło.

Z Palenicy Jałowieckiej kontynuować możemy wędrowkę granią w kierunku Siwego Wierchu lub Brestowej. Przecinający przełęcz żółty szlak schodzi natomiast do Zuberca (2 godz. 30 min).

2.3. Na Salatyna przez Dolinę Głęboką

TRASA:	Bobrowiecki Wapiennik (748 m n.p.m.) - Rozdroże pod Tokarnią (784 m n.p.m.) - Rozdroże pod Łyscem (1010 m n.p.m.) - Praszywe (1148 m n.p.m.) - Mały Salatyn (2046 m n.p.m.) - Pośrednia Salatyńska Przełęcz (2012 m n.p.m.) - Salatyn (2048 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty zielony czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Bobrowiecki Wapiennik - Bobrovecka vapenica
Dolina Jałowiecka - Jalovecká dolina, Jalovská dolina
Praszywe - Prašivé
Dolina Parzychwost - dolina Parichvost
Dolina Głęboka - Hlboká dolina
Mały Salatyn - Malý Salatín
Salatyn, Salatyński Wierch - Salatín, Salatínsky vrch

Identycznie jak przy poprzednich przypadkach, wycieczkę rozpoczynamy w Bobrowieckim Wapienniku, skąd Doliną Jałowiecką wędrujemy w stronę Rozdroża pod Łyścem. Tę część trasy opisano powyżej.

Żółty szlak, którym dotychczas szliśmy, odbija tu w lewo. My natomiast skręcamy w prawo, podążając za biegnącymi równolegle zielonymi i niebieskimi znakami. W około pół godziny docieramy do następnego rozwidlenia w miejscu zwanym Praszywe. Niebieski szlak prowadzi prosto w głąb Doliny Parzychwost, zielony, którego się trzymamy, odchodzi w lewo.

Ścieżka wiedzie lasem dość mocno pod górę dnem Doliny Głębokiej. Wędrówka może być nieco uciążliwa, warto docenić ciszę i spokój – na całej trasie z pewnością nie spotkamy wielu turystów. Po około 45 minutach wychodzimy na polankę, gdzie odsłania się widok na Małego Salatyna. Las stopniowo przerzedza się, zamieniając wyżej w piętro kosodrzewiny. Powoli zdobywamy wysokość, po prawej mogąc podziwiać piękny kocioł polodowcowy w górnym piętrze doliny.

W końcu szlak skręca ostro w lewo, wznosząc zdecydowanie zboczami Małego Salatyna. Bez większych trudności docieramy na jego szczyt, dalej za prowadzącymi granią czerwonymi znakami przechodząc kolejno na Pośrednią Salatyńską Przełęcz i Salatyna (Salatyński Wierch). Cała wycieczka jest dość męcząca, a efektowne widoki odsłaniają się dopiero jej w końcowej części. Pozwala jednak napawać się prawdziwą dzikością i spokojem słowackich Tatr Zachodnich.

2.4. Na Banikowską Przełęcz przez Dolinę Parzychwost

TRASA:	Bobrowiecki Wapiennik (748 m n.p.m.) - Rozdroże pod Tokarnią (784 m n.p.m.) - Rozdroże pod Łyścem (1010 m n.p.m.) - Praszywe (1148 m n.p.m.) - Banikowska Przełęcz (2040 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz. 10 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆☆

Słowniczek:

Bobrowiecki Wapiennik - Bobrovecka vapenica

Dolina Jałowiecka - Jalovecká dolina, Jalovská dolina

Praszywe - Prašivé

Dolina Parzychwost - dolina Parichvost

Dolina Głęboka - Hlboká dolina

Banikowska Przełęcz - Baníkovské sedlo

Banówka - Baníkov

Pachoł - Pachoľa

Identycznie jak przy poprzednich przypadkach, wycieczkę rozpoczynamy w Bobrowieckim Wapienniku, gdzie wchodzimy na żółty szlak wiodący Doliną Jałowiecką do Rozdroża pod Łyscem. Tę część trasy opisano powyżej.

Przy rozdrożu skręcamy w prawo, kierując się dalej za niebieskimi znakami. Po ok. 30 minutach mijamy kolejne rozwidlenie, gdzie w lewo odbija zielona trasa na Salatyna przez Dolinę Głęboką. My wędrujemy prosto, zgodnie z tabliczką ku Banikowskiej Przełęczy.

Ścieżka prowadzi przez Dolinę Parzychwost wzdłuż potoku o tej samej nazwie, naprzemiennie to bliżej, to dalej od jego koryta. Jak to zwykle bywa, idziemy najpierw przez las, po kilkudziesięciu minutach wychodząc ponad jego górną granicę. Odsłaniają się stopniowo widoki na Banówkę i Banikowską Przełęcz. Grań od tej strony prezentuje się niestety zdecydowanie mniej okazale niż od Doliny Rohackiej, ale i trasa jest mniej uczęszczana.

Końcowy etap podejścia wiedzie wśród gruzowisk i traw na siodło przełęczy, które osiągamy po ok. 3 godzinach od ostatniego rozdroża szlaków. Z Banikowskiej Przełęczy zejść możemy do Doliny Spalonej lub kontynuować wycieczkę granią na pobliskie szczyty Banówki lub Pachoła. Opisy odcinków graniowych zawarto w rejonie „Okolice Zuberca”.

3. Rejon Doliny Żarskiej

Dolina Żarska to kolejna dolina leżąca w niedalekim sąsiedztwie Liptowskiego Mikulusza. Cieszy się nieco większą popularnością wśród turystów niż sąsiednia Dolina Jałowiecka, głównie za sprawą znajdującego się w niej Schroniska Żarskiego i atrakcyjności widokowej okolicznych tras. Od wschodu nad doliną górują potężne zbocza Barańca, a od północy grań od Rohacza Płaczliwego po Banówkę. Dzięki rozbudowanej sieci szlaków turystycznych można przejść ją całą, rozpoczynając i kończąc wycieczkę w jednym punkcie.

3.1. Na Baraniec i Żarską Przełęcz

TRASA:	Wylot Doliny Żarskiej (900 m n.p.m.) - Goły Wierch (1715 m n.p.m.) - Baraniec (2185 m n.p.m.) - Przełęcz nad Pustą (1965 m n.p.m.) - Smrek (2072 m n.p.m.) - Żarska Przełęcz (1917 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz. 45 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Dolina Żarska - Žiarska dolina

Stara Stawka - Stará Stávka

Goły Wierch - Holý vrch

Baraniec - Baranec, Veľký vrch

Smrek - Smrek

Żarska Przełęcz - Žiarske sedlo

Płaczliwy Rohacz - Plačlivé, Plačlivô, Plačlivý Roháč

Wycieczkę zaczynamy u wylotu Doliny Żarskiej, mieszczącego się za miejscowością Żar. Za parkingiem idziemy asfaltową drogą, która odbija w prawo przy wejściu do doliny. Po kilku minutach żółty szlak skręca w lewo w las (prosto wiedzie znakowana na czerwono Magistrala Tatrzańska). Ścieżka wznosi się dość stromo wśród drzew, prowadząc nas wschodnim ramieniem grani opadającej z Gołego Wierchu, tzw. Starą

Stawką. Po nieco ponad godzinie wychodzimy z lasu, dalszy odcinek idąc przez tereny porośnięte trawą i kosodrzewiną. Tym sposobem docieramy na szczyt Gołego Wierchu w południowej grani Barańca. Znajduje się tu skrzyżowanie z niebieskim szlakiem odchodzącym od Magistrali Tatrzańskiej (dłuższy wariant dojścia).

Z Gołego Wierchu wędrujemy szerokim grzbietem w górę, podziwiając coraz piękniejszą panoramę. Po prawej stronie widzimy południowo-wschodnią grań Barańca, w oddali główną grań Tatr z Banówką i Hrubą Kopą. Podejście na Baraniec trwa ok. 2 godziny i nie zawiera szczególnych trudności, choć z pewnością można poczuć zmęczenie.

Sam Baraniec jest jednym z najwyższych szczytów Tatr Zachodnich i zwornikiem dla czterech grani. Rozciągające się z niego widoki robią więc olbrzymie wrażenie i z pewnością są zacną nagrodą po długiej wspinaczce. Na wierzchołku znajduje się betonowy słup, który postawiono tu w miejsce wcześniejszej drewnianej wieży triangulacyjnej. Z Barańca zejść można także zielonym szlakiem przez Mały Baraniec i Klinowate (opis w dalszej części przewodnika), my zaś trzymamy się żółtych szlaków biegnących granią na północ.

Ścieżka prowadzi nas zdecydowanie w dół, miejscami po skałach, jednak bez większych komplikacji. W kilkanaście minut schodzimy na Przełęcz nad Pustę, zwaną także przełęczą Jamina. W stronę Doliny Jamnickiej opada stąd jeden z największych żlebów lawinowych w Tatrach. Interesującą, miejscami dość wąską granią przechodzimy na szczyt Smreka.

Następnie trasa sprowadza nas na Żarską Przełęcz. Po drodze mamy okazję podziwiać ciekawostkę geologiczną – rów zboczowy, czyli szereg podłużnych zagłębień terenu wzdłuż zbocza. Do przełęczy docieramy po około 1,5 godziny od szczytu Barańca. Za sobą mamy już łącznie niemal 6 godzin wędrówki. Jeśli mamy siłę, możemy wejść jeszcze na pobliski Płaczliwy Rohacz (35 min). W dół z Żarskiej Przełęczy prowadzą szlaki do Doliny Jamnickiej (w prawo) oraz Doliny Żarskiej (w lewo), oba oznaczone kolorem zielonym. Wybierając ten drugi wrócimy do punktu rozpoczęcia wyprawy.

3.2. Do Schroniska Żarskiego

TRASA:	Wylot Doliny Żarskiej (900 m n.p.m.) – Schronisko Żarskie (1280 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	1 godz. 50 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Żarska Dolina - Žiarska dolina

Smreczanka - Smrečianka

Schronisko Żarskie - Žiarska chata, chata v Žiarskej doline

Symboliczny Cmentarz Ofiar Tatr Zachodnich - Symbolický cintorín

Od parkingu przy wylocie Doliny Żarskiej kierujemy się za szlaban, podążając za niebieskimi znakami. Do samego schroniska prowadzi asfaltowa droga, jest to zatem propozycja wycieczki dostępnej absolutnie dla każdego. W dalszej części doliny niebieski szlak biegł będzie równolegle leśną ścieżką. Wędrujemy wzdłuż potoku Smreczanka, najpierw po prawej, następnie zaś po lewej stronie jego koryta.

Po drodze mijamy wejście do Niedźwiedziej Sztolni, będącej pozostałością po prowadzonych w przeszłości w tych okolicach pracach górniczych. To jedyny tego typu obiekt w Tatrach zachowany w całości, można go zresztą zwiedzać z przewodnikiem.

W dalszej części trasy las przerzedza się, odsłaniając widoki między innymi na Trzy Kopy, Smutną Przełęcz i Rohacz Płaczliwy. Droga cały czas wznosi się bardzo łagodnie, przez co nie odczuwamy praktycznie żadnych trudów wędrówki. Do schroniska docieramy po niecałych 2 godzinach od parkingu. W pobliżu znajduje się utworzony w 1995 roku Symboliczny Cmentarz Ofiar Tatr Zachodnich.

Ze Schroniska Żarskiego kontynuować możemy wycieczkę na Banówkę, Smutną Przełęcz lub Żarską Przełęcz (opisy poniżej).

Szlaki ze Schroniska Żarskiego

3.3. Na Banówkę (ze Schroniska Żarskiego)

TRASA:	Schronisko Żarskie (1280 m n.p.m.) - Jałowiecka Przełęcz (1858 m n.p.m.) - Jałowiecki Przysłop (2142 m n.p.m.) - Banówka (2178 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz.	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Żarska Dolina - Žiarska dolina

Schronisko Żarskie - Žiarska chata, chata v Žiarskej doline

Symboliczny Cmentarz Ofiar Tatr Zachodnich - Symbolický cintorín

Szarafiowe Wodospady - Šarafiový vodopád

Jałowiecka Przełęcz - Jalovecké sedlo

Jałowiecki Przysłop, Przysłop - Jalovecký príslop, Príslop

Banówka - Baníkov

Trasę zaczynamy przy Schronisku Żarskim, do którego docieramy asfaltową drogą biegnącą dnem Doliny Żarskiej (opis powyżej). Wchodzimy na zielony szlak, mijając po chwili Symboliczny Cmentarz Ofiar Tatr Zachodnich, a następnie Szarafiowe Wodospady, szczególnie okazałe prezentujące się po większych opadach deszczu. Ścieżka prowadzi zakosami, miejscami dość ostro w górę. Cały czas idziemy jednak odsłoniętym terenem, mogąc podziwiać niezwykle urokliwą okolicę. Szczególne wrażenie robi potężny masyw Barańca górujący nad doliną po jej przeciwległej stronie.

Po ok. 1,5 godziny od wyjścia spod schroniska osiągamy Jałowiecką Przełęcz. Otwiera się na niej widok na grzbiet łączący Babki, Ostrą i Siwy Wierch. Na przełęczy skręcamy w prawo, podchodząc teraz trawiastymi zboczami w kierunku Jałowieckiego Przysłopu. Początkowo grań jest szeroka, pod szczytem jednak zwęża się i robi bardziej skalista. Mimo to podejście nie powinno przysporzyć większych trudności.

Mogą się one pojawić na dalszym odcinku szlaku. Za Jałowieckim Przysłopem wiedzie on w dół postrzępioną granią. W kilku miejscach przydatna może się okazać pomoc

rąk, trzeba również zachować koncentrację ze względu na stosunkowo znaczną ekspozycję. Przechodząc przez niewielką przełęcz, ścieżką ponad trawiastymi zboczami wchodzimy na szczyt Banówki.

Przed nami kilka możliwości dalszej wędrówki. Można zejść do Banikowskiej Przełęczy, skąd odchodzą szlaki do Doliny Rohackiej i Doliny Jałowieckiej. Istnieje również opcja kontynuowania wycieczki granią zwaną „Orlą Percią Tatr Zachodnich” w obu kierunkach. Należy jednak pamiętać, że spotkamy tam zdecydowanie większe trudności niż te pokonane dotychczas. Opisy odcinków graniowych zawarte zostały w rejonie „Okolice Zuberca”.

3.4. Na Smutną Przełęcz (ze Schroniska Żarskiego)

TRASA:	Schronisko Żarskie (1280 m n.p.m.) - Rozdroże pod Bulą (1686 m n.p.m.) - Smutna Przełęcz (1963 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz.	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Schronisko Żarskie - Žiarska chata, chata v Žiarskej doline

Žarska Dolina - Žiarska dolina

Rozdroże pod Bulą - Rázcestie pod Homôlkou

Pośredni Groń - Prostredný grúň

Smutna Przełęcz - Smutné sedlo

Trasę zaczynamy przy Schronisku Żarskim, do którego docieramy asfaltową drogą biegnącą dnem Doliny Żarskiej (opis powyżej). Za schroniskiem wędrujemy dalej niebieskim szlakiem, wznoszącym się wśród zarośli kosodrzewiny i borówek. Prowadzi u podnóży Pośredniego Gronia, czyli grzbietu odchodzącego od grani głównej Tatr w kierunku południowym. Po prawej stronie, nieco w dole towarzyszy nam spływający Doliną Żarską potok, nad nim zaś podziwiać możemy potężne zbocza Barańca. W około godzinę dochodzimy do rozdroża szlaków. Zielony odbija w prawo na Żarską Przełęcz, my trzymając się niebieskich znaków skręcamy w lewo.

Kamienista ścieżka wiedzie zakosami na grzbiet Pośredniego Gronia. Po osiągnięciu widocznej z daleka niewielkiej szczyrbiny w grani, zawija w kierunku północnym. Trawersujemy porośnięte trawami i kosówką zbocze, tuż poniżej grzbietu, miejscami z umiarkowaną ekspozycją. Tym sposobem, po kolejnej godzinie licząc od rozdroża szlaków docieramy na siodło Smutnej Przełęczy.

Można tu kontynuować wędrówkę granią, zwaną „Orlą Percią Tatr Zachodnich” w kierunku Rohaczy lub Trzech Kop i Banówki. Należy jednak pamiętać, że oba fragmenty zawierają duże trudności i prowadzą mocno eksponowanym terenem. Alternatywą jest zejście do Doliny Rohackiej lub oczywiście powrót tą samą drogą.

3.5. Na Żarską Przełęcz i Rohacz Płaczliwy (ze Schroniska Żarskiego)

TRASA:	Schronisko Żarskie (1280 m n.p.m.) - Rozdroże pod Bulą (1686 m n.p.m.) - Żarska Przełęcz (1917 m n.p.m.) - Rohacz Płaczliwy (2125 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. 20 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Schronisko Żarskie - Žiarska chata, chata v Žiarskej doline

Żarska Dolina - Žiarska dolina

Rozdroże pod Bulą - Rázcestie pod Homôlkou

Żarski Stawek, Stawek pod Żarską Przełęczą - Žiarske plesko, Pliesko pod Žiarskom sedlom

Żarska Przełęcz - Žiarske sedlo

Rohacz Płaczliwy - Plačlivé, Plačlivô, Plačlivý Roháč

Trasę zaczynamy przy Schronisku Żarskim, do którego docieramy asfaltową drogą biegnącą dnem Doliny Żarskiej (opis powyżej). Za schroniskiem wędrujemy w górę doliny zielonym szlakiem, biegnącym tu równolegle z niebieskim. Ścieżka prowadzi wśród zarośli kosodrzewiny i borówek, u podnóży Pośredniego Gronia, czyli grzbietu odchodzącego od grani głównej Tatr w kierunku południowym. Po prawej stronie, nieco w dole towarzyszy nam spływający Doliną Żarską potok, nad nim zaś podziwiać możemy potężne zbocza Barańca. W około godzinę dochodzimy do rozdroża

szlaków. Niebieski odbija w lewo na Smutną Przełęcz, my trzymając się zielonych znaków skręcamy w prawo.

Cały czas idziemy wygodną, wyłożoną kamiennymi stopniami ścieżką pomiędzy bujnymi trawami, kosówkami, a wyżej także rumowiskami skalnymi. Po pewnym czasie docieramy do swego tarasu, gdzie po prawej stronie ujrzymy niewielki Żarski Stawek. Bez żadnych trudności terenowych po godzinie od rozdroża szlaków osiągamy siodło Żarskiej Przełęczy. Po drugiej stronie grani wyłania się widok na grzbiet Otargańców. W prawo odbija tu trasa na Baraniec, istnieje również możliwość zejścia do Doliny Jamnickiej. My skręcamy w lewo, rozpoczynając podejście na Rohacz Płaczliwy.

Nie jest ono trudne, ale dość męczące. Ścieżka wznosi się teraz zdecydowanie bardziej stromo po trawiastych zboczach masywu. Tuż pod szczytem dołącza do niej czerwony szlak biegnący od Rohacza Ostrego. Na wierzchołku meldujemy się po około 30 minutach od przełęczy. Rohacz Płaczliwy to rewelacyjny punkt widokowy. Niesamowicie prezentuje się stąd zwłaszcza ostra grań od Rohacza Ostrego i skalne urwiska po jego północnej stronie. Na horyzoncie widać Tatry Wysokie z charakterystycznym spiętrzeniem Świnicy.

Z Rohacza Płaczliwego kontynuować możemy wycieczkę, robiąc pętlę i wracając do Doliny Żarskiej. Krótsza opcja to zejście z pobliskiej Smutnej Przełęczy niebieskim szlakiem, dłuższa to przejście granią aż na Banówkę, skąd do Schroniska Żarskiego prowadzi szlak zielony. Należy jednak pamiętać, że na Grani Rohaczy w obu kierunkach (Banówki lub Rohacza Ostrego) napotkamy liczne trudności i dużą ekspozycję. Jej szczegółowy opis zawarto we wcześniejszej części przewodnika (Rejon: Okolice Zuberca).

4. Rejon Otargańców

Otargańce to nazwa bocznej grani Tatr, wznoszącej się ponad dolinami Jamnicką i Raczkową. Najwyższym jej punktem jest wierzchołek Raczkowej Czuby (Jakubiny). Rejon charakteryzuje się bogatą siatką szlaków turystycznych, mimo tego ruch turystyczny jest niewielki. Opisywany obszar jest dość rozległy powierzchniowo, o czym świadczą mogą liczne trasy prowadzące na grań od Rohacza Płaczliwego aż po Bystrą, najwyższy szczyt Tatr Zachodnich.

4.1. Na Baraniec przez Klinowate

TRASA:	Autokemping „Raczkowa” - Klinowate (1555 m n.p.m.) - Mały Baraniec (1947 m n.p.m.) - Baraniec (2185 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz.	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Autokemping „Raczkowa” - Autocamping „Račková”

Dolina Wąska - Úzka dolina

Klinowate – Klinováté

Mały Baraniec - Mládky

Baraniec - Baranec, Veľký vrch

Wycieczkę rozpoczynamy przy dużym ośrodku turystycznym „Autokemping Raczkowa”, położonym u wylotu Doliny Wąskiej. Można tu dojechać samochodem, drogą odchodzącą na północ w miejscowości Przybylina, lub bussem (te kursują dość rzadko). Z parkingu kierujemy się w stronę hotelu "Orešnica", przy którym skręcamy na zielony szlak. Po kilku minutach odbija on mocno w prawo do lasu.

Przekraczając koryto potoku ścieżka biegnie ostro w górę, wznosząc się zboczami Klinowatego. Ten etap trasy jest dość mozolny i mało ciekawy. Sytuacja zmieni się po wyjściu na polanę Horzyca, gdzie otwiera się widok na masyw Krywania. Wędrujemy następnie wśród stopniowo zanikających drzew i krzewów kosodrzewiny, po nieco ponad 2 godzinach od początku wycieczki docierając na grzbiet Klinowatego.

Na wschodzie pięknie prezentują się stąd Otargańce, w głównej grani dostrzec możemy natomiast Rohacze, Wołowiec i Łopatę.

W kolejnej części trasa prowadzi pomiędzy bujnymi kosówkami na Mały Baraniec, pokryty już wyłącznie łąkami wysokogórskimi. Przed nami najbardziej efektowny widokowo odcinek. Idziemy południowo-wschodnią granią Barańca, cały czas odsłoniętym terenem, przechodząc kolejno przez dwa wzniesienia o nazwie Klin i Szczerbawy. Szlak jest łatwy, choć z pewnością męczący. Po 4 godzinach wędrówki osiągamy wreszcie szczyt Barańca. Rozciągająca się z niego panorama z pewnością wynagrodzi wylane poty. Na wierzchołku znajduje się betonowy słup, który postawiono tu w miejsce wcześniejszej drewnianej wieży triangulacyjnej.

Z Barańca zejść można do wylotu Doliny Żarskiej lub kontynuować spacer piękną granią do Żarskiej Przełęczy, skąd z kolei przez Dolinę Jamnicką wrócić możemy do punktu rozpoczęcia trasy (opis w dalszej części przewodnika).

4.2. Na Żarską Przełęcz i Rohacz Płaczliwy (przez Dolinę Jamnicką)

TRASA:	Autokemping „Raczkowa” - Niżnia Łąka (945 m n.p.m.) - Rozdroże pod Smrekiem (1300 m n.p.m.) - Żarska Przełęcz (1917 m n.p.m.) - Rohacz Płaczliwy (2125 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski zielony żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz. 40 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Autokemping „Raczkowa” - Autocamping „Račková”

Dolina Wąska - Úzka dolina

Niżnia Łąka - Nižná lúka

Dolina Raczkowa - Račková dolina

Dolina Jamnicka - Jamnícka dolina

Polana pod Młaczkami, Młaczki - Hrubô

Rohacki Kocioł - Roháčsky kotol

Płaczliwy Stawek - Plačlivé pliesko

Żarska Przełęcz - Žiarske sedlo

Rohacz Płaczliwy - Plačlivé, Plačlivô, Plačlivý Roháč

Wycieczkę rozpoczynamy przy dużym ośrodku turystycznym „Autokemping Raczkowa”, położonym u wylotu Doliny Wąskiej. Można tu dojechać samochodem, drogą odchodzącą na północ w miejscowości Przybylina, lub busem (te kursują dość rzadko). Wchodzimy na niebieski szlak, prowadzący szeroką drogą wzdłuż Raczkowego Potoku. Wędrujemy teraz króciutką Doliną Wąską, po ok. 30 minutach docierając do rozdroża na polanie Niżnia Łąka. W prawo skręca tu żółta trasa do Doliny Raczkowej, my zaś odbijamy w lewo, trzymając się niebieskich znaków.

Ścieżka biegnie początkowo płasko w głąb Doliny Jamnickiej. Po prawej stronie towarzyszy nam koryto Jamnickiego Potoku, w oddali dostrzec możemy szczyt Rohacza Ostrego. Po pewnym czasie przechodzimy u podnóża olbrzymiego żlebu, opadającego spod przełęczy Jamina pomiędzy Barańcem a Smrekiem. Według niektórych naukowców to największy żleb lawinowy w całych Karpatach! Mijamy również drewniany szałas znajdujący się na Polanie pod Młaczkami. Po ok. 2 godzinach od ostatniego rozdroża dochodzimy do Rozdroża pod Smrekiem, gdzie w lewo odbija interesujący nas zielony szlak na Żarską Przełęcz (niebieskie znaki biegną dalej prosto).

Nadal wędrujemy lasem, który wkrótce stopniowo się przerzedza. Naszym oczom ukazują się widoki na masyw Łopaty, Jarząbczy Wierch i całą grań Otargańców. Wśród traw i nielicznych krzewów kosodrzewiny ścieżka doprowadza nas do tzw. Rohackiego Kotła, zawieszanej dolinki polodowcowej stanowiącej górne piętro Doliny Jamnickiej. Teren staje się tu bardziej płaski, dzięki czemu możemy nieco odpocząć przed kolejnym podejściem. Po prawej stronie mijamy niewielkie oczko wodne zwane Płaczliwym Stawkiem.

Ponad Rohackim Kotłem szlak biegnie zakosami, wśród trawiastych stoków opadających spod widocznej już Żarskiej Przełęczy. Cały czas nie przedstawia żadnych trudności technicznych. Siodło przełęczy osiągamy po 1 godz. 40 minutach od Rozdroża pod Smrekiem. W lewo odbija tu trasa na Baraniec, istnieje również możliwość zejścia do Doliny Żarskiej (opisy powyżej). My skręcamy w prawo, rozpoczynając podejście na Rohacz Płaczliwy.

Nie jest ono trudne, ale dość męczące. Ścieżka wznosi się teraz zdecydowanie bardziej stromo po trawiastych zboczach masywu. Tuż pod szczytem dołącza do niej czerwony szlak biegnący od Rohacza Ostrego. Na wierzchołku meldujemy się po około 30 minutach od przełęczy. Rohacz Płaczliwy to rewelacyjny punkt widokowy. Niesamowicie prezentuje się stąd zwłaszcza ostra grań od Rohacza Ostrego i skalne urwiska po jego północnej stronie. Na horyzoncie widać Tatry Wysokie z charakterystycznym spiętrzeniem Świnicy. Istnieje możliwość zrobienia swoistej pętli i powrotu do Doliny Jamnickiej z Jamnickiej Przełęczy, leżącej pomiędzy Rohaczem Oстрыm a Wołowcem. Należy jednak pamiętać, że przejście przez Rohacze na przełęcz

zawiera liczne trudności i znaczną ekspozycję terenu (zwłaszcza na Rohackim Koniu, opis w rejonie 1).

4.3. Na Jamnicką Przełęcz i Wołowiec

TRASA:	Autokemping „Raczkowa” - Niżnia Łąka (945 m n.p.m.) - Rozdroże pod Smrekiem (1300 m n.p.m.) - Rozdroże w Dolinie Jamnickiej (1474 m n.p.m.) - Jamnicka Przełęcz (1908 m n.p.m.) - Wołowiec (2064 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz.	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Autokemping „Raczkowa” - Autocamping „Račková”

Dolina Wąska - Úzka dolina

Niżnia Łąka - Nižná lúka

Dolina Jamnicka - Jamnícka dolina

Rozdroże w Dolinie Jamnickiej - Rázcestie Jamníckej doliny

Niżni Jamnicki Staw - Nižné Jamnícke pleso

Wyżni Jamnicki Staw - Vyšné Jamnícke pleso

Jamnicka Przełęcz - Jamnícke sedlo

Wołowiec - Volovec

Wycieczkę rozpoczynamy przy dużym ośrodku turystycznym „Autokemping Raczkowa”, położonym u wylotu Doliny Wąskiej. W 30 minut dochodzimy do skrzyżowania szlaków, trzymając się niebieskich znaków prowadzących przez Dolinę Jamnicką. Ten etap trasy, aż do Rozdroża pod Smrekiem opisano powyżej (4.2.).

Nieco ponad kilometr dalej znajduje się kolejne rozdroże. W prawo odbija tu zielony szlak na Jarząbczy Wierch, nasz niebieski skręca nieznacznie w lewo. Ścieżka wiedzie ostro w górę przez las, wkrótce ustępujący miejsca kosodrzewinie i trawom. W swej górnej części Dolina Jamnicka zawija w kierunku zachodnim. Przed sobą widzimy Wołowiec, obok niego masyw Łopaty. Docieramy do kotła polodowcowego, gdzie na różnych poziomach położone są Jamnickie Stawy: Niżni i Wyżni. Znad brzegu tego pierwszego imponująco prezentuje się Rohacz Ostry, przypominający z tej strony piramidę. Wędrujemy zakosami po kamiennych stopniach, po drodze mijając także

znacznie mniejszy Wyżni Staw Jamnicki. Stąd już niedługo, ale dość strome podejście dzieli nas od Jamnickiej Przełęczy. Odsłaniają się tu widoki na północną stronę grani z położoną w dole Doliną Rohacką.

Na przełęczy skręcamy w prawo, łagodną ścieżką wśród trawiastych zboczy podchodząc na szczyt Wołowca, który osiągamy po kolejnych 20 minutach. Roztacza się stąd przepiękna panorama we wszystkich kierunkach, z pewnością wynagradzająca trudy dość długiej wędrówki. Z Wołowca zejść możemy na wiele sposobów, najszybszym będzie powrót do Doliny Chochołowskiej (przez Grzesia lub Dolinę Chochołowską Wyżnią).

4.4. Na Jarząbczy Wierch przez Dolinę Jamnicką

TRASA:	Autokemping „Raczkowa” - Niżnia Łąka (945 m n.p.m.) - Rozdroże pod Smrekiem (1300 m n.p.m.) - Rozdroże w Dolinie Jamnickiej (1474 m n.p.m.) - Jarząbczy Wierch (2137 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz. 40 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Autokemping „Raczkowa” - Autocamping „Račkova”

Dolina Wąska - Úzka dolina

Niżnia Łąka - Nižná lúka

Dolina Jamnicka - Jamnícka dolina

Rozdroże w Dolinie Jamnickiej - Rázcestie Jamníckej doliny

Jarząbczy Wierch - Hrubý vrch

Raczkowa Czuba, Jakubina - Jakubina

Wycieczkę rozpoczynamy przy dużym ośrodku turystycznym „Autokemping Raczkowa”, położonym u wylotu Doliny Wąskiej. W 30 minut dochodzimy do skrzyżowania szlaków, trzymając się niebieskich znaków prowadzących przez Dolinę Jamnicką. Ten etap trasy, aż do Rozdroża pod Smrekiem opisano powyżej (4.2.).

Dalej przez krótki odcinek szlaki zielony i niebieski będą równoległe. Po nieco ponad kilometrze niebieski odbija w lewo w kierunku Jamnickiej Przełęczy, my

trzymając się zielonych znaków skręcamy w prawo. Przed nami najbardziej męczący etap wycieczki, mamy do pokonania ponad 700 metrów różnicy wysokości.

Ścieżka prowadzi stromo w górę wśród zanikających stopniowo drzew i kosodrzewiny. Imponująco prezentuje się grzbiet Otargańców, który zamyka Dolinę Jamnicką od wschodu. Następnie podchodzimy trawiastym żlebem opadającym spod grani. Po około godzinie docieramy na grań, gdzie nasz zielony szlak łączy się z czerwonym. Ten przebiega jednak tylko przez przedwierzchołek Jarząbczego Wierchu, nie prowadząc na główny szczyt. Trzymając się zielonych znaków, po pewnym czasie odbijamy więc na południe i wkrótce osiągamy cel wyprawy.

Z Jarząbczego Wierchu przejść można na pobliską Raczkową Czubę (Jakubinę), najwyższy szczyt grani Otargańców i przejść dalej całym grzbietem, schodząc z powrotem do Doliny Wąskiej.

4.5. Na Jarząbczy Wierch przez Otargańce

TRASA:	Autokemping „Raczkowa” - Niżnia Łąka (945 m n.p.m.) - Ostredok (1714 m n.p.m.) - Niżnia Magura (1920 m n.p.m.) - Pośrednia Magura (2050 m n.p.m.) - Rysia Przełęcz (2030 m n.p.m.) - Wyżnia Magura (2095 m n.p.m.) - Jakubińska Przełęcz (2069 m n.p.m.) - Raczkowa Czuba (2194 m n.p.m.) - Jarząbczy Wierch (2137 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Autokemping „Raczkowa” - Autocamping „Račková”

Dolina Wąska - Úzka dolina

Niżnia Łąka - Nižná lúka

Otargańce - Otrhance

Ostredok - Ostredok

Niżnia Magura - Nižná Magura

Pośrednia Magura - Prostredná Magura

Wyżnia Magura - Vyšná Magura

Raczkowa Czuba, Jakubina - Jakubina

Jarząbczy Wierch - Hrubý vrch

Wycieczkę rozpoczynamy przy dużym ośrodku turystycznym „Autokemping Raczkowa”, położonym u wylotu Doliny Wąskiej. Można tu dojechać samochodem, drogą odchodzącą na północ w miejscowości Przybylina, lub busem (te kursują dość rzadko). Wchodzimy na niebieski szlak, prowadzący szeroką drogą wzdłuż Raczkowego Potoku. Wędrujemy teraz króciutką Doliną Wąską, po ok. 30 minutach docierając do rozdroża na polanie Niżnia Łąka. Skręcamy tu w prawo, a kawałeczek dalej w lewo, podążając dalej za zielonymi znakami.

Pierwszy etap podejścia jest stromy i męczący. Ścieżka pnie się przez las, po upływie ok. 1,5 godziny wyprowadzając nas na grzbiet Otargańców. Dalej idziemy już wśród kosówki, odsłaniają się tym samym także widoki, m.in. na Baraniec (po lewej stronie) i Rohacze. Przechodzimy przez Małe Otargańce, do których zalicza się dwuwierzchołkowy szczyt Ostredoka. Mijamy kolejno niższą, a następnie wyższą kulminację.

Cały czas szlak prowadzi nas w górę grzbietu, na kolejne wzniesienie zwane Niżnią Magurą. Dalej trasa staje się nieco trudniejsza, a teren skalisty. Realne trudności są jednak niewielkie, warto po prostu zachować wzmożoną czujność. Wędrujemy przez trzy spiętrzenia Pośredniej Magury, a następnie przez Rysią Przełęcz przechodzimy na Wyżnią Magurę. Towarzyszą nam piękne widoki na otoczenie Doliny Raczkowej z wznoszącymi się ponad nią Starorobociańskim Wierchem i Bystrą.

Z Wyżniej Magury schodzimy na Jakubińską Przełęcz, by po chwili rozpocząć podejście na najwyższy szczyt Otargańców – Raczkową Czubę, zwaną także Jakubiną. Jest ono łatwe, ścieżka prowadzi szerokim, trawiastym grzbietem. Na wierzchołku meldujemy się po nieco ponad 4 godzinach od rozpoczęcia wycieczki. Raczkowa Czuba to także drugi co do wysokości szczyt całych Tatr Zachodnich. Nietrudno zgadnąć zatem, że rozciągająca się z niej szeroka panorama robi olbrzymie wrażenie.

Z Jakubiny łatwym i krótkim odcinkiem granicznym przechodzimy na sąsiedni Jarząbczy Wierch. Warto zaznaczyć, że jego główny wierzchołek leży w całości po stronie słowackiej, granica państwa przebiega zaś przez położony na grani głównej przedwierzchołek. Z Jarząbczego Wierchu zejść możemy zielonym szlakiem do Doliny Jamnickiej, robiąc przez nią pętlę z powrotem do Niżniej Łąki.

4.6. Na Kończysty Wierch przez Dolinę Raczkową

TRASA:	Autokemping „Raczkowa” - Niżnia Łąka (945 m n.p.m.) - Polana pod Klinem (1441 m n.p.m.) - Kończysty Wierch (2002 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz.	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Autokemping „Raczkowa” - Autocamping „Račková”

Dolina Wąska - Úzka dolina

Niżnia Łąka - Nižná lúka

Dolina Raczkowa - Račková dolina

Polana pod Klinem - Pod Klinom

Dolina Zadnia Raczkowa - Račkov Zadok

Raczkowa Siklawa - Račkov vodopád

Raczkowe Stawy - Račkové plesá

Kończysty Wierch - Končistá

Wycieczkę rozpoczynamy przy dużym ośrodku turystycznym „Autokemping Raczkowa”, położonym u wylotu Doliny Wąskiej. Można tu dojechać samochodem, drogą odchodzącą na północ w miejscowości Przybylina, lub bussem (te kursują dość rzadko). Wchodzimy na niebieski szlak, prowadzący szeroką drogą wzdłuż Raczkowego Potoku. Wędrujemy teraz króciutką Doliną Wąską, po ok. 30 minutach docierając do rozdroża na polanie Niżnia Łąka. Niebieskie znaki odbijają w lewo, my zaś skręcamy w prawo na szlak żółty do Doliny Raczkowej.

Trasa nadal wiedzie płasko, szutrową drogą przez las. Nie jest to może najpiękniejszy etap wycieczki, ale przynajmniej mało męczący. Sytuacja zmienia się nieco po 45 minutach, kiedy to przekraczając koryto Raczkowego Potoku ścieżka zaczyna się wznosić. W końcu wychodzimy z lasu na rozległą polanę, odsłaniającą widok na masyw Starorobociańskiego Wierchu. Wędrujemy następnie wśród kosówek dnem doliny, u podnóża potężnego grzbietu Otargańców. Otoczenie jest niezwykle malownicze. Szlak doprowadza nas do rozdroża na Polanie pod Klinem. Znajduje się tu drewniany szałas, pozostałość dawnej działalności pasterskiej na tym terenie, dziś

mogący posłużyć turystom jako schronienie. Pod Klinem Dolina Raczkowa rozdziela się na dwie odnogi: Dolinę Gaborową i Dolinę Zadnią Raczkową. My wędrować będziemy tą drugą, odchodzącą ku północy, nadal trzymając się żółtych znaków.

Ścieżka wznosi się teraz mocniej, podchodząc na próg Doliny Zadniej Raczkowej. Idziemy cały czas w sąsiedztwie Raczkowego Potoku, mijając po drodze wodospad Raczkowa Sikława. Docieramy do rozległego wypłaszczenia porośniętego trawą i nielicznymi płatami kosodrzewiny. Pięknym dopełnieniem krajobrazu są Raczkowe Stawy, czyli grupa dziesięciu niewielkich jezior pochodzenia polodowcowego. Niektóre wysychają okresowo, do większych podejść można odbijającymi od głównego traktu dróżkami. Za wypłaszczeniem szlak znów wznosi się w kierunku Starorobociańskiej Przełęczy, pod którą odbija w lewo i prowadzi prosto łatwą ścieżką na szczyt Kończystego Wierchu. Osiągamy go po około 5 godzinach od rozpoczęcia wycieczki.

Z Kończystego Wierchu zejść można na stronę polską, przez Trzydniowiański Wierch do Doliny Chochołowskiej. Ciekawą opcją jest również przejście na sąsiedni Jarząbczy Wierch (40 min) i powrót Doliną Jamnicką do punktu wyjścia w Dolinie Wąskiej.

4.7. Na Starorobociański Wierch przez Dolinę Raczkową

TRASA:	Autokemping „Raczkowa” - Niżnia Łąka (945 m n.p.m.) - Polana pod Klinem (1441 m n.p.m.) - Liliowy Karb (1959 m n.p.m.) - Gaborowa Przełęcz (1938 m n.p.m.) – Starorobociański Wierch (2176 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski żółty zielony czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz. 45 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Autokemping „Raczkowa” - Autocamping „Račková”

Dolina Wąska - Úzka dolina

Niżnia Łąka - Nižná lúka

Dolina Raczkowa - Račková dolina

Polana pod Klinem - Pod Klinom
Dolina Gaborowa - Gáborova dolina
Siwy Zwornik - Sivá veža
Gaborowa Przełęcz - Gaborovo sedlo
Starorobociański Wierch - Klin, Vysoký vrch

Pierwszy etap wycieczki, od wylotu Doliny Wąskiej do Polany pod Klinem w Dolinie Raczkowej opisano powyżej (trasa 4.6.). Na polanie znajduje się rozdroże szlaków: żółty biegnie dalej prosto na Kończysty Wierch, zielony odbija w prawo na Liliowy Karb. To nim będziemy teraz podążać.

Ścieżka wznosi się wśród kosodrzewiny, prowadząc nas przez Dolinę Gaborową, górne odgałęzienie Doliny Raczkowej. Od wschodu górują nad nią potężne zbocza Błyszczka i Bystrej. Podejście nie jest początkowo szczególnie męczące. Po około 40 minutach dochodzimy do kolejnego rozstaju dróg, gdzie w prawo odłącza niebieska trasa w kierunku Bystrej. My skręcamy lekko w lewo, trzymając się nadal zielonych znaków.

Teren wznosi się teraz coraz mocniej, wędrówka może nas nieco zmęczyć, ale nie zawiera żadnych trudności technicznych. Trawiastymi zboczami podchodzimy na Liliowy Karb, zwany również Gaborową Przełęczą Wyżnią. Po dotarciu na grań, odsłaniają się widoki na polską stronę z Doliną Starorobociańską i grzbietem Ornaku. Skręcamy w lewo, idąc dalej czerwonym szlakiem graniowym.

Wznosi się on lekko na Siwy Zwornik, a następnie sprowadza na Gaborową Przełęcz. Dalsza część trasy wiedzie w pobliżu krawędzi stromego urwiska opadającego na północ. Ścieżka jest szeroka i bezpieczna, warto jednak zachować tu wzmożoną koncentrację. Ostatni etap podejścia na Starorobociański Wierch jest stromy i męczący. Szczyt osiągamy po blisko 6 godzinach od rozpoczęcia wycieczki, jednak rozciągająca się z niego panorama w pełni wynagradza trudy wędrówki.

Starorobociański Wierch to najwyższy szczyt polskiej części Tatr Zachodnich. Możemy zejść z niego na Kończysty Wierch i dalej Doliną Zadnią Raczkową do Polany pod Klinem lub wrócić tą samą drogą. Oczywiście istnieje też kilka wariantów zejścia na stronę polską.

4.8. Na Bystrą przez Dolinę Raczkową

TRASA:	Autokemping „Raczkowa” - Niżnia Łąka (945 m n.p.m.) - Polana pod Klinem (1441 m n.p.m.) - Bystry Karb (1946 m n.p.m.) – Bystra (2248 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski żółty zielony niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	6 godz.	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Autokemping „Raczkowa” - Autocamping „Račková”

Dolina Wąska - Úzka dolina

Niżnia Łąka - Nižná lúka

Dolina Raczkowa - Račková dolina

Polana pod Klinem - Pod Klinom

Dolina Gaborowa - Gáborova dolina

Bystry Karb, Banista Przełęcz - Bystré sedlo

Błyszcz - Blyšť

Bystra - Bystrá

Pierwszy etap wycieczki, od wylotu Doliny Wąskiej do Polany pod Klinem w Dolinie Raczkowej opisano powyżej (trasa 4.6.). Na polanie znajduje się rozdroże szlaków: żółty biegnie dalej prosto na Kończysty Wierch, zielony odbija w prawo na Liliowy Karb. To nim będziemy teraz podążać.

Ścieżka wznosi się wśród kosodrzewiny, prowadząc nas przez Dolinę Gaborową, górne odgałęzienie Doliny Raczkowej. Od wschodu górują nad nią potężne zbocza Błyszcz i Bystrej. Podejście nie jest początkowo szczególnie męczące. Po około 40 minutach dochodzimy do kolejnego rozstaju dróg, gdzie skręcamy lekko w prawo na niebieski szlak (zielony wiedzie dalej na Liliowy Karb).

Idziemy lekko pod górę, na wprost wznoszących się nad doliną Liliowych Turni. Wkrótce ścieżka zawija w prawo, przekraczając koryto potoku Gaborowego Potoku. Mniej więcej od tego miejsca wznosi się zdecydowanie ostrzej, trawiastymi zboczami prowadząc nas na Bystry Karb, zwany również Banistą Przełęczą. Ostatnie metry podejścia są bardziej łagodne.

Na Bystrym Karbie mamy dwa warianty pokonania ostatniej części trasy. Pierwszy

zakłada wejście na Błyszcz, nie będący formalnie samodzielny szczytem, lecz zakończeniem północnej grani Bystrej. Z niego trawiastym grzbietem przejść możemy na Bystrą. Drugi wariant to obejście Błyszcz szlakiem trawersującym jej zachodnie zbocza i prowadzącą na wierzchołek Bystrej. Tak właśnie przebiega niebieski szlak. Na najwyższym szczycie Tatr Zachodnich, położonym poza granią główną, meldujemy się po około 6 godzin po rozpoczęciu wycieczki. Jest to zatem wyprawa długa i męcząca, ale rozległe widoki z Bystrej powinny wynagrodzić nam jej trudy. Podziwiać możemy oczywiście okoliczne szczyty Tatr Zachodnich, a w oddali także znaczną część Tatr Wysokich.

Odcinki graniowe

4.9. Granią od Wołowca do Kończystego Wierchu

TRASA:	Wołowiec (2064 m n.p.m.) - Dziurawa Przełęcz (1827 m n.p.m.) - Łopata – Niska Przełęcz (1831 m n.p.m.) - Jarząbczy Wierch – Jarząbcza Przełęcz (1954 m n.p.m.) - Kończysty Wierch (2002 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Wołowiec – Volovec

Dziurawa Przełęcz - Deravá, Pod Deravou

Łopata - Lopata

Niska Przełęcz - Nízke sedlo

Jarząbczy Wierch - Hrubý vrch

Kończysty Wierch - Končistá

Opis trasy zaczynamy od Wołowca, na który dotrzeć możemy z Doliny Jamnickiej przez Jamnicką Przełęcz (opis powyżej), Doliny Rohackiej lub polskiej Doliny Chochołowskiej.

Ze szczytu schodzimy w kierunku wschodnim na Dziurawą Przełęcz. Ścieżka prowadzi po południowej stronie skalistej, postrzępionej grani. Miejscami towarzyszy nam znaczna ekspozycja terenu, co w połączeniu z dość kruchym podłożem nakazuje

zachować większą ostrożność. Na szlaku nie zamontowano sztucznych ułatwień, w najważniejszych miejscach zabezpieczamy się więc chwytając skały.

Wkrótce dochodzimy do najtrudniejszego miejsca na trasie. To ukośna ścianka, praktycznie pozbawiona uchwytów, którą musimy wspiąć się kilka metrów do góry. Na stronę słowacką opada tu strome zbocze, należy zatem zachować maksymalną ostrożność. Powagi sytuacji dodaje przymocowana do skał tablica, upamiętniająca turystę, który zginął tu w 2004 roku.

Mijamy Dziurawą Przełęcz, rozpoczynając teraz podejście w kierunku Łopaty. Szlak nie prowadzi jednak na sam szczyt, omijając go trawersem po południowej stronie. Następnie schodzimy na Niską Przełęcz, oddzielającą Łopatę od Jarząbczego Wierchu. Warto zrobić tu krótki odpoczynek, przed nami bowiem ponad 300 metrów podejścia. Jest ono dość mozolne, jednak przynajmniej nie tak eksponowane jak wcześniejsza część trasy.

Na Jarząbczym Wierchu meldujemy się po ok. 2 godzinach wędrówki od Wołowca. Warto nadmienić, że sam wierzchołek położony jest poza główną granią, w całości po stronie słowackiej. Aby go zdobyć, musimy więc zejść z czerwonego szlaku na zielony (kilka minut podejścia). Ze szczytu roztacza się wspaniała panorama Tatr Zachodnich.

Z Jarząbczego Wierchu przechodzimy bez większych trudności na Jarząbczą Przełęcz, a następnie w kilkanaście minut łatwą ścieżką na Kończysty Wierch (2002 m n.p.m.). Po drodze, po prawej stronie widzimy niewielkie oczka wodne - Raczkowe Stawy, położone w Dolinie Zadniej Raczkowej.

4.10. Granią od Kończystego Wierchu do Błyszczu

TRASA:	Kończysty Wierch (2002 m n.p.m.) - Starorobociańska Przełęcz (1975 m n.p.m.) - Starorobociański Wierch (2176 m n.p.m.) - Gaborowa Przełęcz (1938 m n.p.m.) - Siwy Zwornik (1965 m n.p.m.) - Liliowy Karb (1959 m n.p.m.) - Liliowe Turnie - Bystry Karb (1946 m n.p.m.) - Błyszcz (2159 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Kończysty Wierch - Končistá

Starorobociańska Przełęcz, Raczkowa Przełęcz - Račkovo sedlo

Starorobociański Wierch - Klin, Vysoký vrch

Gaborowa Przełęcz - Gaborovo sedlo

Siwy Zwornik - Sivá veža

Liliowe Turnie - Sivá veža

Bystry Karb, Banista Przełęcz - Bystré sedlo

Błyszcz - Blyšť

Bystra - Bystrá

Na Kończysty Wierch prowadzą szlaki zarówno od polskiej (z Doliny Chochołowskiej), jak i słowackiej (z Doliny Raczkowej) strony. Można na niego dotrzeć oczywiście również granią od Wołowca.

Ze szczytu schodzimy na bardzo ciekawą pod względem rzeźby terenu Starorobociańską Przełęcz. Przez środek grani przebiega tu bowiem podłużne zagłębienie, tzw. rów grzbietowy. Na Starorobociański Wierch, przypominający z tej perspektywy piramidę, wchodzimy zakosami w ok. 30 minut. To najwyższy polski szczyt Tatr Zachodnich, nic więc dziwnego, że rozciągająca się z niego szeroka panorama robi olbrzymie wrażenie.

Ze Starorobociańskiego Wierchu schodzimy po drugiej stronie, potężnymi wschodnimi zboczami. Trasa wiedzie miejscami w pobliżu krawędzi stromego urwiska opadającego do Doliny Starorobociańskiej. Ścieżka jest szeroka i bezpieczna, warto jednak zachować tu wzmożoną koncentrację. Po kilkunastu minutach osiągamy siodło Gaborowej Przełęczy, z której przez niewielkie wzniesienie zwane Siwym Zwornikiem przechodzimy na Liliowy Karb. Znajduje się tu rozwidlenie szlaków, w lewo odbija zielony w kierunku Ornak, my wędrujemy dalej granią za znakami czerwonymi.

Ścieżka prowadzi przez grzbiet Liliowych Turni. Grań jest niezwykle postrzępiona, mijamy wiele skalnych czub, buli i przełazek. Przed sobą widzimy potężny masyw Bystrej, w stronę którego zmierzamy. Większość kulminacji Liliowych Turni obchodzimy trawersując południowe, trawiaste zbocza.

Po około 45 minutach docieramy na Bystry Karb, szeroką przełęcz oddzielającą Liliowe Turnie od Błyszcz. Odchodzi stąd niebieski szlak do Doliny Gaborowej. Również niebieskie znaki biegną ku górze aż na wierzchołek Bystrej. Czerwony szlak graniowy w kilkanaście minut doprowadza nas natomiast na Błyszcz. Warto zauważyć, że nie jest on samodzielny szczytem, lecz jedynie północnym zakończeniem grzbietu Bystrej, która leży poza Granią Główną Tatr.

5. Okolice Podbańskiej

Rejon umownie nazwany na potrzeby przewodnika okolicami Podbańskiej. To niewielka miejscowość położona przy Tatrzańskiej Drodze Młodości, niedaleko wylotu Doliny Cichej Liptowskiej. Rejon obejmuje obszar od Bystrej aż do granicy Tatr Zachodnich i Wysokich, przebiegającej właśnie przez Dolinę Cichą. Znalazła się w nim także jedna wycieczka prowadząca przez jej górną odnogę, Dolinę Wierchcichą na Gładką Przełęcz, położoną już w Tatrach Wysokich.

5.1. Na Bystrą przez Dolinę Bystrą

TRASA:	Tatrzańska Droga Młodości (850 m n.p.m.) - Bystra (2248 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Tatrzańska Droga Młodości - Tatranská cesta mládeže

Magistrala Tatrzańska - Tatranská magistrála, Turistická magistrála

Dolina Bystra - Bystrá dolina

Bystre Stawy - Bystré plesá

Bystra - Bystrá

Wycieczkę zaczynamy przy Tatrzańskiej Drodze Młodości, czyli drodze nr 537 biegnącej u podnóża Tatr Słowackich. Pomiędzy miejscowościami Podbańska i Przybylina znajduje się przystanek Hrdowo i parking. Rozpoczyna się tu żółty szlak na Bystrą.

Po około 2 km dochodzimy do skrzyżowania ze znakowaną na czerwono Magistralą Tatrzańską. Do tego miejsca można dotrzeć także wychodząc z Podbańskiej, ale jest to wariant zdecydowanie dłuższy czasowo (dokładamy 45 min).

Ścieżka prowadzi przez polanę Hradek, wkraczając następnie do lasu. Teren wznosi się, ale podejście nie jest szczególnie męczące. Wkrótce szlak zbliża się do koryta potoku Bystra i na długim odcinku biegnie w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Po około 1,5 godziny od rozpoczęcia wycieczki dochodzimy do zarastającej polany o nazwie Wyżnie Kosarzysko, gdzie znajduje się drewniany szałas.

W dalszej części trasa wiedzie ostro pod górę, na szczęście po wyjściu z lasu będzie już znacznie łagodniejsza. Górne piętro Doliny Bystrej porastają rozległe hale, na których niegdyś prowadzona była działalność pasterska. Ścieżka nadal prowadzi wzdłuż malowniczego potoku, w oddali widać natomiast szczyt Bystrej, cel naszej wędrowni. Po drodze mijamy niewielki Niżni Staw Bystry.

Za wypłaszczeniem teren znów wznosi się. Zakosami, po dość kruchym podłożu podchodzimy na grzbiet. Gdy zdobędziemy wysokość, warto obejrzeć się za siebie. W dole dojrzymy wówczas kolejne jeziora znajdujące w Dolinie Bystrej (łącznie jest ich 5). Wkrótce docieramy na granią zwaną Kobylą, odchodzącą od Bystrej w kierunku południowo-wschodnim. Po jej przeciwnej stronie pięknie prezentuje się Dolina Kamienista i jej otoczenie. Przejście granią na wierzchołek Bystrej zajmuje około 30 minut i nie zawiera żadnych większych trudności.

5.2. Na Bystrą przez Dolinę Kamienistą

TRASA:	Podbańska (940 m n.p.m.) - Pyszniańska Przełęcz (1788 m n.p.m.) - Błyszcz (2159 m n.p.m.) - Bystra (2248 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Podbańska - Podbanské

Magistrala Tatrzańska - Tatranská magistrála, Turistická magistrála

Dolina Kamienista - Kamenistá dolina

Pyszniańska Przełęcz - Pyšné sedlo

Błyszcz - Blyšť

Bystra - Bystrá

Wycieczkę rozpoczynamy w miejscowości Podbańska, gdzie przy drodze głównej nr 537 znajduje się duży parking i początek niebieskiego szlaku do Doliny Kamienistej. Początkowo prowadzi on równoległe ze znakowaną na czerwono Magistralą Tatrzańską wśród nielicznych zabudowań. Po krótkim odcinku odbija w prawo (Magistrala wiedzie prosto).

Ścieżka zbliża się do koryta Kamienistego Potoku, który przekraczamy wkrótce przez mostek. Wędrujemy dość łagodnie w górę Doliny Kamienistej, przez przerzedzony las, pozwalający nam od czasu do czasu dostrzec otaczające ją zbocza. Mniej więcej w połowie doliny wychodzimy ponad granicę regli, zastępowanych teraz przez trawy i krzewy kosodrzewiny. Szlak wznosi się wzdłuż potoku, miejscami dość stromo. W dalszej części dolina staje się bardziej płaska, a jej krajobraz tworzy rozległa hala. Po lewej stronie pięknie widać długi grzbiet Bystrej. Za wypłaszczeniem ścieżka ponownie pnie się mocniej, doprowadzając nas w końcu na siodło Pyszniańskiej Przełęczy. Warto zrobić tu krótką przerwę i odpocząć przed dalszym podejściem.

Na przełęczy skręcamy w lewo, podążając dalej za biegącymi granią czerwonymi znakami. Rozpoczynamy podejście na Błyszczu. Warto zwrócić uwagę na kontrast pomiędzy łagodnymi stokami opadającymi na stronę słowacką a kilkusetmetrowymi zboczami od strony polskiej. Podobnych przykładów mamy zresztą w Tatrach znacznie więcej. Po niecałej godzinie wędrówki granią docieramy na Błyszcz. Warto zauważyć, że nie jest on samodzielny szczyt, a jedynie północnym zakończeniem Bystrej. Na jej wierzchołek nie prowadzi stąd szlak turystyczny (biegnie poniżej, zachodnimi zboczami), ale ścieżka jest dobrze widoczna. W około 15 minut, łatwym trawiastym grzbietem doprowadza nas na najwyższy szczyt Tatr Zachodnich.

5.3. Na Kasprowy Wierch przez Dolinę Cichą

Trasa: Podbańska (940 m n.p.m.) - Liptowski Koszar (1250 m n.p.m.) - Sucha Przełęcz (1950 m n.p.m.) - Kasprowy Wierch (1987 m n.p.m.)

Kolor: żółty

Czas przejścia: 5 godz. 30 min

Trudność: 3/5

TRASA:	Podbańska (940 m n.p.m.) - Liptowski Koszar (1250 m n.p.m.) - Sucha Przełęcz (1950 m n.p.m.) - Kasprowy Wierch (1987 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Podbańska - Podbanské

Dolina Cicha - Tichá dolina

Cicha Woda - Tichý potok

Liptowski Koszar - Liptovský košiar

Sucha Przełęcz - Suché sedlo

Kasprowy Wierch - Kasprov vrch

Wycieczkę rozpoczynamy w miejscowości Podbańska, gdzie przy drodze głównej wchodzimy na żółty szlak, przekraczając po drewniany mostek na potoku Biała Liptowska. Pierwszy fragment trasy prowadzi drogą asfaltową, która w 25 minut doprowadza nas do skrzyżowania szlaków u wylotu Doliny Cichej i Doliny Koprowej. Wędrować będziemy tą pierwszą, na rozstaju skręcamy zatem w lewo za żółtymi znakami.

Trasa biegnie teraz płasko wśród polan, nadal po twardej nawierzchni. Po prawej stronie w oddali dostrzec możemy charakterystyczny masyw Krywania ze szpiczastym wierzchołkiem. Drzewostan porastający dolinę jest bardzo skąpy, przez co praktycznie przez cały czas widzimy otaczające ją szczyty, m.in. Smreczyński Wierch, Tomanowy Wierch Polski, zbocza Czerwonych Wierchów, a następnie także Suche Czuby i Goryczkową Czubę.

Wkrótce dochodzimy do tzw. Ubogich Polan, gdzie mieści się drewniana leśniczówka TANAP. Nieco dalej mijamy miejsce, gdzie od głównej drogi odchodzi w lewo dawna ścieżka na Tomanową Przełęcz, dziś już niestety zamknięta dla ruchu turystycznego. W dalszym ciągu towarzyszy nam szum potoku Cicha Woda, spływającego tutaj malowniczymi kaskadami. Około 3 godziny po wejściu do doliny przekraczamy jego koryto, docierając na polanę Liptowski Koszar. Znajduje się na niej kolejne rozdroże, z czerwonym szlakiem prowadzącym na Zawory i Gładki Wierch.

Nasza żółta trasa odbija w lewo i wznosi się teraz przez las, trawersując południowe zbocza Goryczkowej Czuby. Idziemy w kierunku grani rozciągającej się pomiędzy Kasprowym Wierchem a Świnicą. Wkrótce drzewa zastępuje kosodrzewina, a ścieżka skręca zdecydowanie, stromymi zakosami wiodąc na Suchą Przełęcz. Ten etap jest dość męczący i może się dłużyć. Wystarczy wspomnieć, że podejście na przełęcz od Liptowskiego Koszaru trwa ponad 2 godziny. Po dojściu na grąń odsłaniają się piękne widoki na otoczenie Doliny Gąsienicowej. Skręcamy w lewo i chwilę później meldujemy się przy dolnej stacji kolejki na Kasprowym Wierchu, skąd po kamiennych schodach przechodzimy na właściwy wierzchołek.

5.4. Na Zawory i Gładką Przełęcz przez Dolinę Cichą

TRASA:	Podbańska (940 m n.p.m.) - Liptowski Koszar (1250 m n.p.m.) - Zawory (1879 m n.p.m.) - Gładka Przełęcz (1994 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	6 godz.	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Podbańska - Podbanské

Dolina Cicha - Tichá dolina

Cicha Woda - Tichý potok

Liptowski Koszar - Liptovský košiar

Dolina Wierchcicha - Zadná Tichá dolina

Zawory - Závory

Gładka Przełęcz - Hladké sedlo

Gładki Wierch - Hladký štít

Wycieczkę rozpoczynamy w miejscowości Podbańska, gdzie przy drodze głównej wchodzimy na żółty szlak, przekraczając po drewniany mostek na potoku Biała Liptowska. Pierwszy fragment trasy, prowadzący przez Dolinę Cichą opisano powyżej (5.3.). Po nieco ponad 3 godzinach od wejścia do niej przekraczamy koryto potoku Cicha Woda, docierając na polanę Liptowski Koszar. Znajduje się na niej rozdroże szlaków: żółty biegnie dalej w kierunku Kasprowego Wierchu, my zaś skręcamy w prawo na szlak czerwony.

Jeszcze przez krótki odcinek idziemy asfaltową drogą, która kończy się przy placu z drewnianą wiatą. Wchodzimy następnie na ścieżkę prowadzącą wzdłuż doliny, u podnóża mało wybitnie prezentujących się z tej strony Beskidu, Skrajnej Turni i Pośredniej Turni. Bliżej Świnicy Dolina Cicha rozdziela się na dwie odnogi: Dolinę Walentkową i Dolinę Wierchcichą. Tą drugą podchodzimy w kierunku przełęczy Zawory, najpierw lasem, później wśród kosodrzewiny, na końcu zaś przez wysokogórskie hale. Warto od czasu do czasu obejrzeć się za siebie na rozległą Dolinę Cichą i grań od Czerwonych Wierchów po Kasprowy Wierch. Trasa z Liptowskiego Koszaru na przełęcz zajmuje ponad 2 godziny.

Zawory to niezwykle malowniczo położone miejsce. Znajduje się tu drewniana ławeczka, na której można odpocząć i podziwiać piękną panoramę, obejmującą m.in. Czerwone Wierchy, Krywań, Grań Hrubego i część Tatr Wysokich aż po Mięguszowieckie Szczyty. W dole dostrzeżemy stawy w Dolinie Ciemnosmreczyńskiej.

Ostatnie podejście z Zaworów na Gładką Przełęcz jest krótkie i proste. Gdy ją osiągną, naszym oczom ukazuje się wspaniały widok na Dolinę Pięciu Stawów Polskich. Według niektórych to właśnie stąd prezentuje się ona najlepiej. Dawniej z przełęczy przejść można było na pobliski Gładki Wierch, obecnie szlak turystyczny jest zamknięty (nadal zachowana jest natomiast wygodna ścieżka).

TATRY WYSOKIE

6. Okolice Krywania i Koprowego Szczytu

Krywań uznawany jest za świętą górę Słowaków. Nic więc dziwnego, że stanowi popularny cel wycieczek. Koprowy Wierch to natomiast jeden z najpiękniejszych punktów widokowych w Tatrach. Mimo że oba szczyty dzieli w rzeczywistości spora odległość, jedno z tras mają wspólny początek w miejscu zwanym Trzy Źródła. Pozostałe warianty, wychodzące z okolic Szczyrbskiego Jeziora, opisane zostały w dalszej części przewodnika.

6.1. Na Krywań z Trzech Źródeł

Trasa: Trzy Źródła (1140 m n.p.m.) - Rozdroże pod Krywaniem (2120 m n.p.m.) - Krywań (2494 m n.p.m.)

Kolor: zielony, niebieski

Czas przejścia: 4 godz. 15 min

Trudność: 4/5

TRASA:	Trzy Źródła (1140 m n.p.m.) - Rozdroże pod Krywaniem (2120 m n.p.m.) - Krywań (2494 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Trzy Źródła, Trzy Studniczki - Tri studničky

Gronik - Grúnik

Krywańska Kopa - Krivánska kopa

Niżnia Przehyba - Nižná priehyba

Rozdroże pod Krywaniem, Rozdroże w Krywańskim Żlebie - Rázcestie w Krivanskom žľabe

Krywańska Przetęczka - Daxnerovo sedlo

Krywań - Kriváň

Wycieczkę zaczynamy w miejscu zwanym Trzy Źródła lub Trzy Studniczki, położonym przy drodze nr 537 biegnącej u podnóża Tatr Słowackich. Od parkingu kierujemy się za biegnącymi równolegle zielonymi i czerwonymi znakami na północny-zachód. Przechodzimy przez Polanę Krywańską i po chwili docieramy do rozdroża szlaków. Skręcamy na zielony, odbijający w prawo do lasu.

Jest to może określenie nieco na wyrost, ponieważ drzewostan jest tu mocno przerzedzony przez siły natury. Ścieżka pnie się zakosami przez zbocza Gronika. Po drodze mijamy tablicę upamiętniającą Štefan Morávkę, dowódcy słowackich partyzantów. Siedmioosobowy oddział ukrywał się w pobliskim schronie, do którego pozostałości dojść można w kilka minut boczną ścieżką. Główna trasa skręca niebawem w prawo, obchodząc szczyt Gronika od wschodu.

Wchodzimy w piętro kosodrzewiny, wędrując dalej pomiędzy Krywańską Kopą a Niżnią Przehybą. W oddali dostrzec już można charakterystyczny wierzchołek Krywania. Kolejnymi zakosami zbliżamy się do Wielkiego Żlebu Krywańskiego. Kosówka stopniowo zanika, idziemy teraz przez hale wysokogórskie aż do Rozdroża pod Krywaniem, gdzie znajduje się skrzyżowanie szlaków. Od prawej strony dołącza tu niebieska trasa od Pawłowego Grzbietu (opis w dalszej części). Ostatni odcinek na szczyt prowadzi właśnie za niebieskimi znakami.

Ścieżka zawija w lewo, podchodząc na południową grań Krywania. Teren staje się bardziej skalisty, wspinamy się po kamiennych stopniach wśród gładzowisk. Docieramy tym sposobem na siodło Krywańskiej Przełączki, gdzie odsłania się piękny widok na Tatry Wysokie. W oddali dostrzec można m.in. Rysy, Wysoką i Gerlach, w dole widzimy natomiast Zielony Staw Ważecki.

Końcowe podejście na szczyt zawiera najwięcej trudności. Szlak prowadzi stromo po skałach, bez sztucznych ułatwień. Warto zachować wzmożoną koncentrację, choć przy suchym podłożu odcinek ten nie powinien przysporzyć nam większych problemów. Wierzchołek osiągamy wreszcie po ponad 4 godzinach od rozpoczęcia wycieczki. Od 2003 roku stoi tu drewniany, dwuramienny krzyż.

Krywań to narodowa góra Słowaków. Jest obecny w hymnie, a od 2009 roku także na monetach. Każdego roku, w sierpniu odbywają się uroczyste narodowe wejścia na szczyt, kultywowane od XIX wieku. Mają upamiętniać wydarzenia z 16 sierpnia 1841 r., kiedy to na Krywaniu stanęli działacze patriotyczni Ľudovít Štúr i Michal Miloslav Hodža. Datę uważa się za symboliczny początek słowackiej drogi do niepodległości.

6.2. Na Krywań przez Pawłowy Grzbiet

TRASA:	Wariant 1: Trzy Źródła (1140 m n.p.m.) - Jamski Staw (1447 m n.p.m.) – Rozdroże pod Krywaniem (2120 m n.p.m.) – Krywań (2494 m n.p.m.)				
	Wariant 2: Biały Wag (1220 m n.p.m.) - Jamski Staw (1447 m n.p.m.) – Rozdroże pod Krywaniem (2120 m n.p.m.) – Krywań (2494 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski lub czerwony niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Trzy Źródła, Trzy Studniczki - Tri studničky

Biały Wag - Podbanské Biely Váh

Rozdroże Jambrichowo - Rázcestie Jambrichovo

Rozdroże przy Jamskim Stawie - Rázcestie pri Jamskom plese

Jamski Staw - Jamské pleso

Pawłowy Grzbiet - Pavlov chrbát, Nad Pavlovou

Rozdroże pod Krywaniem, Rozdroże w Krywańskim Źlebie - Rázcestie w Krivanskom žľabe

Krywańska Przełęczka - Daxnerovo sedlo

Krywań - Kriváň

Do rozdroża szlaków przy Jamskim Stawie dotrzeć można na kilka sposobów: z Trzech Źródeł, Rozdroża Jambrichowo przy przystanku Biały Wag lub Szczyrbskiego Jeziora. Dwa pierwsze warianty opisane zostały poniżej, trzeci zaś w kolejnym rozdziale.

Wybierając pierwszą opcję, wycieczkę zaczynamy w miejscu zwanym Trzy Źródła lub Trzy Studniczki, położonym przy drodze nr 537 biegnącej u podnóża Tatr Słowackich. Niedaleko parkingu skręcamy w prawo na czerwony szlak w kierunku wschodnim (uwaga, biegnie także w drugą stronę). Idziemy Magistralą Tatrzańską, czyli najdłuższym znakowanym traktem tatrzańskim, prowadzącym od Rozdroża pod Tokarnią w Tatrach Zachodnich aż do Doliny Kieżmarskiej w Tatrach Wysokich. Ścieżka prowadzi lekko w górę przez mocno zniszczony tu las, raz po raz odsłaniając widoki na szczyt Krywania. Po około 1,5 godziny docieramy do otoczonego drzewami Jamskiego Stawu.

Można tu dojść także niebieskim szlakiem, mającym początek przy Rozdrożu Jambrichowo, nieopodal przystanku Biały Wag przy głównej drodze pomiędzy Szczyrbskim Jeziozem a Podbańską. Trasa wiedzie odkrytym, jednostajnie wznoszącym się terenem wzdłuż Wielkiego Złomiskowego Potoku. Również w około 1,5 godziny doprowadza nas do skrzyżowania z Magistralą Tatrzańską. Skręcamy tu w lewo, po kilku minutach osiągając rozdroże przy Jamskim Stawie.

Od jeziora aż po Krywań podążać będziemy tylko za niebieskimi znakami. Wędrujemy jeszcze krótki odcinek przez las, po czym wchodzimy w piętro kosodrzewiny. Szlak wznosi się na Pawłowy Grzbiet, stanowiący przedłużenie grani opadającej z Krywania w kierunku południowym. W oddali, po lewej stronie odsłania się wkrótce widok na Tatry Zachodnie. Na wschodzie efektownie prezentuje się natomiast skalista grań Soliska.

Na dalszym odcinku odbija w lewo od grzbietu, zbliżając się do Wielkiego Żlebu Krywańskiego. Podchodząc po kamiennych stopniach w górę żlebu docieramy do Rozdroża pod Krywaniem, gdzie od zachodu dołącza zielona trasa z Trzech Źródeł. Skręcamy w prawo i podchodzimy na siodło Krywańskiej Przełęczki, oddzielającej Krywań od Małego Krywania. Odsłania się piękny widok na Tatry Wysokie. W oddali dostrzec można m.in. Rysy, Wysoką i Gerlach, w dole widzimy natomiast Zielony Staw Ważecki.

Końcowe podejście na szczyt zawiera najwięcej trudności. Szlak prowadzi stromo po skałach, bez sztucznych ułatwień. Warto zachować wzmożoną koncentrację, choć przy suchym podłożu odcinek ten nie powinien przysporzyć nam większych problemów. Wreszcie po upływie ok. 4,5 godziny od rozpoczęcia wycieczki osiągamy wierzchołek narodowej góry Słowaków, gdzie od 2003 roku stoi drewniany, dwuramienny krzyż.

6.3. Na Koprowy Wierch przez Dolinę Koprową

TRASA:	Trzy Źródła (1140 m n.p.m.) - Rozdroże pod Gronikiem (1104 m n.p.m.) - Rozdroże w Hlińskiej (1411 m n.p.m.) - Wyżnia Koprowa Przełęcz (2180 m n.p.m.) - Koprowy Wierch (2363 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony niebieski czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz. 45 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Trzy Źródła, Trzy Studniczki - Tri studničky

Gronik - Grúnik

Rozdroże pod Gronikiem - Rázcestie pod Grúnikom

Dolina Koprowa - Kôprová dolina

Liptowskie Kopy - Liptovské kopy

Niewcyrskie Wodospady - Nefcerské vodopády

Niżnia Niewcyrská Siklawka - Nižný Nefcerský vodopád

Garajowa Polana - Garajova poľana

Ciemne Smreczyny - Temné Smrečiny

Rozdroże w Hlińskiej - Rázcestie pod Hlinskou

Dolina Hlińska - Hlinská dolina

Hliński Potok - Hlinský potok

Wyżnia Koprowa Przełęcz - Vyšné Kôprovské sedlo, Vyšné Kôprové sedlo

Koprowy Wierch - Kôprovský štít

Wycieczkę zaczynamy w Trzech Źródłach (Trzy Studniczki), miejscu położonym przy drodze głównej nr 537 pomiędzy Szczyrbskim Jeziolem a Podbańską. Od parkingu kierujemy się za biegnącymi równolegle zielonymi i czerwonymi znakami na północny-zachód. Przechodzimy przez Polanę Krywańską i po chwili docieramy do rozdroża szlaków. Znajduje się tu wejście na niebieski, biegnący wzdłuż Doliny Koprowej aż po Wyżnią Koprową Przełęcz.

Ścieżka wiedzie przez las, prowadząc lekko w górę na grzbiet łączący Gronik z Wielką Palenicą. Po jego osiągnięciu schodzimy w dół, docierając wkrótce do tzw. Rozdroża pod Gronikiem w dolnej części Doliny Koprowej. Można dojść tutaj także z Podbańskiej, ale jest to nieco dłuższy wariant.

Skręcamy w prawo na asfaltową drogę wiodącą dnem Doliny Koprowej. Początkowo jest ona niemal płaska. Idziemy przez rzadki las, w oddali mogąc obserwować potężny masyw Krywania. Z przeciwnej strony dolina otoczona jest grzbietem Liptowskich Kop. Po około godzinie docieramy do rozdroża, gdzie od głównego traktu odchodzi ścieżka do Niżniej Niewcyrskiej Siklawy (5 min). To jeden z trzech malowniczych wodospadów na Niewcyrskim Potoku, pozostałe dwa są niestety niedostępne dla turystów.

Nawierzchnia zmienia się na szutrową. Przechodzimy kolejno przez niewielką Garajową Polanę z drewnianą wiatą, a następnie las zwany Ciemnymi Smreczynami. Ścieżka doprowadza nas do rozdroża szlaków. Prosto biegnie zielona trasa na przełęcz Zawory, nasza niebieska skręca w prawo do Doliny Hlińskiej, stanowiąc boczne odgałęzienie Doliny Koprowej.

Idziemy teraz wśród traw i krzewów kosodrzewiny, w sąsiedztwie Hlińskiego Potoku.

Po prawej stronie widzimy potężne skalne urwiska opadające z grani Hrubego Wierchu. Wkrótce ścieżka wznosi się bardziej stromo, przechodząc przez próg do górnego piętra doliny. Podejście na Wyżnią Koprową Przełęcz trwa w sumie ok. 2,5 godziny licząc od ostatniego rozdroża.

Na przełęczy odsłania się wspaniały widok na Dolinę Hińczową i położony w niej Wielki Staw Hińczowy, największe i najgłębsze jezioro w słowackiej części Tatr. Niebieski szlak, którym dotychczas wędrowaliśmy schodzi właśnie ku jego brzegom. My natomiast skręcamy w lewo, za znakami czerwonymi podążając w kierunku Koprowego Wierchu. Trasa prowadzi najpierw trawiastymi zboczami, następnie zaś wśród rumowisk skalnych. Nie zawiera jednak większych trudności.

Po niecałej godzinie od przełęczy docieramy na szczyt, z którego rozciąga się chyba jedna z najpiękniejszych panoram tatrzańskich. Obejmuje odległe wzniesienia Tatr Zachodnich, Czerwone Wierchy, Giewont, Świnicę, grań Orlej Perci, pobliskie Mięguszwieckie Szczyty, dalej Rysy, Wysoką i schowany za nią nieco Gerlach. W dole malowniczo prezentują się stawy – z jednej strony w Dolinie Hińczowej, z drugiej zaś w Ciemnosmreczyńskiej.

6.4. Na Zawory i Gładką Przełęcz przez Dolinę Koprową

TRASA:	Trzy Źródła (1140 m n.p.m.) - Rozdroże pod Gronikiem (1104 m n.p.m.) - Rozdroże w Hlińskiej (1411 m n.p.m.) - Rozdroże w Ciemnych Smreczynach (1490 m n.p.m.) - Zawory (1879 m n.p.m.) - Gładka Przełęcz (1994 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski zielony czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Trzy Źródła, Trzy Studniczki - Tri studničky

Gronik - Grúnik

Rozdroże pod Gronikiem - Rázcestie pod Grúnikom

Dolina Koprowa - Kôprová dolina

Liptowskie Kopy - Liptovské kopy

Niewcyrskie Wodospady - Nefcerské vodopády
Nížnia Niewcyrská Siklawka - Nižný Nefcerský vodopád
Garajowa Polana - Garajova poľana
Ciemne Smreczyny - Temné Smrečiny
Rozdroże w Hlińskiej - Rázcestie pod Hlinskou
Rozdroże w Ciemnych Smreczynach - Rázcestie pod Temnými Smrečínami
Dolina Kobyla - Kobylia dolina
Kobyli Stawek - Kobyľie pliesko
Zawory - Závory
Gładka Przełęcz - Hladké sedlo

Wycieczkę zaczynamy w Trzech Źródłach (Trzy Studniczki), miejscu położonym przy drodze głównej nr 537 pomiędzy Szczyrbskim Jeziolem a Podbańską. Od parkingu kierujemy się za biegnącymi równolegle zielonymi i czerwonymi znakami na północny-zachód. Przechodzimy przez Polanę Krywańską i po chwili docieramy do rozdroża szlaków. Znajduje się tu wejście na niebieski, biegnący, który doprowadzi nas do Doliny Koprowej. Pierwszy etap wycieczki i wędrówka doliną aż do Rozdroża w Hlińskiej opisane zostały powyżej (trasa 6.3.).

Niebieski szlak odbija w prawo, my idziemy prosto za zielonymi znakami. Po kwadransie docieramy do kolejnego skrzyżowania, na którym skręcamy w lewo (prosto biegnie czerwona trasa do Doliny Ciemnosmreczyńskiej). Ścieżka wiedzie jeszcze krótko przez stopniowo zanikający las, a następnie wznosi się, podchodząc dość stromo na próg Doliny Kobyłej. Po drodze, w oddali po prawej stronie dostrzec można wodospad Ciemnosmreczyńska Siklawka. Ponad progiem wędrujemy przez trawiaste murawy porastające cyrk polodowcowy opadający spod Zaworów. Podejście nie jest zbyt męczące. Mijamy niewielki Kobyli Stawek, za którym widzimy pięknie położone Ciemnosmreczyńskie Stawy. Za nami, ponad Doliną Hlińską wznosi się potężna Grań Hrubego.

Po około 1,5 godziny od ostatniego rozdroża osiągamy niezwykle malowniczo położoną przełęcz Zawory. Znajduje się tu drewniana ławeczka, na której można odpocząć i podziwiać piękną panoramę, obejmującą m.in. Czerwone Wierchy, Krywań, i część Tatr Wysokich aż po Mięguszowieckie Szczyty.

Ostatnie podejście z Zaworów na Gładką Przełęcz jest krótkie i proste. Gdy ją osiągamy, naszym oczom ukazuje się wspaniały widok na Dolinę Pięciu Stawów Polskich. Według niektórych to właśnie stąd prezentuje się ona najlepiej. Dawniej z przełęczą przejść można było na pobliski Gładki Wierch, obecnie szlak turystyczny jest zamknięty (nadal zachowana jest natomiast wygodna ścieżka).

6.5. Do Doliny Ciemnosmreczyńskiej

TRASA:	Trzy Źródła (1140 m n.p.m.) - Rozdroże pod Gronikiem (1104 m n.p.m.) - Rozdroże w Hlińskiej (1411 m n.p.m.) - Rozdroże w Ciemnych Smreczynach (1490 m n.p.m.) - Niżni Ciemnosmreczyński Staw (1674 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony niebieski zielony czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Trzy Źródła, Trzy Studniczki - Tri studničky

Gronik - Grúnik

Rozdroże pod Gronikiem - Rázcestie pod Grúnikom

Dolina Koprowa - Kôprová dolina

Liptowskie Kopy - Liptovské kopy

Niewcyrskie Wodospady - Nefcerské vodopády

Niżnia Niewcyrská Siklawa - Nižný Nefcerský vodopád

Garajowa Polana - Garajova poľana

Ciemne Smreczyny - Temné Smrečiny

Rozdroże w Hlińskiej - Rázcestie pod Hlinskou

Rozdroże w Ciemnych Smreczynach - Rázcestie pod Temnými Smrečínami

Ciemnosmreczyńska Siklawa - Vajanského vodopád, Temnosmrečinský vodopád

Dolina Ciemnosmreczyńska - Temnosmrečinská dolina

Niżni Ciemnosmreczyński Staw - Nižné Temnosmrečinské pleso, Nižné Smrečinské pleso

Wycieczkę zaczynamy w Trzech Źródłach (Trzy Studniczki), miejscu położonym przy drodze głównej nr 537 pomiędzy Szczyrbskim Jeziozem a Podbańską. Od parkingu kierujemy się za biegnącymi równolegle zielonymi i czerwonymi znakami na północny-zachód. Przechodzimy przez Polanę Krywańską i po chwili docieramy do rozdroża szlaków. Znajduje się tu wejście na niebieski, biegnący, który doprowadzi nas do Doliny Koprowej. Pierwszy etap wycieczki i wędrówka doliną aż do Rozdroża w Hlińskiej opisane zostały powyżej (trasa 6.3.).

Idziemy prosto przez las za zielonymi znakami, po kwadransie docierając do skrzyżowania. Zielony szlak odbija w lewo, my idziemy prosto zgodnie z czerwonymi znakami. Drewniane bale pomagają nam przejść przez mocno podmokły teren. Przekraczamy potok Kobyla Woda, w oddali z prawej strony dostrzec możemy

wodospad Ciemnosmreczyńska Sikława. Podchodzimy na próg Doliny Ciemnosmreczyńskiej. Ścieżka wznosi się jednak łagodnie i podejście nie jest szczególnie męczące.

Po około godzinie od ostatniego rozdroża docieramy nad brzeg Niżniego Stawu Ciemnosmreczyńskiego (mniejszy Wyżni nie jest dostępny szlakiem turystycznym). Wznoszą się nad nim zbocza Szpiglasowego Wierchu, Cubryny i Koprowego Szczytu. Pod Cubryną widzimy przełęcz Wrota Chałubińskiego, na którą niegdyś prowadziła stąd znakowana trasa (obecnie zamknięta). Musimy więc wrócić do Ciemnych Smreczyn tą samą drogą.

7. Rejon Szczyrbskiego Jeziora

Szczyrbskie Jezioro to jeden z najpopularniejszych rejonów Tatr Słowackich. Ta sama nazwa odpowiada zarówno malowniczo położonemu stawowi, jak i pobliskiej miejscowości. Znajduje się tu bogata baza turystyczna obejmująca kompleks hoteli i ośrodki narciarskie. W Szczyrbskim Jeziorze ma również początek wiele szlaków turystycznych, umożliwiających całodniowe, piękne widokowo wycieczki. Z okolic Szczyrbskiego Jeziora wejdziemy m.in. na Krywań, Bystrą Ławkę, Koprowy Wierch czy Rysy.

7.1. Na Krywań przez Pawłowy Grzbiet

TRASA:	Szczyrbskie Jezioro (1346 m n.p.m.) - Rozdroże w Dolinie Furkotnej (1457 m n.p.m.) - Jamski Staw (1447 m n.p.m.) – Rozdroże pod Krywaniem (2120 m n.p.m.) - Krywań (2494 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Szczyrbskie Jezioro - Štrbské pleso

Tatrzańska Magistrala - Tatranská magistrála

Furkotny Potok - Furkotský potok

Rozdroże przy Jamskim Stawie - Rázcestie pri Jamskom plese

Jamski Staw - Jamské pleso

Pawłowy Grzbiet - Pavlov chrbát, Nad Pavlovou

Rozdroże pod Krywaniem, Rozdroże w Krywańskim Żlebie - Rázcestie w Krivanskom žľabe

Krywańska Przetączka - Daxnerovo sedlo

Krywań - Kriváň

Wycieczkę zaczynamy nad brzegiem Szczyrbskiego Jeziora. Wchodzimy na czerwony szlak, kierując się w lewo, na zachód. Szeroka ścieżka prowadzi przez mocno przerzedzony w tych okolicach las. Po ok. 30 minutach docieramy do miejsca, gdzie w prawo odbija żółta trasa do Doliny Furkotnej, my idziemy Tatrzańską Magistralą

cały czas prosto. Po drodze przekraczamy koryto Furkotnego Potoku, a następnie Białego Wagu. Zza drzew raz po raz wyłaniają się południowe zbocza okolicznych szczytów.

W nieco ponad godzinę od rozpoczęcia wycieczki osiągamy Rozdroże pod Jamskim Stawem. Tuż obok znajduje się samo jezioro. Na skrzyżowaniu skręcamy w prawo, podążając dalej za niebieskimi znakami aż po szczyt Krywania.

Wędrujemy jeszcze krótki odcinek przez las, po czym wchodzimy w piętro kosodrzewiny. Szlak wznosi się na Pawłowy Grzbiet, stanowiący przedłużenie grani opadającej z Krywania w kierunku południowym. W oddali, po lewej stronie odsłania się wkrótce widok na Tatry Zachodnie. Na wschodzie efektownie prezentuje się natomiast skalista grań Soliska.

Na dalszym odcinku odbija w lewo od grzbietu, zbliżając się do Wielkiego Żlebu Krywańskiego. Podchodząc po kamiennych stopniach w górę żlebu docieramy do Rozdroża pod Krywaniem, gdzie od zachodu dołącza zielona trasa z Trzech Źródeł. Skręcamy w prawo i podchodzimy na siodło Krywańskiej Przełęczki, oddzielającej Krywań od Małego Krywania. Odsłania się piękny widok na Tatry Wysokie. W oddali dostrzec można m.in. Rysy, Wysoką i Gerlach, w dole widzimy natomiast Zielony Staw Ważecki.

Końcowe podejście na szczyt zawiera najwięcej trudności. Szlak prowadzi stromo po skałach, bez sztucznych ułatwień. Warto zachować wzmożoną koncentrację, choć przy suchym podłożu odcinek ten nie powinien przysporzyć nam większych problemów. Wreszcie po upływie ok. 4,5 godziny od rozpoczęcia wycieczki osiągamy wierzchołek narodowej góry Słowaków, gdzie od 2003 roku stoi drewniany, dwuramienny krzyż.

7.2. Na Bystrą Ławkę przez Dolinę Furkotną

TRASA:	Wariant 1: Szczyrbskie Jezioro (1346 m n.p.m.) - Schronisko pod Soliskiem (1840 m n.p.m.) - Szkutnasta Polana – Bystra Ławka (2300 m n.p.m.) Wariant 2: Szczyrbskie Jezioro (1346 m n.p.m.) - Rozdroże w Dolinie Furkotnej (1457 m n.p.m.) - Szkutnasta Polana – Bystra Ławka (2300 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski żółty lub czerwony żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz.	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Szczyrbskie Jezioro - Štrbské pleso

Schronisko pod Soliskiem - chata pod Soliskom

Tatrzańska Magistrala - Tatranská magistrála

Dolina Furkotna - Furkotská dolina

Furkotny Potok - Furkotský potok

Niżni Wielki Furkotny Staw - Nižné Wahlenbergovo pleso

Wyżni Wielki Furkotny Staw - Vyšné Wahlenbergovo pleso

Bystra Ławka - Bystrá lávka

Oba warianty dojścia na Bystrą Ławkę przez Dolinę Furkotną różnią się przebiegiem początkowej części trasy, aż do okolic Szkutnastej Polany położonej mniej więcej w połowie doliny. Pierwszy zakłada wędrówkę przez Schronisko pod Soliskiem, drugi zaś spacer Magistralą Tatrzańską, a następnie dnem Doliny Furkotnej od jej wylotu.

Do Schroniska pod Soliskiem dotrzeć można również kolejką krzesełkową i zaoszczędzić tym samym nieco czasu i sił. My jednak skupimy się na opcji pieszej. Nad Szczyrbskim Jezioro wchodzimy na niebieski szlak, przebiegający zachodnimi brzegami aż na północny skraj zbiornika. Odbijamy tu w lewo i podchodzimy pod górę, mijając po drodze dwie skocznie narciarskie, na których w przeszłości rozgrywane były zawody Pucharu Świata. Trasa prowadzi dalej na skraju stoku narciarskiego i jest zamykana w sezonie zimowym. Idziemy wyłożoną kamieniami,

delikatnie wznoszącą się ścieżką wzdłuż wyciągu. Po blisko 2 godzinach docieramy do maleńkiego schroniska. Szlak skręca w lewo, trawersując teraz porośnięte kosodrzewiną zbocza Skrajnego Soliska. W oddali możemy zauważyć charakterystyczny wierzchołek Krywania. Wkrótce ścieżka obniża się, schodząc na Szkutną Polanę w Dolinie Furkotnej.

Wybierając drugi wariant, przy Szczyrbskim Jeziorze kierujemy się na zachód, wchodząc na czerwony szlak. Szeroka ścieżka prowadzi przez mocno przerzedzony w tych okolicach las. Po ok. 30 minutach docieramy do skrzyżowania, gdzie za żółtymi znakami skręcamy w prawo. Najpierw lasem, później wśród kosodrzewiny trasa wznosi się w sąsiedztwie Furkotnego Potoku. Omija położone w dolinie Furkotne Stawy: Niżni i Wyżni, niestety niewidoczne i niedostępne szlakiem. W końcu dochodzimy do Szkutnej Polany, w czasie podobnym jak w przypadku pierwszego wariantu.

Za polaną podejście jest zdecydowanie bardziej strome. Przechodzimy przez próg oddzielający piętra Doliny Furkotnej, wraz z wysokością stopniowo zmienia się także sceneria. Teren staje się bardziej skalisty. Wśród rozległych gładzowisk docieramy do Niżniego Wielkiego Furkotnego Stawu, a następnie znacznie większego Wyżniego Wielkiego Furkotnego Stawu. Jest on jednym z najwyższych położonych jezior tatrzańskich (2145 m n.p.m.).

Wędrujemy dalej po skałach, otoczenie doliny jest bardzo surowe. Od zachodu góruje nad nią grań Ostrej, od wschodu Soliska, przed sobą widzimy zaś masyw Furkota. Za stawem szlak skręca w prawo, pnąc się na siodło Bystrej Ławki. Idziemy cały czas po gładzach, dość kruchym podłożem. Ostatnie metry podejścia na przełęcz ubezpieczone są łańcuchami, jednak trudności na tym odcinku nie są przesadnie duże.

Z Bystrej Ławki zejść możemy na drugą stronę, do Doliny Młynickiej, wracając nią do Szczyrbskiego Jeziora (opis poniżej).

7.3. Na Bystrą Ławkę przez Dolinę Młynicką

TRASA:	Szczyrbskie Jezioro (1346 m n.p.m.) - Wodospad Skok - Bystra Ławka (2300 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz. 40 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Szczyrbskie Jezioro - Štrbské pleso

Dolina Młynicka - Mlynická dolina

Wodospad Skok - vodopád Skok

Staw nad Skokiem - pleso nad Skokom

Capi Staw - Capie pleso

Kolisty Staw - Okružle pleso

Bystra Ławka - Bystrá lávka

Żółty szlak turystyczny ma początek przy południowym brzegu Szczyrbskiego Jeziora, a następnie okrąża je od wschodu. W kilka minut dochodzimy do asfaltowej drogi i skręcamy w lewo, w stronę gór. Po drodze mijamy skocznie narciarskie i dolną stację wyciągu krzesełkowego na Solisko. Na wprost widzimy dobrze zarys Doliny Młynickiej, wciętej pomiędzy Grań Soliska i Grań Baszt.

Wkrótce asfalt kończy się. Wędrujemy dalej przez las, wygodną kamienistą ścieżką. Teren wznosi się łagodnie, początkowy odcinek wycieczki nie jest zatem szczególnie męczący. Drzewostan stopniowo zanika i zostaje zastąpiony przez krzewy kosodrzewiny. Odsłaniają się jednocześnie widoki na otoczenie doliny, szczególnie okazale prezentują się turnie w Grani Baszt (po prawej stronie). Po około 1,5 godziny docieramy do wodospadu Skok, opadającego z progu skalnego z wysokości 25 metrów.

Szlak obchodzi wodospad z lewej strony. Przechodzimy przez strome płyty, których pokonanie ułatwiają przymocowane łańcuchy. Tuż nad progiem naszym oczom ukazuje się Staw nad Skokiem. To z niego wypływa potok zasilający niżej wodospad, podobnie jak ma to miejsce choćby w przypadku Wielkiego Stawu Polskiego i Siklawy w polskiej części Tatr. Ponad jeziorem górują urwiska Grani Baszt, w oddali widzimy charakterystyczną „piramidę” Szczyrbskiego Szczytu.

Krajobraz doliny staje się coraz bardziej surowy. Ścieżka biegnie przez wypłaszczenie, a następnie przez kolejny stromy próg, wchodząc w jej najwyższe piętro. Idziemy po kamiennych stopniach, ale miejscami podłoże może być dość kruche, warto zatem zachować czujność. Wkrótce docieramy do Capiego Stawu, położonego na wysokości 2075 m n.p.m. Powyżej znajduje się jeszcze jedno jezioro – Kolisty Staw (widoczny z dalszej części trasy).

Szlak odbija w lewo i wiedzie dalej ostro w górę po skałach. Należy uważnie śledzić jego przebieg, zwłaszcza że sama Bystra Ławka jest mało charakterystycznym wcięciem w grani i bez odpowiedniej wiedzy trudno ją rozpoznać. Końcowe podejście na przełęcz prowadzi przez stromy kominek ubezpieczony łańcuchami. Wreszcie osiągamy wąską szczyrbinę w grani, po jej drugiej stronie odsłaniają się widoki na Ostrą i Krywań.

Z Bystrej Ławki zejść możemy do Doliny Furkotnej, wracając nią do Szczyrbskiego Jeziora (opis powyżej).

7.4. Na Skrajne Solisko

TRASA:	Szczyrbskie Jezioro (1346 m n.p.m.) - Schronisko pod Soliskiem (1840 m n.p.m.) - Skrajne Solisko (2093 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz.	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Szczyrbskie Jezioro - Štrbské pleso

Schronisko pod Soliskiem - chata pod Soliskom

Skrajne Solisko - Predné Solisko

Do Schroniska pod Soliskiem dotrzeć można również kolejką krzesiówką i zaoszczędzić tym samym nieco czasu i sił. My jednak skupimy się na opcji pieszej. Nad Szczyrbskim Jezioro wchodzimy na niebieski szlak, przebiegający zachodnimi brzegami aż na północny skraj zbiornika. Odbijamy tu w lewo i podchodzimy pod górę, mijając po drodze dwie skocznie narciarskie, na których w przeszłości rozgrywane były zawody Pucharu Świata. Trasa prowadzi dalej na skraju stoku narciarskiego i jest zamykana w sezonie zimowym. Idziemy wyłożoną kamieniami,

delikatnie wznoszącą się ścieżką wzdłuż wyciągu. Po blisko 2 godzinach docieramy do maleńkiego schroniska.

Niebieski szlak skręca tu w lewo w stronę Doliny Furkotnej, w górę zbocza odbijają natomiast znaki czerwone, za którymi podążamy. Podejście wyłożone jest kamiennymi stopniami i nie zawiera żadnych trudności. Ścieżka wznosi się jednak dość zdecydowanie, nawet na tym krótkim odcinku można się zatem nieco zmęczyć. Po około godzinie od schroniska wchodzimy na szczyt Skrajnego Soliska, najdalej wysunięty na południe wierzchołek w Grani Soliska (dalsza jej część nie jest dostępna dla turystów). W oddali na zachodzie dostrzec możemy charakterystyczny szczyt Krywania, na wschodzie nad Doliną Młynicką góruje natomiast potężna Grań Baszt. Ze szczytu wrócić musimy tą samą drogą.

7.5. Dojście nad Popradzki Staw

TRASA:	Wariant 1: Szczyrbskie Jezioro (1346 m n.p.m.) - Drygant (1481 m n.p.m.) - Popradzki Staw (1494 m n.p.m.)				
	Wariant 2: Wylot Doliny Mięguszowieckiej – Popradzki Staw (1494 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony lub czerwony zielony lub niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	1 godz. 20 min lub 1 godz.	TRUDNOŚĆ:	★☆☆☆☆

Słowniczek:

Szczyrbskie Jezioro - Štrbské pleso

Drygant - Drigant

Mięguszowiecki Potok - Hincov potok

Popradzki Staw - Popradské pleso

Popradzki Staw to jezioro położone w dolnej części Doliny Złomisk, odnogi Doliny Mięguszowieckiej. Jest ważnym węzłem szlaków turystycznych i jednym z popularniejszych miejsc na mapie Tatr Słowackich. Nad jego brzegiem znajduje się

schronisko-hotel górski.

Do Popradzkiego Stawu dotrzeć można na kilka sposobów. Pierwszy wariant to wędrowka znad Szczyrbskiego Jeziora czerwonym szlakiem, będącym odcinkiem Magistrali Tatrzańskiej. Otacza on zbiornik od wschodu, mija skrzyżowanie z żółtym do Doliny Młynickiej, a następnie wchodzi do lasu. Ścieżka wznosi się łagodnie na grzbiet Dyganta, który osiągamy po około 30 minutach. Tu stajemy przed wyborem dalszej części trasy. Czerwone znaki wiodą dalej prosto, niemal cały czas płasko, z pięknymi widokami na Dolinę Złomisk i Popradzką Grań. W prawo odbija natomiast zielony szlak, prowadzący w dół wśród drzew do koryta Mięguszwieckiego Potoku. To może mniej atrakcyjny widokowo, ale zimą bezpieczniejszy wariant (poprzedni jest zagrożony lawinami). Obie opcje zakładają podobny czas dojścia do Popradzkiego Stawu.

Nad jezioro najłatwiej (i najszybciej) można dotrzeć natomiast asfaltową drogą od wylotu Doliny Mięguszwieckiej. Jadąc od Starego Smokowca skręcamy w prawo tuż przed Szczyrbskim Jeziolem i dojeżdżamy do parkingu przy wejściu na niebieski szlak. Dalszy odcinek jest zamknięty dla ruchu samochodowego. Droga wznosi się delikatnie przez las i do złudzenia przypomina naszą trasę do Morskiego Oka. Jest jednak znacznie krótsza – przy Popradzkim Stawie meldujemy się po około godzinnym spacerze.

7.6. Na Rysy znad Popradzkiego Stawu

TRASA:	Popradzki Staw (1494 m n.p.m.) - Chata pod Rysami (2250 m n.p.m.) - Waga (2337 m n.p.m.) - Rysy (2503 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Popradzki Staw - Popradské pleso

Dolina Mięguszwiecka - Mengusovská dolina

Żabi Potok Mięguszwiecki - Žabí potok

Dolina Żabia Mięguszwiecka - dolina Žabích plies, kotlina Žabích plies

Żabie Stawy Mięguszwieckie - Žabie plesá Mengusovské

Chata pod Rysami, Schronisko pod Rysami - Chata pod Rysmi

Waga - Váha

Rysy - Rysy

Opis trasy zaczynamy od Popradzkiego Stawu, nad który dojdź można jednym ze sposobów opisanych powyżej (podrozdział 7.5.). Przy północno-zachodnim krańcu jeziora niebieski szlak odbija w górę, w głąb Doliny Mięguszwieckiej. Prowadzi wśród bogato porastającej te tereny sosny limby, a wyżej krzewów kosodrzewiny. Po upływie około 30 minut przekraczamy koryto Żabiego Potoku Mięguszwieckiego i docieramy do rozdroża. Skręcamy w prawo, podążając dalej za czerwonymi znakami (niebieskie biegną prosto na Wyżnią Koprową Przełęcz).

Ścieżka pnie się początkowo łagodnie, z czasem coraz stromiej, długą serią zakosów podchodząc na próg Doliny Żabiej Mięguszwieckiej. Warto odwrócić się za siebie i spojrzeć na potężne urwiska Grani Baszt. Wraz ze zdobyciem wysokości nad progiem dostrzeżemy natomiast wierzchołek Rysów. Szlak staje się następnie bardziej płaski. Przechodzimy teraz przez rozległe rumowiska skalne w pobliżu Żabich Stawów Mięguszwieckich. To kompleks trzech stosunkowo niewielkich jezior: Wielkiego, Małego i Wyżniego Stawu.

Za stawami teren znów wznosi się. Trawersujemy teraz skaliste zbocza, docierając wreszcie do ścianki z ciągiem łańcuchów. Powyżej niej przejście ułatwiają natomiast...metalowe schody, zamontowane tu w 2016 roku (można po nich iść, można je ominąć). Trasa prowadzi dalej po kamiennych stopniach, bez większych trudności, aż do Chaty pod Rysami, najwyżej położonego schroniska w Tatrach. Sam obiekt jest bardzo mały, dużą popularnością cieszy się zwłaszcza znajdująca się obok niego toaleta z pięknym widokiem na otoczenie Doliny Mięguszwieckiej. Warto do niej zajrzeć, choć zwłaszcza w sezonie kolejki mogą być długie.

Powyżej schroniska szlak pnie się na szerokie siodło przełęczy Waga, cały czas wśród rumowisk skalnych. Po prawej stronie widzimy potężne urwiska Ciężkiego Szczytu. Na przełęczy odsłania się widok na Lodowy Szczyt, Łomnicę, Gerlach i pobliski Ganek ze słynną „galerią”. Skręcamy w lewo, w kierunku Rysów.

Końcowe podejście na szczyt jest znacznie łatwiejsze niż od strony polskiej. Idziemy jednak ostro pod górę, po dość kruchym podłożu, należy zatem zachować wzmożoną koncentrację. Dodatkowo panuje tu zwykle duży ruch turystyczny – także słowacki szlak na Rysy cieszy się bowiem dużą popularnością. Po około godzinie od schroniska osiągamy główny wierzchołek o wysokości 2503 m n.p.m., położony w całości na terenie Słowacji. Warto przejść na sąsiedni, graniczny wierzchołek (2499 m n.p.m.), z którego roztacza się wspaniały widok na Czarny Staw pod Rysami i Morskie Oko. Z Rysów możemy zejść na stronę polską (większe trudności i ekspozycja) lub wrócić tą samą drogą.

7.7. Na Koprowy Wierch znad Popradzkiego Stawu

TRASA:	Popradzki Staw (1494 m n.p.m.) - Wyżnia Koprowa Przełęcz (2180 m n.p.m.) - Koprowy Wierch (2363 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Popradzki Staw - Popradské pleso
 Dolina Mięguszwiecka - Mengusovská dolina
 Żabi Potok Mięguszwiecki - Žabí potok
 Dolina Hińczowa - Hincova dolina
 Wielki Staw Hińczowy - Veľké Hincovo pleso
 Mały Staw Hińczowy - Malé Hincovo pleso
 Wyżnia Koprowa Przełęcz - Vyšné Kôprovské sedlo,
 Koprowy Wierch - Kôprovský štít

Opis trasy zaczynamy od Popradzkiego Stawu, nad który dojdź można jednym ze sposobów opisanych powyżej (podrozdział 7.5.). Przy północno-zachodnim krańcu jeziora niebieski szlak odbija w górę, w głąb Doliny Mięguszwieckiej. Prowadzi wśród bogato porastającej te tereny sosny limby, a wyżej krzewów kosodrzewiny. Po upływie około 30 minut przekraczamy koryto Żabiego Potoku Mięguszwieckiego i docieramy do rozdroża. W prawo odchodzi trasa na Rysy, my idziemy cały czas prosto.

Ścieżka prowadzi nas u podnóża potężnej Grani Baszt, zbliżając się niebawem do Hińczowego Potoku. Po jego drugiej stronie zaczyna się mocniej wznosić na próg oddzielający piętra Doliny Hińczowej. Po prawo odsłaniają się widoki m.in. na Rysy, Wysoką i Mięguszwieckie Szczyty, prezentujące się jednak znacznie mniej okazałe niż znad Morskiego Oka. Teren staje się łagodniejszy, mijamy niewielkie stawki Hińczowe Oka, a kilka minut później docieramy do Wielkiego Hińczowego Stawu, największego i najgłębszego jeziora w Tatrach Słowackich. Nieco niżej, po drugiej stronie szlaku w zagłębieniu znajduje się mniejszy Mały Hińczowy Staw.

Warto odpocząć tu chwilę przez kolejnym etapem wycieczki. Czeką nas bowiem dość strome podejście licznymi zakosami na Wyżnią Koprową Przełęcz. Nie zawiera żadnych trudności, ale może być męczące. Niebieski szlak, którym dotychczas

wędrowaliśmy schodzi na drugą stronę grani do Doliny Hlińskiej. My natomiast skręcamy w prawo, za znakami czerwonymi podążając w kierunku Koprowego Wierchu. Trasa prowadzi najpierw trawiastymi zboczami, następnie zaś wśród rumowisk skalnych.

Po niecałej godzinie od przełęczy docieramy na szczyt, z którego rozciąga się chyba jedna z najpiękniejszych panoram tatrzańskich. Obejmuje odległe wzniesienia Tatr Zachodnich, Czerwone Wierchy, Giewont, Świnicę, grań Orlej Perci, pobliskie Mięguszwieckie Szczyty, dalej Rysy, Wysoką i schowany za nią nieco Gerlach. W dole malowniczo prezentują się stawy – z jednej strony w Dolinie Hińczowej, z drugiej zaś w Ciemnosmreczyńskiej.

7.8. Na Przełęcz pod Osterwą i dalej Magistralą Tatrzańską na Hrebienok

TRASA:	Popradzki Staw (1494 m n.p.m.) - Przełęcz pod Osterwą (1966 m n.p.m.) - Batyżowiecki Staw (1884 m n.p.m.) - Hotel górski „Śląski Dom” (1670 m n.p.m.) - Hrebienok (1285 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	6 godz.	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Popradzki Staw - Popradské pleso

Przełęcz pod Osterwą - Sedlo pod Ostrvou, Sedlo Ostrvy

Dolina Batyżowiecka - Batizovská dolina

Batyżowiecki Staw - Batizovské pleso

„Śląski Dom” - Sliezsky dom

Dolina Wielicka - Velická dolina

Wielicki Staw - Velické pleso

Smokowieckie Siodółko, Siodółko - Hrebienok

Odcinek Magistrali Tatrzańskiej przebiegający przez kilka rejonów. Trasa od Popradzkiego Stawu aż do Hrebienoka, zwanego również Siodółkiem spokojnie jest jednak do przebycia w jeden dzień, a po drodze będziemy mieli kilka możliwości wcześniejszego zejścia przecinającymi Magistralę szlakami do jednej ze słowackich miejscowości.

Opis trasy zaczynamy od Popradzkiego Stawu, nad który dojść można jednym ze sposobów opisanych powyżej (podrozdział 7.5.). Obchodzimy jezioro od północy i za schroniskiem wchodzimy na czerwony szlak odbijający w lewo. Ścieżka prowadzi po wygodnych, kamiennych stopniach wśród bogato porastającej zbocza kosodrzewiny. Następnie wchodzi do żlebu i niezliczonymi zakosami pnie się w górę na Przełęcz pod Osterwą. Podejście nie jest trudne, ale przez duże nachylenie terenu raczej męczące. Pokonanie krótkiego – wydawać by się mogło – odcinka ze schroniska na siodło przełęczy zajmuje ok. 1,5 godziny. Można przejść stąd na pobliski, mało wybitny wierzchołek Osterwy.

Z Przełęczy pod Osterwą idziemy dalej czerwonym szlakiem, trawersując zbocza kolejno Tępej, Klinu i Kończystej. Szlak biegnie wygodną ścieżką na podobnej wysokości, wędrowka nie kosztuje nas zatem zbyt wiele wysiłku. Za Kończystą znajduje się rozdroże, z którego możemy zejść żółtym szlakiem do miejscowości Wyżnie Hagi. Mijając je, wchodzimy do Batyżowieckiej Doliny i 10 minut później docieramy do Batyżowieckiego Stawu. Znad jego brzegów imponująco prezentują się ściany masywu Gerlacha.

Za jeziorem trasa odbija nieco na południe, łagodnie się obniżając wśród zarośli kosodrzewiny. Po drodze mamy kolejne skrzyżowanie, tym razem ze szlakiem do Tatrzańskiej Polanki. W godzinę od Batyżowieckiego Stawu dochodzimy do hotelu górskiego Śląski Dom, położonego nad Wielickim Stawem. Nad jego północnymi brzegami znajduje się wodospad Wielicka Sikława. Ze Śląskiego Domu zejść można kilkoma sposobami do Tatrzańskiej Polanki lub Starego Smokowca.

Kontynuując wycieczkę Magistralą Tatrzańską, kierujemy się na wschód za czerwonymi znakami. Ścieżka prowadzi przez zbocza rozległego masywu Sławkowskiego Szczytu, najpierw wśród kosodrzewiny, później zaś obniżając się do lasu. Przecina ją w nim niebieski szlak ze Starego Smokowca właśnie na Sławkowski Szczyt. Za rozdrożem nadal idziemy w dół, po kilkunastu minutach osiągając słynne Smokowieckie Siopełko, czyli Hrebienok (2 godz. od Śląskiego Domu). Znajduje się tu kompleks turystyczny z górną stacją kolejki terenowej, stoiskami z pamiątkami i położonym nieopodal Schroniskiem Bilika (Bilikowa Chata).

Z Hrebienoka zejść/zjechać można do Starego Smokowca (30 min pieszo) lub kontynuować spacer Magistralą. Warto przejść również do pobliskich Wodospadów Zimnej Wody (30 min, znaki zielone).

8. Okolice Starego Smokowca

Jeden z najczęściej odwiedzanych przez turystów rejonów w słowackiej części Tatr. Obejmuje szlaki prowadzące przez trzy piękne doliny: Wielicką, Staroleśną i Małej Zimnej Wody, w których znajdują się schroniska. Bogata sieć szlaków daje szeroki wachlarz możliwości w temacie komponowania tras wycieczek. Niektóre odcinki odznaczają się większym stopniem trudności, nie brakuje jednak również typowo spacerowych tras dla początkujących. Punktem wypadowym w przypadku wielu jest Hrebienok, czyli tarasowaty występ zwany niekiedy „słowacką Gubałówką”, na który ze Starego Smokowca wjechać można kolejką terenową.

8.1. Dojście nad Wielicki Staw

TRASA:	Wariant 1: Tatrzańska Polanka (1005 m n.p.m.) - Niżnia Polana Wielicka (1560 m n.p.m.) - Wielicki Staw (1663 m n.p.m.)				
	Wariant 2: Tatrzańskie Zręby (995 m n.p.m.) - Niżnia Polana Wielicka (1560 m n.p.m.) - Wielicki Staw (1663 m n.p.m.)				
	Wariant 3: Stary Smokowiec (1010 m n.p.m.) - Niżnia Polana Wielicka (1560 m n.p.m.) - Wielicki Staw (1663 m n.p.m.)				
KOLOR:	zależnie od wariantu	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. - 2 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	★☆☆☆☆

Słowniczek:

Tatrzańska Polanka - Tatranská Polianka

Tatrzańskie Zręby - Tatranské Zruby

Stary Smokowiec - Starý Smokovec

Niżnia Polana Wielicka - Nižná Velická poľana

Śląski Dom - Sliezsky dom

Dolina Wielicka - Velická dolina

Wielicki Staw - Velické pleso

Nad Wielicki Staw w Dolinie Wielickiej dotrzeć można na wiele sposobów. Poza

przedstawionymi w wariantach 1-3 alternatywą jest wędrówka Magistralą Tatrzańską – od strony Popradzkiego Stawu lub od strony Hrebienoka, na który ze Starego Smokowca kursuje kolejka.

Najkrótsza trasa prowadzi z Tatrzańskiej Polanki, czyli osady położonej przy głównej szosie nr 537 pomiędzy Starym Smokowcem a Wyżniami Hagami. Na północ odbija tu asfaltowa droga zamknięta biegnąca do samego stawu. Jest ona jednak zamknięta dla ruchu samochodowego za wyjątkiem pojazdów uprzywilejowanych. W tym samym miejscu zaczyna się zielony szlak. Wiedzie najpierw nieopodal drogi, kilkakrotnie ją przecinając, następnie zaś wzdłuż potoku Wielicka Woda. Po niecałych dwóch godzinach docieramy do Niżniej Polany Wielickiej, gdzie odsłania się ładny widok na masyw Gerlacha. Stąd już tylko kilkanaście minut dzieli nas od Wielickiego Stawu.

Inną opcją jest rozpoczęcie wycieczki w Tatrzańskich Zrębach pomiędzy Smokowcem a Tatrzańską Polanką. Zostawiamy samochód na parkingu i wchodzimy na niebieski szlak. Ścieżka prowadzi nas w sąsiedztwie Sławkowskiego Potoku przez łąki, a wyżej przez las reglowy. Po godzinie łączy się ze znakowaną na żółto trasą biegnącą od Starego Smokowca. Skręcamy w lewo, w dalszym ciągu idąc zalesionym terenem, walory widokowe są więc mocno ograniczone. Docieramy w końcu do Niżniej Polany Wielickiej, skąd już zielonym szlakiem docieramy nad staw.

Najdłuższym wariantem jest wędrówka z centrum Starego Smokowca. Żółty szlak ma początek nieopodal dolnej stacji kolejki na Hrebienok i wiedzie dalej na Jakubową Polanę, będącą również ośrodkiem narciarskim. Mijamy wyciąg poprowadzony tu z Nowego Smokowca i wkrótce wchodzimy do lasu. Ścieżka biegnie na zachód u podnóża Sławkowskiego Szczytu. Dojście do skrzyżowania z niebieskim szlakiem z Tatrzańskich Zrębów zajmuje 1,5 godziny, cała trasa do Wielickiego Stawu godzinę więcej.

Nad Wielickim Stawem wznosi się hotel górski „Śląski Dom”, oferujący około 100 miejsc noclegowych. W opinii wielu bryła obiektu nijak nie pasuje do krajobrazu górskiego i zaburza piękny widok na Dolinę Wielicką. Jak wspomniano, do samego hotelu dotrzeć można z Tatrzańskiej Polanki asfaltową drogą.

8.2. Na Polski Grzebień i Małą Wysoką (znad Wielickiego Stawu)

TRASA:	Wielicki Staw (1663 m n.p.m.) - Polski Grzebień (2200 m n.p.m.) - Mała Wysoka (2429 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz.	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Wielicki Staw - Velické pleso

Śląski Dom - Sliezsky dom

Dolina Wielicka - Velická dolina

Wielicka Siklawa - Velický vodopád

Wielicki Ogród - Kvetnica

Długi Staw Wielicki - Dlhé pleso, Dlhé pleso Velické

Polski Grzebień - Poľský hrebeň

Mała Wysoka - Východná Vysoká

Opis trasy rozpoczynamy od Wielickiego Stawu, nad który można dotrzeć na kilka sposobów opisanych powyżej (8.1.). Do całkowitego czasu wycieczki doliczyć należy zatem co najmniej 2 godziny.

Zielony szlak obchodzi jezioro wzdłuż wschodniego brzegu, a następnie wznosi się zdecydowanie na próg, którym opada wodospad Wielicka Siklawa. Wchodzimy w środkowe piętro Doliny Wielickiej, teren staje się bardziej płaski. Ścieżka wiedzie wśród porośniętych bujną roślinnością łąk zwanych Wielickim Ogrodem. Niegdyś znajdowało się tutaj jezioro morenowe, dziś jego pozostałością jest tylko niewielki Kwietnicowy Staw. W lewo odchodzi tu nieoznakowana ścieżka prowadząca na Gerlach przez Wielicką Próbę. To właśnie potężne zbocza najwyższego szczytu Tatr górują nad doliną od zachodu.

Za Wielickim Ogrodem mamy do pokonania kolejny stromy próg, ponad którym sceneria diametralnie się zmienia. W górnym piętrze doliny krajobraz jest bardziej surowy. Po lewej stronie świetnie widoczny jest Żleb Karczmarza zakończony rozległym piarżyskiem. Mijamy kolejne jezioro – Długi Staw Wielicki i idziemy dalej w kierunku głównej grani. Szlak wznosi się wśród rumowisk skalnych, doprowadzając do ścian opadających spod Polskiego Grzebienia. Końcowe podejście na przełęcz zawiera najwięcej trudności. Idziemy ostro pod górę, pomagając sobie ciągiem

łańcuchów. Przy suchym podłożu i względnym obyciu z takimi atrakcjami odcinek ten nie powinien przysporzyć jednak szczególnych problemów.

Po dwóch godzinach od Wielickiego Stawu i czterech od rozpoczęcia całej wycieczki docieramy na Polski Grzebień. Odsłania się widok na drugą stronę grani – Dolinę Świstową (górne odgałęzienie Doliny Białej Wody) wraz w położonym w niej Zmarzłym Stawem pod Polskim Grzebieniem. Przed nami ostatni etap wspinaczki.

Na przełęczy skręcamy w prawo na żółty szlak prowadzący na Małą Wysoką. Zmęczenie może się już dawać we znaki, warto więc zachować koncentrację. Samo podejście jest jednak dość łatwe, jedynie w kilku miejscach potrzebna może okazać się pomoc rąk. Pod samym wierzchołkiem utrudnieniem może być kruche podłoże. Na szczycie meldujemy się po niecałej godzinie od Polskiego Grzebienia.

Mała Wysoka to jeden z najpiękniejszych punktów widokowych w całych Tatrach. Na wyciągnięcie ręki mamy potężny masyw Gerlacha, nieco dalej dostrzeżemy Wysoką i Rysy, zaś po przeciwnej stronie Lodowy Szczyt i Łomnicę. W dole malowniczo prezentuje się wysypana stawami Dolina Staroleśna.

8.3. Na Hrebienok i do Wodospadów Zimnej Wody

TRASA:	Stary Smokowiec (1010 m n.p.m.) - Hrebienok (1285 m n.p.m.) - Wodospady Zimnej Wody (1276 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	1 godz. 20 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Stary Smokowiec - Starý Smokovec

Hrebienok, Smokowieckie Siodło - Hrebienok

Schronisko Bilika - Bilíkova chata

Zimna Woda - Studený potok

Wodospady Zimnej Wody - Vodopády Studeného potoka, Studenovodské vodopády

Rainerowa Chatka, chata Rainera - Rainerova chata, Rainerka

Wycieczkę zaczynamy w Starym Smokowcu, gdzie z drogi biegnącej przez centrum

skręcamy na północ, dochodząc po chwili do dolnej stacji kolejki terenowej na Hrebienok. To alternatywna opcja dotarcia na Smokowieckie Siodło, przejazd trwa zaledwie kilka minut.

Zielony szlak pieszy prowadzi wzdłuż trasy kolejki, początkowo przez asfaltową drogę zamkniętą dla ruchu samochodów (za wyjątkiem uprawnionych). Mniej więcej w jej połowie ścieżka odbija do lasu, a dalszy fragment przemierzamy „skrótami”, podobnie jak ma to miejsce w przypadku szlaku do Morskiego Oka. Na Hrebienok docieramy po niecałej godzinie wędrówki ze Starego Smokowca. Ładnie prezentuje się stąd Pośrednia Grań i masyw Łomnicy.

Z siodła kierujemy się w dół za zielonymi znakami, mijając pobliskie schronisko Bilikowa Chata. Stąd w kilka minut przechodzimy do skrzyżowania z żółtym szlakiem biegnącym z miejscowości Tatrzńska Leśna. Ścieżka skręca ostro w lewo, idziemy teraz lasem wzdłuż potoku Zimna Woda, którego nurt staje się coraz bardziej wartki.

Wkrótce docieramy do wspaniałej grupy kaskad zwanych Wodospadami Zimnej Wody. Nie są może wyjątkowo wysokie – najwyższy ma 13 metrów wysokości – ale z pewnością niezwykle malownicze. Wodospady ciągną się na długości około 1,5 kilometra. Tuż za nimi znajduje się Rainerowa Chatka, najstarsze z tatrzańskich schronisk, dziś pełniące funkcję bufetu i sklepu z pamiątkami. Wewnątrz budynku znajduje się ciekawa ekspozycja dotycząca nosiczów, czyli tatrzańskich tragarzy. Warto zatem podejść kawałek od wodospadów i odwiedzić to miejsce.

Na Hrebienok możemy wrócić tą samą drogą lub czerwonym szlakiem odbijającym od skrzyżowania kilkaset metrów za chatką.

8.4. Na Sławkowski Szczyt

TRASA:	Stary Smokowiec (1010 m n.p.m.) - Sławkowski Szczyt (2452 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz.	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Stary Smokowiec - Starý Smokovec

Pięć Źródeł - Päť prameňov

Hrebienok, Smokowieckie Siodełko - Hrebienok

Sławkowski Nos - Slavkovský Nos

Królewska Przełęcz - Sedlo pod Nosom

Sławkowski Szczyt - Slavkovský štít

Trasa na Sławkowski Szczyt to najstarszy zidentyfikowany szlak tatrzański. Przemierzano go już w połowie XVII wieku, później chadzał nim m.in. Stanisław Staszic. Co ciekawe, w przeszłości Sławkowski uznawany był za najwyższy szczyt w Tatrach. Według jednej z teorii, miał się rozpaść wskutek wielkiego obrywu w 1662 roku i stracić nawet 300 metrów na wysokości. Nigdy nie została jednak potwierdzona przez badania naukowe.

Wycieczkę rozpoczynamy w Starym Smokowcu, gdzie wchodzimy na niebieski szlak. Przez krótki odcinek wiedzie on wzdłuż trasy kolejki na Hrebienok, po czym odbija w lewo w kierunku lasu. Przekraczamy koryto potoku i wkrótce docieramy do miejsca zwanego Pięć Źródeł, z którego czerpana jest woda do smokowieckich wyciągów. Dalej ścieżka skręca w prawo, wśród regli prowadząc do skrzyżowania ze znakowaną na czerwono Magistralą Tatrzańską (1 godz. od Smokowca). Można tu również dotrzeć z Hrebienoka. Wariant pieszy jest dłuższy, przy wjeździe kolejką można jednak zaoszczędzić nieco czasu i sił.

Idziemy prosto, trzymając się nadal niebieskiego szlaku. Pnie on się teraz stromo pod górę, po kilkunastu minutach wychodząc ponad granicę lasu. Wśród krzewów kosodrzewiny docieramy do punktu widokowego, z którego podziwiać możemy masyw Łomnicy oraz Pośrednią Grań. Trasa odbija teraz ostro w lewo, podchodzimy licznymi zakosami na grzbiet Sławkowskiego Grzebienia. Szlak przewija się na lewą stronę grani, biegnąc na długim odcinku w jej pobliżu. Wędrujemy przez rozległe rumowiska skalne, cały czas mozolnie zdobywając wysokość. Szlak doprowadza nas pod spiętrzenie zwane Sławkowskim Nosem, omijając wierzchołek trawersem od wschodniej strony. Przechodzimy na płytką Królewską Przełęcz pod Sławkowskim Szczytem. Przed nami ostatni etap podejścia.

Trasa w dalszym ciągu nie zawiera żadnych większych trudności. W niektórych miejscach podłoże może być jedynie dość kruche, warto więc uważnie stawiać kolejne kroki. Największym „problemem” w przypadku wejścia na Sławkowski Szczyt jest duża różnica wysokości, którą mamy do pokonania i nieco nużący szlak. Widoki z wierzchołka z pewnością wynagrodzą jednak wszelkie zmęczenie. Sławkowski Szczyt osiągamy po około 5 godzinach od momentu wyruszenia ze Starego Smokowca. Jak w przypadku wielu szczytów słowackich, na wierzchołku znajduje się tu metalowy krzyż. Panorama obejmuje m.in. Gerlach, Lodowy Szczyt, Łomnicę, stawy w Dolinie Staroleśnej, a na południu olbrzymią część Kotliny Popradzkiej. Zejście ze Sławkowskiego Szczytu możliwe jest wyłącznie tą samą drogą.

8.5. Na Rohatkę przez Dolinę Staroleśną

TRASA:	Hrebienok (1285 m n.p.m.) - Schronisko Zbójnickie (1960 m n.p.m.) - Rohatka (2288 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz.	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Hrebienok, Smokowieckie Siodelko - Hrebienok

Wodospady Zimnej Wody - Vodopády Studeného potoka, Studenovodské vodopády

Rainerowa Chatka, chata Rainera - Rainerova chata, Rainerka

Staroleśny Potok - Veľký Studený potok

Dolina Staroleśna - Veľká Studená dolina

Warzęchowy Staw - Vareškové pleso, Varechové pleso

Długi Staw, Długi Staw Staroleśny - Dlhé pleso, Dlhé pleso Studenovodské

Schronisko Zbójnickie - Zbojnická chata

Zbójnickie Stawy - Zbojnícke plesá

Niżni Harnaski Staw - Nižné Sesterské pleso

Rohatka - Prielom

Opis trasy rozpoczynamy od Hrebienoka, czyli Smokowieckiego Siodelka, na które ze Starego Smokowca można dotrzeć pieszo lub kolejką terenową (opis 8.3.). W zależności od tego którą opcję wybierzemy, do całkowitego czasu wycieczki doliczyć należy zatem od 20 minut do jednej godziny.

Wchodzimy na czerwony szlak, biegnący przez las do skrzyżowania ze znakowaną na niebiesko trasą (30 min). Jeśli mamy czas, warto zejść kawałek w dół do Rainerowej Chaty i Wodospadów Zimnej Wody (8.3.). Trzymając się trasy naszej wycieczki, skręcamy w lewo. Do samej Rohatki wędrować będziemy już wyłącznie za niebieskimi znakami.

Ścieżka prowadzi do Doliny Staroleśnej, przez pewien czas jeszcze lasem, następnie przechodząc w piętro kosodrzewiny. Po obu stronach doliny wznoszą się potężne zbocza opadające z masywów Pośredniej Grani (po prawej) i Sławkowskiego Szczytu (po lewej). Idziemy w pobliżu Staroleśnego Potoku, którego koryto przekraczamy po około godzinie od ostatniego rozdroża. Krajobraz prezentuje się niezwykle malowniczo.

Szlak prowadzi w wyższe partie doliny. Po drodze mamy do pokonania skalny trawers, gdzie asekurować się można łańcuchem. Miejsce to nie przysporzy jednak większych problemów. Ścieżka zawija w lewo, schodząc ponownie do potoku i przewijając się na jego drugą stronę. Podchodzimy teraz pod próg oddzielający kolejne piętra Doliny Staroleśnej. Powyżej niego teren znów jest bardziej płaski. Na tarasie zwanym Warzęchową Kotliną położony jest niewielki Warzęchowy Staw. Na północy w grani górują Jaworowy Szczyt, Ostry Szczyt i Mały Lodowy Szczyt. Docieramy do następnego bardziej eksponowanego miejsca, gdzie również pomagamy sobie łańcuchem. Pniemy się konsekwentnie w górę po kamiennych stopniach, mijając leżący poniżej szlaku Długi Staw i kilkanaście minut później docierając do Schroniska Zbójnickiego. Nad budynkiem wznosi się potężny Świstowy Szczyt.

Kawałek za schroniskiem znajduje się skrzyżowanie z żółtym szlakiem na Czerwoną Ławkę. My trzymamy się niebieskich znaków, wędrując niezwykle malowniczym piętrem Doliny Staroleśnej. Towarzyszą nam widoki na znajdujące się w niej jeziora – w całej dolinie jest ich łącznie aż 27. W pewnym momencie ścieżka przeprowadza nas wąskim przesmykiem pomiędzy Zbójnickimi Stawami a Niżnim Harnaskim Stawem.

Niedługo sceneria staje się jednak bardziej surowa, a wygodny chodnik zamienia w kruche piarżysko. Dalsze podejście wiedzie najpierw przez Kotlinę pod Rohatką, następnie zaś coraz stromiej po skałach. Wspinaczka nie jest może przesadnie trudna, warto jednak zachować większą ostrożność, a w kilku miejscach potrzebna będzie pomoc rąk. Nie ma tu sztucznych ułatwień. Na ostatnim odcinku pod przełęczą w ziemi zamontowano metalowe pręty utrzymujące skalne „schody”. Trudno powiedzieć czy jest to rozwiązanie zwiększające bezpieczeństwo turystów, w przypadku upadku na taki pręt jego skutki mogą być bowiem bardzo groźne.

Rohatkę osiągamy po nieco ponad godzinie podejścia od schroniska. Jest to wąskie wcięcie w grani, ilość miejsca, jak i widoki są tu zatem mocno ograniczone. Z przełęczy zejść można na drugą stronę (większe trudności) i wrócić do Doliny Białej Wody. Często praktykowanym rozwiązaniem jest również odwiedzenie niedalekiego Polskiego Grzebienia, z którego w godzinę wejść można natomiast na szczyt Małej Wysokiej (trasa 8.2.).

8.6. Na Czerwoną Ławkę przez Dolinę Pięciu Stawów Spiskich

TRASA:	Hrebienok (1285 m n.p.m.) - Schronisko Zamkovskiego (1425 m n.p.m.) - Schronisko Téryego (2015 m n.p.m.) - Czerwona Ławka (2352 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony zielony żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★★

Słowniczek:

Hrebienok, Smokowieckie Siodełko - Hrebienok
Olbrzymi Wodospad - Obrovský vodopád
Schronisko Zamkovskiego - Zamkovského chata, Zamka
Dolina Małej Zimnej Wody - Malá Studená dolina
Mała Zimna Woda - Malý Studený potok
Schronisko Téryego, Terinka – Teryho chata, Térynka
Dolina Pięciu Stawów Spiskich - kotlina Piatich Spišských plies
Lodowa Dolinka - Dolinka pod Sedielkom
Czerwona Ławka - Priečne sedlo

Do 2013 roku szlak na Czerwoną Ławkę był szlakiem jednokierunkowym. Na przełęcz można było wejść tylko od strony Dolinki Lodowej (górnego odgałęzienia Doliny Małej Zimnej Wody) czyli opisaną poniżej trasą. Dziś dopuszczalne jest również podejście z Doliny Staroleśnej. Mimo to, ze względu na charakter szlaku – trudności techniczne i znaczną ekspozycję – powodujący częste tworzenie się zatorów, zalecane jest zdobywanie Czerwonej Ławki „starym” zwyczajem, w kierunku Dolina Małej Zimnej Wody-Dolina Staroleśna. I to właśnie na tym wariantcie się skupimy.

Opis trasy rozpoczynamy od Hrebienoka, czyli Smokowieckiego Siodełka, na które ze Starego Smokowca można dotrzeć pieszo lub kolejką terenową (opis 8.3.). W zależności od tego którą opcję wybierzemy, do całkowitego czasu wycieczki doliczyć należy zatem od 20 minut do jednej godziny.

Wchodzimy na czerwony szlak, biegnący przez las do skrzyżowania ze znakowaną na niebiesko trasą (30 min). Jeśli mamy czas, warto zejść kawałek w dół do Rainerowej Chaty i Wodospadów Zimnej Wody (8.3.). Trzymając się naszej trasy, idziemy prosto, za prowadzącymi równolegle czerwonymi i zielonymi znakami. W kilka minut

dochodzimy do mostu, z którego podziwiać można efektowny Wodospad Olbrzymi, liczący ok. 20 metrów wysokości. Wkrótce docieramy do drewnianego budynku Schroniska Zamkovskiego. Kawałek wcześniej czerwony szlak odbił w prawo, od teraz podążamy już wyłącznie zielonym.

Za schroniskiem ścieżka zbliża się do potoku Mała Zimna Woda. Wędrujemy wygodnym chodnikiem wśród kosodrzewiny, u podnóży masywów Łomnicy i Pośredniej Grani. Trasa wznosi się początkowo łagodnie, doprowadzając nas wreszcie pod stromy próg oddzielający piętra doliny. Po jego lewej stronie ciekawie prezentuje się szpiczasty Żółty Szczyt. Progiem opada niewielki wodospad zwany Złotą Siklawą. Podejście jest dość męczące, dodatkowo w szczycie sezonu okupowane może być przez tłumy idących „gęsiego” turystów. Powyżej progu wchodzimy do przepięknej Doliny Pięciu Stawów Spiskich, będącej znakomitą przykładem kotła polodowcowego.

Ścieżka odbija w prawo, kilkoma zakosami po blisko 3 godzinach od Hrebienoka docieramy wreszcie do Schroniska Téryego, czyli popularnej Terinki. Warto odnotować, że jest to najwyższe położone tatrzańskie schronisko działające przez cały rok. Całe zaopatrzenie wnoszone jest na górę przez tzw. nosiczy (tragarzy). Tuż za schroniskiem znajdują się jeziora, od których pochodzi nazwa doliny. Są to: Mały (najbliżej Terinki), Pośredni, Niżni, Wielki i Zadni Staw Spiski. Do pierwszych czterech można podejść, jedynie ostatni położony jest dalej od szlaku.

Trasa poprowadzona jest pomiędzy stawami, wznosząc się za nimi coraz mocniej. Podziwiamy piękny krajobraz doliny z górującymi nad nią Pośrednią Granią, Lodowym Szczytem, Baraniami Rogami czy Łomnicą. W grani dostrzec możemy także cel naszej wycieczki – Czerwoną Ławkę. Po 45 minutach od opuszczenia schroniska dochodzimy do skrzyżowania szlaków w Lodowej Dolince. W prawo skręca zielony na Lodową Przełęcz, my odbijamy w lewo za żółtymi znakami.

Ścieżka biegnie zakosami przez rozległy stożek piargowy, doprowadzając wreszcie pod strome ściany opadające spod Czerwonej Ławki. Podejście nimi jest bardzo mocno eksponowane, nie brakuje także trudności technicznych. W ich pokonaniu pomaga jeden z najdłuższych w Tatrach ciąg łańcuchów. Powyższe czynniki w połączeniu z dużym ruchem turystycznym powodują, że w sezonie letnim często mamy tu do czynienia z kolejkami niczym na Giewoncie. Łańcuchy ciągną się po samą przełęcz, która w rzeczywistości składa się z dwóch wąskich siodeł przedzielonych niewielką turniczką. Szlak przebiega przez Wyżnią Czerwoną Ławkę, bliżej ścian Małego Lodowego Szczytu.

Z Czerwonej Ławki możemy wrócić tą samą drogą, lecz jest to mało polecane rozwiązanie. Zdecydowanie lepszą opcję stanowi zejście na drugą stronę grani do

Doliny Staroleśnej. Również jest ono ubezpieczone łańcuchami oraz klamrami, jednak stromizny są tu zdecydowanie mniejsze. Dojście do Schroniska Zbójnickiego zajmuje niecałe 2 godziny.

8.7. Na Lodową Przełęcz przez Dolinę Pięciu Stawów Spiskich

TRASA:	Hrebienok (1285 m n.p.m.) - Schronisko Zamkovskiego (1425 m n.p.m.) - Schronisko Téryego (2015 m n.p.m.) - Lodowa Przełęcz (2372 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Hrebienok, Smokowieckie Siodło - Hrebienok
Olbrzymi Wodospad - Obrovský vodopád
Schronisko Zamkovskiego - Zamkovského chata, Zamka
Dolina Małej Zimnej Wody - Malá Studená dolina
Mała Zimna Woda - Malý Studený potok
Schronisko Téryego, Terinka - Teryho chata, Térynka
Dolina Pięciu Stawów Spiskich - kotlina Piatich Spišských plies
Lodowa Dolinka - Dolinka pod Sedielkom
Lodowy Stawek - Modré pleso
Lodowa Przełęcz - Sedielko

Przeważająca część trasy, aż do Schroniska Téryego w Dolinie Pięciu Stawów Spiskich opisana została powyżej, w podrozdziale 8.6.

Tuż za schroniskiem znajdują się jeziora, od których pochodzi nazwa doliny. Są to: Mały (najbliżej Terinki), Pośredni, Niżni, Wielki i Zadni Staw Spiski. Do pierwszych czterech można podejść, jedynie ostatni położony jest dalej od szlaku. Trasa poprowadzona jest pomiędzy stawami, wznosząc się za nimi coraz mocniej. Podziwiać możemy piękny krajobraz doliny z górującymi nad nią Pośrednią Granią, Lodowym Szczytem, Baraniami Rogami czy Łomnicą. Po 45 minutach od opuszczenia schroniska dochodzimy do skrzyżowania szlaków w Lodowej Dolince. W lewo skręca żółty na Czerwoną Ławkę, my odbijamy lekko w prawo za zielonymi znakami.

Dobrze widzimy już cel naszej wycieczki, czyli Lodową Przełęcz, położoną pomiędzy Małym Lodowym Szczytem a Lodową Kopą. Ścieżka prowadzi wśród rumowisk skalnych, mijając po drodze okrągły Lodowy Stawek. Kawałek za nim docieramy do podnóża stożku piargowego opadającego spod przełęczy. Podchodzimy bardzo kruchym terenem, wchodząc następnie do wąskiego żlebu. Podejście jest bardzo strome, ale nie zawiera większych trudności. Duża w tym zasługa drewnianych belek tworzących swego rodzaju schody i ułatwiających pewniejsze stawianie kroków na tym wyjątkowo sypkim podłożu. Pod samą przełęczą pomagamy sobie natomiast krótkim ciągiem przytwierdzonych do skał łańcuchów.

Lodowa Przełęcz to najwyższej położona przełęcz w Tatrach dostępna szlakiem turystycznym. Wspaniale prezentuje się z niej szczególnie Jaworowy Mur, na dalszym planie dobrze widoczny jest również masyw Gerlacha. Z przełęczy zejść można do Doliny Jaworowej i zakończyć wycieczkę we wsi Jaworzyna Tatrzańska blisko polskiej granicy.

8.8. Od Hrebienoka do Łomnickiego Stawu (Magistrala Tatrzańska)

TRASA:	Hrebienok (1285 m n.p.m.) - Schronisko Zamkovskiego (1425 m n.p.m.) - Łomnicki Staw (1751 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Hrebienok, Smokowieckie Siodelko - Hrebienok

Olbrzymi Wodospad - Obrovský vodopád

Schronisko Zamkovskiego - Zamkovského chata, Zamka

Dolina Małej Zimnej Wody - Malá Studená dolina

Magistrala Tatrzańska - Tatranská magistrála

Schronisko Łomnickie - Skalnatá chata, Chata pri Skalnatom plese

Łomnicki Staw - Skalnaté pleso, dawniej Lomnické pleso

Opis trasy rozpoczynamy od Hrebienoka, czyli Smokowieckiego Siodelka, na które ze Starego Smokowca można dotrzeć pieszo lub kolejką terenową (opis 8.3.).

W zależności od tego którą opcję wybierzemy, do całkowitego czasu wycieczki doliczyć należy zatem od 20 minut do jednej godziny.

Wchodzimy na czerwony szlak, biegnący przez las do skrzyżowania ze znakowaną na niebiesko trasą (30 min). Jeśli mamy czas, warto zejść kawałek w dół do Rainerowej Chaty i Wodospadów Zimnej Wody (8.3.). Trzymając się naszej trasy, idziemy prosto, za prowadzącymi równolegle czerwonymi i zielonymi znakami. W kilka minut dochodzimy do mostu, z którego podziwiać można efektowny Wodospad Olbrzymi, liczący ok. 20 metrów wysokości. Wkrótce docieramy do rozdroża nieopodal drewnianego budynku Schroniska Zamkovskiego. Magistrala Tatrzańska, którą wędrujemy, skręca tu ostro w prawo (prosto wiedzie zielony szlak w głąb Doliny Małej Zimnej Wody).

Ścieżka prowadzi w górę przez las, trawersując następnie zbocza opadające na południe z Łomnickiej Grani. Po pewnym czasie drzewostan zastąpiony zostaje krzewami kosodrzewiny, tym samym odsłaniają się również widoki na położone poniżej doliny i ich otoczenie. Szczególnie okazale prezentuje się masyw Pośredniej Grani. Teren w dalszym ciągu wznosi się. Idziemy wygodną, niezbyt męczącą ścieżką, po nieco ponad godzinie od ostatniego rozstaju dróg dochodząc do niewielkiego Schroniska Łomnickiego. Warto odnotować, że jego chatarem (gospodarzem) jest rekordzista wśród tatrzańskich tragarzy Laco Kulanga. Swego czasu wniósł on do Schroniska Zamkovskiego ładunek o masie 207 kg!

Tuż powyżej schroniska znajduje się budynek stacji kolejki linowej na Łomnicę, a za nim lustro Łomnickiego Stawu. Jak na dłoni widać stąd masyw Łomnicy oraz Łomnicką Przełęcz, na którą prowadzi stąd wyciąg krzesełkowy. W pobliżu jeziora położone jest również obserwatorium astronomiczne.

9. Okolice Tatrzańskiej Łomnicy

Tatrzańska Łomnica to jeden z ważniejszych ośrodków turystycznych u podnóża Tatr Słowackich. Najbardziej znaną atrakcją okolicy jest kolejka linowa na Łomnicę, drugi co do wysokości szczyt Tatr. Nie brakuje tu jednak także wartych uwagi szlaków pieszych. Szczególnie malowniczym zakątkiem jest otoczenie Zielonego Stawu Kieżmarskiego, znad którego wejść możemy na piękny widokowo Jagnięcy Szczyt. Cały rejon położony jest na granicy Tatr Wysokich i Tatr Bielskich, przebiegającej tu wzdłuż Doliny Białej Wody Kieżmarskiej. W niektórych miejscach wyraźnie zaobserwować więc można różnice w budowie geologicznej i krajobrazie obu obszarów.

9.1. Nad Łomnicki Staw

TRASA:	Tatrzańska Łomnica (850 m n.p.m.) - Łomnicki Staw (1751 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Tatrzańska Łomnica - *Tatranská Lomnica*

Start - *Štart*

Schronisko Łomnickie - *Skalná chata, Chata pri Skalnatom plese*

Łomnicki Staw - *Skalné pleso, dawniej Lomnické pleso*

Kolej linowa na Łomnicę - *Lanovka na Lomnický štít*

Istnieją dwie opcje dotarcia nad Łomnicki Staw. Pierwsza to skorzystanie z kolejki gondolowej podzielonej na dwa odcinki. Z dolnej stacji w Tatrzańskiej Łomnicy do stacji pośredniej Start kursuje 4-osobowy wagonik, zaś wyżej do Łomnickiego Stawu nowa 15-osobowa gondola. Podróż kolejką trwa kilkanaście minut.

Drugi wariant to oczywiście wędrówka piesza. Zielony szlak bierze początek niedaleko hotelu Praha w Tatrzańskiej Łomnicy przy dawnej dolnej stacji kolejki. Wznosi się delikatnie odkrytym terenem, po około 30 minutach przecinając asfaltową drogę prowadzącą z innego punktu miejscowości (bliżej dolnej stacji nowej kolejki). Szlak

wiedzie ścieżką ścinając nieco zakole drogi, po kilku minutach ponownie jednak do niej dołącza i biegnie razem aż do budynku stacji pośredniej Start. W oddali dostrzec można górującą nad okolicą masyw Łomnicy.

W prawo odchodzi stąd znakowana na niebiesko trasa, którą przejść można do Doliny Białej Wody Kieżmarskiej. My trzymamy się nadal zielonych znaków. Ścieżka prowadzi teraz mocno przerzedzonym lasem wzdłuż dwóch wyciągów – dawnego i obecnego. Po pewnym czasie skręca w lewo, pnąc się wśród gładów i kosówek aż do połączenia z Magistralą Tatrzańską. Odbijamy tam w prawo, w kilka minut dochodząc najpierw do niewielkiego Schroniska Łomnickiego, następnie zaś do budynku stacji kolejki linowej nad Łomnickim Stawem. W pobliżu jeziora położone jest również obserwatorium astronomiczne.

Znad Łomnickiego Stawu wjechać można czerwonym wagonikiem kolejki linowej na Łomnicę lub wyciągiem krzesełkowym na położoną niżej Łomnicką Przełęcz. Istnieje również możliwość kontynuowania wycieczki pieszo Magistralą do Zielonego Stawu Kieżmarskiego (opis w dalszej części przewodnika).

9.2. Dojście do Zielonego Stawu Kieżmarskiego

TRASA:	Biała Woda (925 m n.p.m.) – Zielony Staw Kieżmarski (1545 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz.	TRUDNOŚĆ:	★☆☆☆☆

Słowniczek:

Biała Woda – Biela voda

Dolina Białej Wody Kieżmarskiej – Dolina Kežmarskej Bielej vody, Dolina Bielej vody

Rzeżuchowa Polana – Žeruchová poľana

Zielony Staw Kieżmarski – Zelené pleso, Zelené pleso Kežmarské

Schronisko nad Zielonym Stawem Kieżmarskim – Chata pri Zelenom plese

Zielony Staw Kieżmarski już dawno temu stanowił jeden z najpopularniejszych celów wycieczek w Tatrach Słowackich. Prowadzący nad niego żółty szlak zaczyna się przy przystanku Biała Woda, położonym przy Drodze Wolności (nr 537) pomiędzy

Kieżmarskimi Żłobami a Matlarami. Wchodzimy tu na szeroką szutrową drogę biegnącą mocno przerzedzonym lasem.

Po 45 minutach łączy się ona ze znakowaną na niebiesko trasą z osady Matlary. Mniej więcej od tego miejsca wędrujemy dnem doliny wzdłuż potoku Biała Woda Kieżmarska, teraz już wśród znacznie gęstszego drzewostanu. Teren wznosi się bardzo łagodnie, wycieczka jest zatem bardzo przyjemna. Wkrótce docieramy do tzw. Rzeżuchowej Polany, gdzie bita droga kończy się. Znajduje się tu również rozwidlenie szlaków – niebieski prowadzi prosto aż na Przełęcz pod Kopą, nasz żółty skręca w lewo.

Idziemy w dalszym ciągu szeroką ścieżką przez las, walory widokowe są na tym odcinku mocno ograniczone. Obchodzimy teraz zbocza opadające z grani Rakuskiej Czuby. Po pewnym czasie trasa skręca ostro w kierunku zachodnim, niebawem otwierają się widoki na piękne otoczenie Zielonego Stawu Kieżmarskiego. Szlak staje się niemal płaski, a okolica niezwykle malownicza. Tym sposobem po niecałych dwóch godzinach od ostatniego rozdroża docieramy nad samo jezioro. Istotnie miewa ono zielone zabarwienie, które tak tłumaczył niegdyś Stanisław Staszic: *„Zielona Woda, tak zwana, że wystawia farbę zieloną, która przez się jest czysta i biała, tylko odbijaniem skał, mchem pokrytych, zieleni się”*.

Nad Zielonym Stawem Kieżmarskim znajduje się drewniany budynek schroniska, nad którym góruje charakterystyczna Jastrzębia Turnia. Po przeciwnej stronie jeziora potężnie prezentuje się natomiast masyw Małego Kieżmarskiego Szczytu. Znad jeziora kontynuować możemy wycieczkę na Jagnięcy Szczyt lub Magistralą Tatrzańską w obu kierunkach. Opisy tych odcinków zawarto w dalszej części rozdziału.

9.3. Na Jagnięcy Szczyt znad Zielonego Stawu Kieżmarskiego

TRASA:	Zielony Staw Kieżmarski (1545 m n.p.m.) – Jagnięcy Szczyt (2230 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. 15 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Zielony Staw Kieżmarski - Zelené pleso, Zelené pleso Kežmarské

Schronisko nad Zielonym Stawem Kieżmarskim - Chata pri Zelenom plese

Dolina Jagnięca - Červená dolina

Czerwony Staw Kieżmarski - Červené pleso, Kežmarské Červené pleso

Kołowy Przechód - Kolový priechod

Jagnięcy Szczyt - Jahňací štít

Opis trasy rozpoczynamy od Zielonego Stawu Kieżmarskiego, nad który dotrzeć można żółtym szlakiem z przystanku Biała Woda przy okalającej Tatry Słowackie Drodze Wolności. Do całkowitego czasu wycieczki dodać należy zatem 3 godziny potrzebne na dojście do jeziora.

Przy Schronisku nad Zielonym Stawem Kieżmarskim trasa odbija w prawo, w kierunku północnym. Teren wznosi się zdecydowanie przez porośniętą kosodrzewiną zbocza opadające z masywu Koziego Szczytu. Tym sposobem docieramy na próg oddzielający Dolinę Zieloną Kieżmarską od Doliny Jagnięcej. Po jego przejściu osiągamy wypłaszczenie, w którym położony jest kolejny, choć znacznie mniejszy zbiornik wodny – Czerwony Staw Kieżmarski.

Krajobraz staje się coraz bardziej surowy, bujne trawy i kosówka zastąpione zostają przez rumowiska skalne. Ścieżka biegnie u podnóża Jastrzębiej Turni, delikatnie pod górę. Wędrujemy przez Dolinę Jagnięcą, znaną między innymi z licznie występujących tu kozic. Spotkanie z tymi przedstawicielkami tatrzańskiej fauny jest więc bardzo prawdopodobne. Wkrótce po prawej stronie dostrzec możemy jeszcze jedno jezioro zwane Modrym Stawkiem, położone z dala od szlaku. Idziemy jeszcze kawałek łatwym terenem, po czym trasa skręca w lewo, doprowadzając nas do pierwszych trudności.

Mamy do pokonania skalne ścianki, w których przejściu pomaga ciąg łańcuchów. Obyte nieco z tematem osoby nie będą miały tu większych problemów, należy jednak zachować ostrożność. Docieramy na grani pomiędzy Kołowym Szczytem a Jagnięcym Szczytem, nieopodal Kołowego Przechodu, będącego jej największym obniżeniem. Dalszy odcinek jest miejscami wąski i nieco sypki, ale realnie nie zawiera szczególnych trudności technicznych. W jednym miejscu przydatna okazać się może niewielka pomoc rąk. Spacer granią od Kołowego Przechodu na szczyt zajmuje około 40 minut.

Jagnięcy Szczyt położony jest blisko granicy Tatr Wysokich i Bielskich. Doskonale widać z niego różnice w budowie i krajobrazie obu pasm. Na południu podziwiać możemy potężne ściany Małego Kieżmarskiego Szczytu, Łomnicy czy Durnego Szczytu, na północy zaś masyw Hawrania i zielone, porośnięte trawami zbocza opadające spod grani Tatr Bielskich. Panorama jest bardzo rozległa i z pewnością warta włożonego w wycieczkę wysiłku. Z Jagnięcego Szczytu możliwy jest powrót wyłącznie tą samą drogą.

9.4. Do Doliny Białych Stawów

TRASA:	Biała Woda (925 m n.p.m.) - Rzeżuchowa Polana – Wielki Biały Staw (1612 m n.p.m.)				
KOLOR:	żółty niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz.	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Biała Woda – Biela voda

Dolina Białej Wody Kieżmarskiej - Dolina Kežmarskej Bielej vody, Dolina Bielej vody

Rzeżuchowa Polana - Žeruchová poľana

Dolina Białych Stawów - dolina Bielych plies

Wielki Biały Staw, Biały Staw Kieżmarski, Biały Staw - Veľké Biele pleso, Kežmarské Biele pleso, Biele pleso

Wycieczkę zaczynamy przy przystanku Biała Woda, położonym przy okalającej Tatry Słowackie szosie nr 537 (Droga Wolności). Wchodzimy tu na żółty szlak wiodący szeroką szutrową drogą. Po 45 minutach łączy się ona ze znakowaną na niebiesko trasą z osady Matlary. To alternatywny, choć nieco dłuższy wariant rozpoczęcia wyprawy.

Mniej więcej od tego miejsca wędrujemy dnem doliny wzdłuż potoku Biała Woda Kieżmarska. Teren wznosi się łagodnie przez las, wycieczka jest zatem bardzo przyjemna. Wkrótce docieramy do tzw. Rzeżuchowej Polany, gdzie bita droga kończy się. Znajduje się tu również rozwidlenie szlaków – żółty odbija w lewo do Zielonego Stawu Kieżmarskiego (9.2.), my podążamy prosto za niebieskimi znakami.

Cały czas idziemy wśród regli, po około 20 minutach wychodząc ponad ich granicę. Ścieżka przekracza koryto Potoku spod Kopy i wznosi na próg Doliny Białych Stawów, czyli górnej odnogi Doliny Kieżmarskiej. Odsłaniają się tym samym piękne widoki, po prawej stronie na Tatry Bielskie, na wprost na Jagnięcy Szczyt, po lewej zaś Mały Kieżmarski Szczyt i Łomnicę. Ostatni etap wędrówki jest łagodny, wśród krzewów kosodrzewiny docieramy nad brzeg Wielkiego Białego Stawu, największego jeziora w dolinie.

Znad Białego Stawu przejść można do Zielonego Stawu Kieżmarskiego lub wejść na Przełęcz pod Kopą na granicy Tatr Bielskich. Oba odcinki opisane zostały w dalszej części przewodnika.

9.5. Od Łomnickiego Stawu do Wielkiego Białego Stawu (Magistrala Tatrzańska)

TRASA:	Łomnicki Staw (1751 m n.p.m.) - Rakuski Przechód (2023 m n.p.m.) - Zielony Staw Kieżmarski (1545 m n.p.m.) – Wielki Biały Staw (1612 m n.p.m.)				
KOLOR:	czerwony	CZAS PRZEJŚCIA:	2 godz. 45 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Łomnicki Staw - Skalnaté pleso

Rakuski Przechód - Sedlo pod Svišťovkou

Rakuska Czuba - Veľka Svišťovka

Zielony Staw Kieżmarski - Zelené pleso, Zelené pleso Kežmarské

Schronisko nad Zielonym Stawem Kieżmarskim - Chata pri Zelenom plese

Stręgacznik - Trojuholníkové pleso, Trojrohé pleso

Dolina Białych Stawów - dolina Bielych plies

Wielki Biały Staw, Biały Staw Kieżmarski, Biały Staw - Veľké Biele pleso, Kežmarské Biele pleso, Biele pleso

Ostatni od wschodu odcinek Magistrali Tatrzańskiej, najdłuższego znakowanego szlaku w Tatrach. Opis rozpoczynamy od Łomnickiego Stawu, nad który z Tatrzańskiej Łomnicy dotrzeć można kolejką lub pieszo (trasa 9.1.). Za jeziorem czerwony szlak wznosi się w kierunku Huncowskiego Szczytu, skręcając wkrótce w prawo i trawersując jego zbocza znacznie poniżej wierzchołka. Przechodzimy przez rozległe rumowiska skalne, należy więc uważnie obserwować przebieg trasy. Po nieco ponad godzinie od Łomnickiego Stawu docieramy zakosami na przełęcz Rakuski Przechód, ponad którym wznosi się mało wybitna Rakuska Czuba. Jej szczyt położony jest poza szlakiem, jednak szeroka ścieżka umożliwia wejście bez większych problemów.

Za Rakuskim Przechoodem Magistrala Tatrzańska gwałtownie zmienia swój charakter, dotychczas typowo spacerowy. Zejście jest o wiele trudniejsze, wiedzie dość stromo przez skalisty żleb, w którym zamontowano ciąg łańcuchów umożliwiających asekurację. Po przejściu tego odcinka dalej będzie już zdecydowanie łatwiej. Trasa prowadzi wśród kosodrzewiny, oferując piękne widoki na otoczenie Zielonego Stawu

Kieżmarskiego. Istotnie miewa on zielone zabarwienie, szczególnie wyraźne z tej perspektywy. Po drodze mijamy jeszcze inny zbiornik – Czarny Staw Kieżmarski, ponad którym w oddali rozciąga się grań Tatr Bielskich. Zejście z Rakuskiego Przechodu nad Zielony Staw trwa około 45 minut. Przy jego brzegu znajduje się drewniany budynek schroniska. Nad okolicą góruje charakterystyczna Jastrzębia Turnia, po przeciwnej stronie jeziora potężnie prezentuje się natomiast masyw Małego Kieżmarskiego Szczytu.

Znad Zielonego Stawu Kieżmarskiego wejść możemy na Jagnięcy Szczyt (trasa 9.3.). Kontynuując wędrówkę Magistralą Tatrzańską, idziemy dalej za czerwonymi znakami. Dalszy odcinek nie zawiera większych różnic wysokości względnych, jego przejście nie jest zatem zbyt męczące. Ścieżka prowadzi wśród kosodrzewiny, wchodząc do Doliny Białych Stawów. Część z nich możemy dostrzec ze szlaku, po drodze mijamy zaś drugi co do wielkości zbiornik zwany Stręgacznikiem (Trójkątny Staw). Przejście pomiędzy Zielonym Stawem a Wielkim Białym Stawem zajmuje ok. 30 minut. Możemy stąd kontynuować wycieczkę na Przełęcz pod Kopą lub zejść w dół Doliny Białej Wody Kieżmarskiej.

10. Tatry Bielskie i północna część Tatr Wysokich

W tym rozdziale opisano szlaki poprowadzone przez Tatry Bielskie, najmniej zagospodarowaną turystycznie część Tatr, jak również przez północną część słowackich Tatr Wysokich. Obejmuje ona zasadniczo otoczenie dwóch dolin: Doliny Jaworowej i Doliny Białej Wody. Mimo położenia blisko polskiej granicy i przepięknych krajobrazów, w obu dolinach nawet w sezonie próżno szukać tłumów turystów. Biegące przez nie szlaki opisano w dalszej części rejonu. Otwierają go natomiast opisy nielicznych szlaków wytyczonych w Tatrach Bielskich.

10.1. Na Przełęcz pod Kopą przez Dolinę Czarną Rakuską

TRASA:	Tatrzańska Kotlina (760 m n.p.m.) – Schronisko pod Szarotką (1290 m n.p.m.) - Wielki Biały Staw (1612 m n.p.m.) - Przełęcz pod Kopą (1750 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz.	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Tatrzańska Kotlina - Tatranská Kotlina

Dolina Czarna Rakuska - Čierna dolina Rakúska, Čierna dolina

Schronisko pod Szarotką - Plesnivec

Wielki Biały Staw, Biały Staw Kieżmarski, Biały Staw - Veľké Biele pleso, Kežmarské Biele pleso, Biele pleso

Dolina Białych Stawów - dolina Bielych plies

Wyżnia Przełęcz pod Kopą - Predné Kopské sedlo

Przełęcz pod Kopą - Kopské sedlo

Wycieczka na Przełęcz pod Kopą, położoną na granicy Tatr Bielskich i Wysokich. Wyruszamy z Tatrzańskiej Kotliny, miejscowości zlokalizowanej przy drodze głównej

biegnącej od Łysej Polany, kilka kilometrów za Zdziarem. Wchodzimy tu na zielony szlak, prowadzący początkowo równolegle z niebieskim. Szeroką, płaską ścieżką w około 30 minut docieramy do rozdroża. Znaki niebieskie wiodą prosto, my zaś skręcamy w prawo za znakami zielonymi.

Trasa trawersuje zbocze, biegnąc w głąb Doliny Czarnej Rakuskiej, nieco powyżej jej dna. Wędrujemy przez las, widoki są zatem ograniczone, gdzieś tam w oddali dostrzec możemy jednak szczyty Tatr Wysokich, m.in. Kieżmarski Szczyt. Trzeba przyznać, że odcinek ten jest dość monotony, ale i niezbyt męczący. Po godzinie od ostatniego rozdroża dochodzimy do budynku Schroniska pod Szarotką.

Kilka minut drogi za schroniskiem znajduje się rozległa polana, z której podziwiać możemy wznoszącą się powyżej grań Tatr Bielskich. Za polaną ścieżka ponownie wiedzie przez las, tym razem już mocniej ku górze, obchodząc zbocza Bujaczego Wierchu. Wkrótce teren staje się jednak bardziej płaski. Wychodzimy z lasu, który ustępuje miejsca bujnym trawom i rzadkiej kosodrzewinie. Wędrujemy u podnóża grupy Jatek, wyróżniających się jasnymi, wapiennymi skałami wystającymi ponad zielonymi stokami. Po przeciwnej stronie, w oddali widzimy natomiast potężne szczyty grani Tatr Wysokich od Kieżmarskiego do Jagńięcego.

Po pewnym czasie, w pobliżu kopulastego masywu Bielskiej Kopy szlak skręca w lewo. Podchodzimy na próg Doliny Białych Stawów na granicy Tatr Bielskich i Wysokich i docieramy nad brzeg Wielkiego Białego Stawu. Można tu dojść także przez Dolinę Białej Wody Kieżmarskiej (trasa 9.4.).

Przy jeziorze odbijamy w prawo, od tej chwili trzymając się niebieskich znaków. Szlak wznosi się wśród kosodrzewiny w kierunku wcięcia w grani. Nie jest to jednak jeszcze cel naszej wycieczki, lecz Wyżnia Przełęcz pod Kopą. Osiągamy ją po około 30 minutach od Białego Stawu. Fantastycznie prezentuje się stąd Jagńięcy Szczyt, w dole w całej okazałości podziwiać możemy Dolinę Białych Stawów.

Z Wyżniej Przełęczy pod Kopą łagodną ścieżką schodzimy w kilka minut na Niżnią Przełęcz pod Kopą, zwaną także po prostu Przełęczą pod Kopą. To przez nią przebiega właściwa granica pomiędzy Tatrami Wysokimi a Bielskimi. Jak na dłoni widać także różnicę w krajobrazie obu pasm. Potężne, skaliste urwiska Kieżmarskiego Szczytu, Łomnicy czy Durnego Szczytu wyraźnie kontrastują z otaczającymi przełęcz trawiastymi zboczami.

Z Przełęczy pod Kopą kontynuować możemy wycieczkę niebieskim szlakiem do Doliny Jaworowej, przejść zielonym przez Szeroką Przełęcz Bielską do Zdiaru (opisy w dalszej części rozdziału) lub wrócić tą samą drogą.

10.2. Na Szeroką Przełęcz Bielską i Przełęcz pod Kopą ze Zdziaru

TRASA:	Zdziar (865 m n.p.m.) - Ptasiowska Rówienka (940 m n.p.m.) - Szeroka Przełęcz Bielska (1826 m n.p.m.) - Przełęcz pod Kopą (1750 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	4 godz.	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Zdziar - Ždiar

Średnica - Strednica

Szeroka Dolina - kotol pod Širokým sedlom

Szeroka Przełęcz Bielska - Široké sedlo, Široké pole

Szeroki Przechód - Vyšné Kopské sedlo

Przełęcz pod Kopą - Kopské sedlo

Zielony szlak turystyczny wychodzi z centrum Zdziaru. Z głównej szosy skręcić możemy w prawo i podjechać jeszcze kawałek w stronę hotelu „Magura”. Następnie trasa odbija w lewo, prowadząc wzdłuż Bielskiego Potoku, z ładnymi widokami na Hawrań i Płaczliwą Skałę. Pod tą drugą wyraźnie odznacza się wcięcie w grani, na które zmierzamy – Szeroka Przełęcz Bielska. Po około 45 minutach docieramy do rozdroża przy Ptasiowskiej Równi. Można tu dojść także ze Średnicy, ośrodka turystyczno-narciarskiego położonego przed Zdziarem. Czas przejścia w przypadku obu wariantów jest mniej więcej taki sam.

Dalsza część trasy zaaranżowana jest na ścieżkę edukacyjną, wstęp jest niestety płatny. Szlak wiedzie przez las wzdłuż potoku. Po pewnym czasie wychodzimy na niewielką polanę, nad którą góruje wapienna turnia zwana Łasztowicą. Za nią ścieżka wznosi się nieco bardziej zdecydowanie, w jednym miejscu przejście po skałach ułatwia łańcuch. Wkrótce wychodzimy z lasu, wędrując dalej tzw. Szeroką Doliną wśród bujnych traw i nielicznych krzewów. Powoli zdobywając wysokość docieramy wreszcie na siodło Szerokiej Przełęczy Bielskiej. Jest to jedyna dostępna szlakiem przełęcz w głównej grani Tatr Bielskich. Sama panorama z tego miejsca jest dość ograniczona, okazałe prezentują się natomiast skaliste partie szczytowe Płaczliwej Skały.

Za przełęczą zielony szlak trawersuje zachodnie zbocza Szalonego Wierchu, przechodząc przez przełęcz zwaną Szalonym Przechodem. To najwyższy punkt na naszej trasie, z którego rozciąga się piękny widok okolicy Łomnicy i Kieżmarskiego Szczytu. Czeką nas teraz zejście na Przełęcz pod Kopą, położoną na granicy Tatr Bielskich i Wysokich. W całej okolicy doskonale widać różnicę w budowie geologicznej i krajobrazie obu pasm.

Z Przełęczy pod Kopą zejść możemy przez Dolinę Zadnich Koperszadów do Doliny Jaworowej lub przez Wyżnią Przełęcz pod Kopą do Doliny Białych Stawów.

10.3. Na Przełęcz pod Kopą przez Dolinę Zadnich Koperszadów

TRASA:	Jaworzyna Tatrzańska (1010 m n.p.m.) - Polana pod Muraniem (1100 m n.p.m.) - Przełęcz pod Kopą (1750 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	3 godz.	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Jaworzyna Tatrzańska, Jaworzyna Spiska - Tatranská Javorina

Dolina Jaworowa - Javorová dolina

Jaworowy Potok - Javorinka

Polana pod Muraniem, Polana Gałajdowa - Poľana pod Muráňom, Gaľajdova poľana

Dolina Zadnich Koperszadów - Zadné Meďodoly

Koperszadzki Potok - Meďodolský potok

Przełęcz pod Kopą - Kopské sedlo

Wyżnia Przełęcz pod Kopą - Predné Kopské sedlo

Wycieczkę zaczynamy w miejscowości Jaworzyna Tatrzańska, zwanej dawniej także Jaworzyną Spiską, zaledwie 3 kilometry od przejścia granicznego na Łysej Polanie. Przy zakolu głównej szosy znajduje się wejście na zielony szlak turystyczny, prowadzący w głąb Doliny Jaworowej. Szeroka i płaska początkowo droga wiedzie wzdłuż koryta Jaworowego Potoku. Po około 30 minutach dochodzimy do rozwidlenia szlaków. Skręcamy w lewo, podążając od tej chwili za niebieskimi znakami.

Trasa wyprowadza nas na Polanę pod Muraniem (Polanę Gałajdową). Roztacza się stąd wspaniały widok na okoliczne szczyty Tatr Wysokich, szczególnie okazałe prezentują się Kołowy Szczyt i Lodowy Szczyt. Za polaną ścieżka wchodzi do lasu, mijając wkrótce niewielki wąwóz u wylotu Doliny Zadnich Koperszadów, największej odnogi Doliny Jaworowej.

Idziemy wzdłuż Koperszadzkiego Potoku, dwukrotnie przekraczając jego koryto. Szlak biegnie na zmianę przez las i trawiaste polany, na których dobrze widoczne stają się pobliskie wzniesienia Tatr Bielskich. Teren stopniowo wznosi się, ale podejście nie jest zbyt ostre i męczące. Wśród łąk wysokogórskich trawersujemy zbocza Płaczliwej Skały i po 2,5 upływie około 2,5 godziny od ostatniego rozdroża bez trudności wchodzimy na siodło Przełęczy pod Kopą. Przebiega tędy granica pomiędzy Tatrami Bielskimi i Wysokimi.

Z Przełęczy pod Kopą warto przejść na sąsiednią Wyżnię Przełęcz pod Kopą, na której lepiej widać będzie także różnice w budowie geologicznej i krajobrazie obu pasm. W dole otworzy się nam także widok na Dolinę Białych Stawów. Możemy zejść nią na południową stronę Tatr (trasa 10.1.). Inną opcją kontynuowania wycieczki jest zielony szlak, prowadzący przez Szalony Przechód i Szeroką Przełęcz Bielską do Zdziaru (10.2.).

10.4. Na Lodową Przełęcz przez Dolinę Jaworową

TRASA:	Jaworzyna Tatrzańska (1010 m n.p.m.) - Lodowa Przełęcz (2372 m n.p.m.)				
KOLOR:	zielony	CZAS PRZEJŚCIA:	5 godz.	TRUDNOŚĆ:	☆☆☆☆☆

Słowniczek:

Jaworzyna Tatrzańska, Jaworzyna Spiska - Tatranská Javorina

Dolina Jaworowa - Javorová dolina

Jaworowy Potok - Javorinka

Zadnia Dolina Jaworowa - Zadná Javorová dolina

Žabi Staw Jaworowy - Žabie Javorové pleso

Lodowa Przełęcz - Sedielko

Wycieczkę zaczynamy w miejscowości Jaworzyna Tatrzańska, zwanej dawniej także Jaworzyną Spiską, zaledwie 3 kilometry od przejścia granicznego na Łysej Polanie. Przy zakolu głównej szosy znajduje się wejście na zielony szlak turystyczny, prowadzący w głąb Doliny Jaworowej. Szeroka i płaska początkowo droga wiedzie wzdłuż koryta Jaworowego Potoku. Po około 30 minutach dochodzimy do rozwidlenia szlaków. W lewo odbija niebieski do Doliny Zadnich Koperszadów (10.3.), my podążamy cały czas za zielonymi znakami.

Czeka nas teraz blisko dwugodzinna wędrówka przez las, miejscami przerzedzający się i ukazujący wspaniałe widoki na otoczenie doliny. Po lewej stronie góruje nad nią masyw Lodowego Szczytu, w oddali od południa zamykają ją Jaworowe Szczyty. Trasa wyprowadza nas na malowniczą Jaworową Polanę, za którą jeszcze na chwilę wchodzimy do lasu, wychodząc już powoli poza jego górną granicę. Od tego momentu wycieczka będzie już znacznie ciekawsza. Idziemy wśród krzewów kosodrzewiny, przed sobą podziwiając imponujące urwiska Jaworowego Muru.

Zielony szlak przekracza wkrótce koryto Jaworowego Potoku i skręca w lewo do Zadniej Doliny Jaworowej. Krajobraz staje się bardziej surowy, dominują w nim piargi i skały. Pniemy się coraz mocniej w górę doliny, mijając położony poza trasą Żabi Staw Jaworowy. Powyżej niego docieramy do wypłaszczenia, na którym warto chwilę odpocząć przed ostatnim podejściem i spojrzeć za siebie. Kilkusetmetrowe ściany opadające z postrzępionej grani Jaworowych Szczytów robią bowiem niesamowite wrażenie.

Szlak na Lodową Przełęcz z Doliny Jaworowej jest męczący, ale nie zawiera żadnych większych trudności technicznych. Ze względu na ukształtowanie terenu nawet ekspozycja nie jest zbyt duża. Podchodzimy dalej po głazach wśród rumowisk skalnych, po około 5 godzinach od rozpoczęcia wycieczki osiągając wreszcie siodło przełęczy. Po drugiej stronie grani odsłania się widok na Łomnicę i Dolinkę Lodową, stanowiącą górną odnogę Doliny Małej Zimnej Wody. Ponad Jaworowym Murem na dalszym planie dostrzec możemy także masyw Gerlacha.

Warto zauważyć, że Lodowa Przełęcz to najwyższej położona przełęcz w Tatrach dostępna szlakiem turystycznym. Możemy zejść z niej do Doliny Pięciu Stawów Spiskich i Doliny Małej Zimnej Wody lub wrócić tą samą drogą do Doliny Jaworowej.

10.5. Na Polski Grzebień i Małą Wysoką przez Dolinę Białej Wody

TRASA:	Łysa Polana (971 m n.p.m.) - Polana Biała Woda (1005 m n.p.m.) - Polana pod Wysoką (1310 m n.p.m.) - Zmarzły Staw pod Polskim Grzebieniem (2047 m n.p.m.) - Polski Grzebień (2200 m n.p.m.) - Mała Wysoka (2429 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski zielony żółty	CZAS PRZEJŚCIA:	6 godz. 30 min	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Łysa Polana - Lysá poľana

Białka - Biela voda

Polana Biała Woda - Bielovodská poľana

Dolina Białej Wody - Bielovodská dolina

Polana pod Wysoką - Poľana pod Vysokou

Kacza Sikława - Hviezdoslavov vodopád

Dolina Litworowa - Litvorová dolina

Litworowy Potok - Litvorový potok

Litworowy Staw - Litvorové pleso

Kocioł pod Polskim Grzebieniem - Zamrznutý kotol, Zamrznutý kotol pod Poľským hrebeňom

Zmarzły Staw pod Polskim Grzebieniem - Zamrznuté pleso, Zmrznuté pleso

Polski Grzebień - Poľský hrebeň

Mała Wysoka - Východná Vysoká

Wycieczkę zaczynamy tuż za przejściem granicznym na Łysej Polanie, gdzie tuż za mostem skręcamy w prawo na szeroką drogę do Doliny Białki. Idziemy wzdłuż potoku, który wyznacza tu granicę nie tylko między Polską a Słowacją, lecz również między dwoma zgoła odmiennymi światami turystycznymi. Po polskiej stronie w kierunku Morskiego Oka zmierzają tłumy turystów, kilkaset metrów dalej po słowackiej panuje cisza i spokój.

Wędrujemy głównie przez las, nie brakuje jednak malowniczych prześwitów, z których podziwiać możemy m.in. Rysy i Wysoką. Po około 40 minutach docieramy na rozległą Polanę Biała Woda. Jest ona wspaniałym punktem widokowym. Wspaniale prezentują się stąd zwłaszcza urwiste ściany opadające z masywu Młynarza, obok nich dominują wspomniane Rysy i Wysoka, po prawej panoramę zamykają Mięguszwieckie Szczyty.

Za polaną ścieżka wkracza do lasu. Warto dodać, że według niektórych źródeł Dolina Białej Wody to największe skupisko niedźwiedzi w Tatrach, co z pewnością czynić może wycieczkę jeszcze bardziej emocjonującą. Kilukrotnie przekraczamy koryto potoku, którego nazewnictwo wymaga osobnego wyjaśnienia. To w tych okolicach łączą się nurty Białej Wody i Rybiego Potoku, dając początek płynącej dalej przez długie kilometry rzece Białce. Po drodze mijamy kilka ławeczek i wiat, przy których można odpocząć i posilić się przed dalszą wędrówką.

Krajobraz Doliny Białej Wody jest niesamowity. Dość powiedzieć, że przez wielu uważana jest ona za najpiękniejszą z tatrzańskich dolin i z pewnością nie jest to opinia pozbawiona sensu. Szlak przebiega u podnóża potężnego masywu Młynarza, w oddali dostrzec możemy także grań zamykającą dolinę od południa. Jako dodatkowy, wielki atut uznać należy wspomniany spokój – nawet w szczycie sezonu na całej trasie napotkamy najprawdopodobniej jedynie garstkę turystów.

Po nieco ponad dwóch godzinach od rozpoczęcia wycieczki dochodzimy na Polanę pod Wysoką. Oferuje ona wspaniały widok na grań od Zadniego Gerlacha, poprzez Batyżowiecki Szczyt, Kaczy Szczyt i Żelazne Wrota aż po Ganek. Za polaną ponownie idziemy przez las, już nieco mocniej pod górę. Zdobywamy wysokość, wychodząc wkrótce ponad granicę regli. Po prawej stronie szlaku widzimy wodospad Kacza Sikława, opadający progiem oddzielającym Dolinę Białej Wody od Doliny Kaczej. Ścieżka zakręca w lewo, zwracając się ku sąsiedniej Dolinie Litworowej.

Wędrujemy wśród traw i kosodrzewiny z coraz to piękniejszymi widokami. Warto spojrzeć również za siebie, na wspaniałe prezentujący się teraz przekrój Doliny Białej Wody. Szlak zbliża się do płynącego malowniczymi kaskadami Litworowego Potoku, w oddali dostrzec możemy głębokie wcięcie w grani – Rohatkę, a na prawo od niej masyw Małej Wysokiej, na który zmierzamy. Kamienną ścieżką docieramy do Litworowego Stawu, gdzie można odpocząć nieco przed dalszym etapem trasy.

Za jeziorem teren zdecydowanie wznosi się na wcięcie pomiędzy Wielickim Szczytem a strzelistą Hrubą Turnią. Następnie szlak skręca w prawo, doprowadzając nas do Kotła pod Polskim Grzebieniem, gdzie znajduje się kolejny zbiornik wodny – Zmarzły Staw pod Polskim Grzebieniem. Obchodzimy go wzdłuż wschodniego brzegu i trawersując piargi docieramy do rozdroża szlaków. Należy zauważyć, że jest ono dość nietypowe – zamiast drogowskazu w postaci drewnianego słupka mamy tu tabliczki przykute tu skał. Niebieska trasa odbija w lewo na Rohatkę, my zaś idziemy dalej za zielonymi znakami.

Z tego miejsca od Polskiego Grzebienia dzieli nas już tylko kilkanaście minut podejścia po głazach. Po blisko sześciu godzinach od rozpoczęcia wycieczki na Łysej Polanie docieramy na przełęcz w grani głównej Tatr Wysokich. Odsłania się widok na

drugą stronę grani – górne piętro Doliny Wielickiej wraz z położonym w niej Długim Stawem Wielickim. Przed nami ostatni etap wspinaczki.

Na przełęczy skręcamy w lewo na żółty szlak prowadzący na Małą Wysoką. Zmęczenie może się już dawać we znaki, warto więc zachować koncentrację. Samo podejście jest jednak dość łatwe, tylko w kilku miejscach potrzebna może okazać się pomoc rąk. Pod samym wierzchołkiem utrudnieniem może być kruche podłoże. Na szczycie meldujemy się po niecałej godzinie od Polskiego Grzebienia.

Mała Wysoka to jeden z najpiękniejszych punktów widokowych w całych Tatrach. Na wyciągnięcie ręki mamy potężny masyw Gerlacha, nieco dalej dostrzeżemy Wysoką i Rysy, zaś po przeciwnej stronie Lodowy Szczyt i Łomnicę. W dole malowniczo prezentuje się wysypana stawami Dolina Staroleśna.

10.6. Na Rohatkę przez Dolinę Białej Wody

TRASA:	Łysa Polana (971 m n.p.m.) - Polana Biała Woda (1005 m n.p.m.) - Polana pod Wysoką (1310 m n.p.m.) - Zmarzły Staw pod Polskim Grzebieniem (2047 m n.p.m.) - Rohatka (2288 m n.p.m.)				
KOLOR:	niebieski	CZAS PRZEJŚCIA:	6 godz.	TRUDNOŚĆ:	★★★★☆

Słowniczek:

Łysa Polana - Lysá poľana

Białka - Biela voda

Polana Biała Woda - Bielovodská poľana

Dolina Białej Wody - Bielovodská dolina

Dolina Litworowa - Litvorová dolina

Kocioł pod Polskim Grzebieniem - Zamrznutý kotol, Zamrznutý kotol pod Poľským hrebeňom

Zmarzły Staw pod Polskim Grzebieniem - Zamrznuté pleso, Zmrznuté pleso

Rohatka - Prielom

Trasa na Rohatkę w zdecydowanej większości pokrywa się przebiegiem z opisaną

powyżej wycieczką na Polski Grzebień. Rozpoczyna się przy przejściu granicznym na Łysej Polanie prowadzi Doliną Białej Wody, a następnie Doliną Litworową aż do Kotła pod Polskim Grzebieniem, gdzie położony jest Zmarzły Staw pod Polskim Grzebieniem. Dokładny opis tego odcinka zawarto w podrozdziale 10.6., nie będziemy zatem powielać to tutaj.

Obchodzimy jezioro wzdłuż wschodniego brzegu i trawersując piargi docieramy do rozdroża szlaków. Należy zauważyć, że jest ono dość nietypowe – zamiast drogowskazu w postaci drewnianego słupka mamy tu tabliczki przykute tu skał. Prosto biegnie zielona trasa na Polski Grzebień, my natomiast skręcamy w lewo, podążając w dalszym ciągu za niebieskimi znakami.

Przechodzimy przez rozległe piarżyska u podnóża Małej Wysokiej, dobrze widząc przed sobą wcięcie w grani, na które zmierzamy. Po około 20 minutach od rozdroża docieramy pod stromy żleb opadający z Rohatki. W pokonaniu go pomagają liczne łańcuchy i klamry ubezpieczające kilkunastometrowy, pionowy komin. Podejście wymaga pewnego obycia z używaniem sztucznych ułatwień i dużą ekspozycją. Żleb doprowadza nas wreszcie na wąskie siodło przełęczy. Jest tu naprawdę niewiele miejsca na dłuższy odpoczynek, zwłaszcza że w szczycie sezonu turystów zwykle nie brakuje. Po drugiej stronie grani otwiera się widok na Lodowy Szczyt, Łomnicę, a bliżej także Jaworowe Szczyty i Pośrednią Grań.

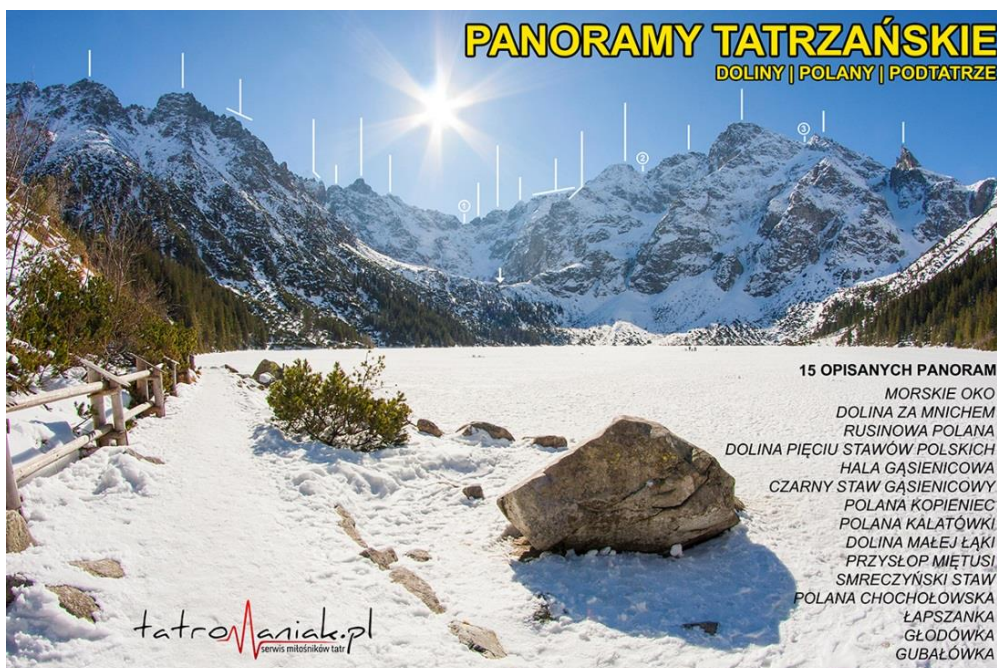
Z Rohatki zejść możemy do wypełnionej licznymi stawami Doliny Staroleśnej, w której znajduje się Schronisko Zbójnickie i dalej w stronę Starego Smokowca.

KONIEC

ZOBACZ TAKŻE:

[E-book „Przewodnik po Tatrach Polskich. Szlaki turystyczne”](#)

[E-book „Panoramy Tatrzańskie. Doliny, Polany, Podtatrze”](#)

